

19736

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

(Μετὰ γραμματικῶν, συντακτικῶν κ.λ.ω. παρατηρήσεων)

ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΤΩ 1942
ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.

38 — ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΛ — 38

1949

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

[Handwritten signature]

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.—Ἑρμηνεία (1)

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ. Σὺ δ' ἴδιος (αὐτός), ὃ Φαίδων, παρευρέθης (παρεγένου) πλησίον τοῦ Σωκράτους, κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν (ἧ) ἔπιε τὸ φάρμακον [ἐννοεῖ τὸ κώνειον] ἐντὸς τῆς φυλακῆς ἢ ἀπὸ κανένα ἄλλον (ἢ ἄλλου του=εινός) τὸ ἤκουσες;

ΦΑΙΔΩΝ. Αὐτός [ὁ ἴδιος παρευρέθην], ὃ Ἑχεκράτη.

ΕΧΕΚΡ. Σὰν τι (τί) λοιπὸν (δὴ) εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα (ἅτα) εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου του, καὶ κατὰ ποῖον τρόπον (καὶ πῶς) ἀπέθνησκεν; διότι ἐγὼ εὐχαρίστως (ἠδέως) ἠθέλον ἀκούσει (ἀκούσαιμι ἄν). Καὶ ὄντως (καὶ γὰρ) οὔτε ἐκ τῶν Φλειασίων πολιτῶν κανεῖς ἀπολύτως (οὐδεὶς πάνυ τι) συχνάξει [καὶ παραμένει] (ἐπιχωριάξει) αὐτὴν τὴν ἐποχὴν (τὰ νῦν) εἰς τὰς Ἀθήνας, οὔτε κανένας ξένος ἔχει ἔλθει (ἀφίκεται) ἀπὸ πολλῶν καιρῶν (συχνοῦ χρόνου) ἀπὸ ἐκεῖ, ὃ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο (οἶός τ' ἂν ἦν) νὰ μᾶς μεταδώσῃ καμμίαν ἀκριβῆ πληροφορίαν (σαφές τι ἀγγεῖλαι ἡμῖν), ἐκτὸς βέβαια [ἐνός ἐλθόντος καὶ ἀναγγειλαντος], ὅτι ἀπέθανεν, ὡς γνωστὸν (δὴ), ἀφ' οὗ ἔπιε φάρμακον· περὶ δὲ τῶν ἄλλων λεπτομερειῶν τίποτε δὲν εἶχε νὰ εἴπῃ.

ΦΑΙΔ. Οὔτε καὶ τὰ γενόμενα λοιπὸν κατὰ τὴν δίκην ἐπληροφόρηθητε (ἐπύθεσθε), κατὰ ποῖον τρόπον ἔλαβον χώραν (ἐγένετο);

ΕΧ. Naί, ταῦτα βεβαίως (μὲν) μᾶς τὰ ἀνήγγειλε κάποιος καὶ εἰμεθα ὄντως ἐν ἀπορίᾳ (καὶ ἐθαυμάζομέν γε), διότι, ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου (πάλαι) ἔγινεν ἡ δίκη αὐτή, φαίνεται, ὅτι ἀπέθανεν πολὺ βραδύτερον (πολλῷ ὕστερον)· ποῖα λοιπὸν ἦτο ἡ αἰτία τοῦ γεγονότος τούτου [πῶς συνέβη τοῦτο] (τί οὖν ἦν τοῦτο), ὃ Φαίδων;

1. Τὰ ἐντὸς τῶν ἀγκυλῶν γεγραμμένα ἀποδίδουσι καὶ κατ' ἄλλον, ἐπεξηγηματικώτερον τρόπον, τὴν ἐρμηνείαν, τὰ δὲ ἐντὸς τῶν παρενθέσεων περιέχουσι τὰς ἀντιστοιχοῦς λέξεις τοῦ κειμένου.

ΦΑΙΔ. Κάποιο τυχαῖον περιστατικὸν (*τύχη τις*) συνέβη εἰς αὐτόν, ὃ Ἐχεκράτη· ἦτο δηλαδὴ (*γὰρ*) κατὰ τύχην ἐστεφανωμένη (*ἔτυχεν ἐστεμμένη*) κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς δίκης (*τῇ προτεροῖα τῆς δίκης*) ἢ πρῦμνη τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουν εἰς Δῆλον.

ΕΧ. Ποῖον δὲ τέλος πάντων (*δὴ*) εἶναι τοῦτο τὸ πλοῖον;

ΦΑΙΔ. Τοῦτο εἶναι τὸ πλοῖον, καθὼς λέγουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐντὸς τοῦ ὁποίου (*ἐν ᾧ*) ἀπῆλθε (*ῥῆξιο*) μίαν φορὰν (*ποτὲ*) ὃ Θησεὺς εἰς τὴν Κρήτην, ὀδηγῶν (*ἄγων*) ἐκείνους τοὺς δεκατέσσαρας [τὰ ἑπτὰ ζεύγη] (*τούς δις ἐπιτά*) καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Εἰς τὸν Ἀπόλλωνα λοιπὸν ἠυχήθησαν τότε, καθὼς λέγεται, ὅτι ἐὰν ἤθελον σωθῆ, θὰ ἀποστέλλουν καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπίσημον πρεσβείαν [ἐπίσημον θρησκευτικὴν ἀντιπροσωπεῖαν] (*θεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον*)· αὐτὴν δὲ (*ἦν*), ὡς γνωστὸν (*δὴ*), πάντοτε καὶ τώρα ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (*ἐξ ἐκείνου*) κατ' ἔτος (*κατ' ἐνιαυτὸν*) ἀποστέλλουν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ. Ὅταν λοιπὸν κάμουν ἀρχὴν (*ἄρχωνται*) τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας (*τῆς θεωρίας*), εἶναι καθιερωμένος ὑπ' αὐτῶν νόμος νὰ εἶναι ἡ πόλις [τῶν Ἀθηναίων] κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα καθαρά [ἀπὸ παντὸς μιάσματος] (*καθαρεύειν*) καὶ νὰ μὴ φονεύουν κανένα (*καὶ μηδένα ἀποκτινύναι*) δημοσίᾳ, πρὶν ἢ εἰς τὴν Δῆλον φθάσῃ (*πρὶν ἂν ἀφίκηται*) τὸ πλοῖον καὶ ἐπιστρέψῃ πάλιν ἐδῶ (*καὶ πάλιν δεῦρο*)· ἐνίοτε δὲ τοῦτο λαμβάνει χώραν (*γίγνεται*) κατὰ τὸ διάστημα πολλοῦ χρόνου, ὅταν τύχῃ νὰ ἐμποδίζουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλοῦ (*ὅταν τύχωσιν ἀπολαβόντες αὐτοὺς*) οἱ ἄνεμοι. Ἐναρξίς δὲ τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας (*τῆς θεωρίας*) εἶναι, ὅταν στεφανώσῃ (*ἐπειδὴν στέψη*) ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν πρῦμναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δὲ ἔτυχε, καθὼς εἶπον ἀνωτέρω (*ὥσπερ λέγω*), νὰ λάβῃ χώραν (*γεγονός*) κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς δίκης. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα παρενεβλήθη (*ἐγένετο*) μεταξὺ τῆς δίκης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους ἐντὸς τῆς φυλακῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἦ τὸ φάρμακον ἐπιεν ἀναφορικῇ πρότασις. ἄλλου του ἀντικείμενον τοῦ ἤκουσας, συντασσομένου ἐπὶ αὐτηκοίας μετὰ γενικῆς. Αὐτὸς ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα παρεγενόμην. Τί οὖν ἐστίν εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότασις. ἐστίν ἅττα Ἀττικὴ σύνταξις, τὸ δὲ ἅττα = ἐκεῖνα, αἵτινα. Τί ἔχει θέσιν κατηγορουμένου τοῦ ἅττα, ἀκούσαιμι ἂν ἀπόδοσις ὑποθετικοῦ λόγου γ'. εἶδους, οὐ ἢ ὑπόθεσις ἐννοεῖται: εἰ λέγοις. τῶν πολιτῶν Φλεισίων γενικὴ διαιρετικὴ εἰς τὸ οὐδεῖς. ἀφίκεται γ'. ἐνικ. πρὸς. παρακειμένου τοῦ ῥήμ. ἀφικνέομαι. οὔμαι. ὅστις ἄν...

ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων: *οὐκ οἶός τ' ἂν ἦν ἀγγεῖλαι ἡμῖν περὶ τοῦτου σαφές τι. πλὴν γε δὴ ὅτι τὸ πλήρες θὰ ἦτο: πλὴν γε δὴ τίνος, δεσ ἦλθε καὶ εἶπεν. δεσι ἀποθάνοι* ἡ εἰδικὴ αὕτη πρότασις ἐκφέρεται κατ' εὐκτικὴν, διότι ἐξαρκᾶται ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου *εἶπεν*. πῶν μετοχὴ χρονικὴ, εἶναι ἀορίστου β' τοῦ ῥήμ. πίνω. *τῶν ἄλλων γενικὴ διαιρετικὴ ἐπέθεσθε* ἀόρ. β' τοῦ ῥήμ. πυνθάνομαι. *δν τρόπον ἐγένετο* πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ *ἐπέθεσθε*, εἶναι Ἄττ. σύνταξις. *ὅτι φαίνεται ἀποθανῶν* πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ *ἐθαυμάζομεν*. *γενομένης* ἐναντιωματικὴ μετοχὴ. *ἀποθανῶν* κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἐκ τοῦ *φαίνεται*. *τί* κατηγορούμενον τοῦ *τοῦτο*. *ἔστεμμένη* κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ ἔτυχε, εἶναι δὲ παρακείμενος τοῦ ῥήμ. στέφω. *τοῦτο δὲ τί τὸ τί* εἶναι κατηγορούμενον τοῦ *τοῦτο*. *ῥχετο* ἀόρ. β' τοῦ ῥήμ. οἶχομαι. *ἄγων* κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ *ῥχετο*. *ἀπάξειν* μέλλων τοῦ ῥ. ἀπάγω. *ἦν πέμπουσιν* ἀναφορικὴ προσδιοριστικὴ πρότασις. *ἄρξωνται* ὑποτακτ. ἀόρ. α' τοῦ ῥήμ. ἄρχομαι. *καθαρεύειν τὴν πόλιν* ὑποκείμενον τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως *νόμος ἐστίν*. ὁμοίως καὶ τὸ ἀπαρέμφατον *ἀποκτινύναι*. *πρὶν ἂν ἀφίκηται* χρονικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ *ἂν*, διότι προηγείται ἡ ἄρνησις *μηδένα ἀποκτινύναι*, ἐνῶ, *ἂν* προηγῆται κατάφασις, τότε τὸ πρὶν συντίσσεται μεθ' ἀπλοῦ ἀπαρεμφάτου. *ἀπολαβόντες* μετοχὴ κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ *τύχωσιν*. τὸ *ἀπολαβόντες* εἶναι μετοχὴ ἀόρ. β' τοῦ ῥήμ. ἀπολαμβάνω. *γεγονός* κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ *ἔτυχεν*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ.—Ἑρμηνεία

ΕΧ. Σάν τί δὲ λοιπὸν (*δὴ*) ἦσαν τὰ σχετικὰ μετὰ αὐτὸν τὸν θάνατον του, ὦ Φαίδων; σάν τί ἦσαν ὅσα ἐλέχθησαν καὶ ἔγιναν κατ' αὐτόν, καὶ ποιοὶ ἦσαν οἱ παρευρεθέντες (*οἱ παραγενόμενοι*) ἐκ τῶν φίλων (*τῶν ἐπιτηδείων*) τοῦ ἀνδρός; ἢ δὲν ἄφινον [δὲν ἐπέτρεπον] (*οὐκ εἶων*) οἱ ἄρχοντες νὰ παρευρίσκωνται (*παρεῖναι*) ἄλλοι, ἀλλ' ἀπέθνησκεν ἐστερημένος (*ἔρημος*) ἀπὸ φίλους;

ΦΑΙΔ. Δὲν ἀπέθανε καθόλου ἔρημος ἀπὸ φίλους (*οὐδαμῶς*), ἀλλὰ παρευρίσκοντο (*παρῆσαν*) μερικοὶ καὶ μάλιστα πολλοὶ βέβαια (*γε*).

ΕΧ. Αὐτὰ λοιπὸν (*δὴ*) προθυμοποιήσου νὰ μᾶς ἀναγγείλῃς ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβέστατα (*ὡς σαφέστατα*), ἐὰν δὲν ἔχῃς τυχαίως καμμίαν ἀπασχόλησιν (*εἰ μὴ τυγχάνει οὐσά σοι ἀσχολία τις*).

ΦΑΙΔ. Ἄλλ' εὐκαιρῶ βέβαια (*ἀλλὰ σχολάζω γε*) καὶ θὰ προσπαθίσω (*πειράσσομαι*) νὰ τὰ διηγηθῶ εἰς σᾶς· διότι καὶ τὸ νὰ ἐνθυμοῦμαι (*καὶ τὸ μεμνήσθαι*) τὸν Σωκράτην καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅταν ὁμιλῶ καὶ ὅταν ἀκούω ἄλλους νὰ λέγουν περὶ αὐτοῦ, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον εἶναι εὐχαριστότατον (*ἡδιστον*) ἀπὸ ὅλα.

ΕΧ. Ἄλλ' ὅμως, ὦ Φαίδων, ἔχεις μετὰ τὴν αὐτὴν εὐχάριστον διά-

θεσιν (τοιούτους) και τούς άλλους, οί όπρίοι θα είναι άχροατά σου (τούς άκουσομένους). Ἐλλά προσπάθει (πειρω) ὅπως θέλεις δυνηθῆ άκριβέστατα νά μάς διηγηθῆς διεξοδικῶς (διεξελεθειν) ὅλα.

ΦΑΙΛ. Καί άλήθεια (και μήν) ἐγώ τουλάχιστον (έγωγε) παρευρεθείς [εἰς τόν θάνατόν του] (παραγεγόμενος) ἔδοκίμασα παράδοξον συναίσθημα (θανυμάσια έπαθον). Διότι οὔτε συναίσθημα συμπαθείας (έλεος) μέ κατελάμβανε (εισήει με), ἄν και παρευρισκόμην (παρόντα) εἰς θάνατον φίλου (έπιτηθείου) άνδρός· διότι μου έφαινετο ὁ άνηρ (άνηρ) εὐτυχής, ὃ Ἐχεκράτη, και διά τούς τρόπους του [και διά τήν στάσιν του] (του τρόπου) και διά τούς λόγους του, πόσον δηλαδή άνευ φόβου και μέ γενναιοψυχίαν (ὡς άδεῶς και γενναίως) άπέθνησκεν, ὡστε νά σχηματίζω τήν αντίληψιν [νά επέλθη εἰς τόν νοῦν μου] περί ἐκεινου (ὡστε παρίστασθαι μοι ἐκεινον), ὅτι ἐνῶ επρόκειτο νά υπάγη εἰς τόν Ἄδην (λόντα εἰς Ἄιδου) οὔτε και ἐκεῖ (μηδέ) ἐπήγαινε χωρίς τήν θείαν βουλήν [τήν συγκατάβασιν, τήν εὐλογίαν του θεου] (άνευ θείας μοίρας), ἄλλ' ὅτι και ἐκεῖ ἀφ' οὔ μεταβῆ (και ἐκεῖσε άφικόμενον) θα εὐτυχῆση (εὖ πράξειν) ὑπέρ πάντα άλλον μέχρι τουδε (εἶπερ τις πάποτε και άλλος). Δι' αὐτούς άκριβῶς (δη) τούς λόγους οὐδεμία καθόλου (οὐδέν πάνυ) συμπάθεια πρὸς αὐτόν (έλεεινόν) μέ κατελάμβανεν (εισήει μοι), ὅπως ἤθελε φανῆ (ὡς δόξειεν ἄν), ὅτι ἦτο φυσικόν [εὐλογον] (εικός) [νά μέ καταλάβη τοιούτον συναίσθημα συμπαθείας], ἐφ' ὅσον παρευρισκόμην εἰς πένθος· οὔτε ἀφ' ἐτέρου (αὐ) [μέ κατελάμβανεν] εὐχαρίστησις, ὅπως [μέ κατελάμβανεν], ὁσάκις ἠσυχολούμεθα μέ φιλοσοφικήν συζήτησιν (ὡς ἐν φιλοσοφία ἡμῶν ὄντων), καθὼς συνηθίζομεν (ὡσπερ εἰώθειμεν)· διότι και οί λόγοι [ἠ διεξαχθεῖσα τότε συζήτησις] ἦσαν τοιούτοι περίπου (τινές), ἄλλ' ὅπως διόλου (άτεχνῶς) παράδοξον πάθημα (άτιπον πάθος) μου συνέβαινε (παρήν μοι) και άσύνητες άνάμεικτον συναίσθημα (και άήθης τις κρᾶσις) άναμειγμένον (συμκεκραμένη) ὁμοῦ και ἀπό εὐχαρίστησιν και ἀπό λύπην, διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν (ένθνυμουμένῳ), ὅτι ἐκεῖνος επρόκειτο άμέσως (αὐτίκα) ν' αποθάνη. Καί ὅλοι οί παρευρισκόμενοι τήν ἰδίαν επάνω κάτω (σχεδόν τι) ψυχικήν διάθεσιν εἶχομεν (οὕτω διεκειμεθα), ἄλλοτε μέν γελῶντες, ἐνίοτε δέ δακρύοντες, ἕνας δέ ἀπό ἡμᾶς και εἰς ὑπερβολικόν βαθμόν (και διαφερόντως), δηλ. ὁ Ἀπολλόδωρος· διότι γνωρίζεις, (οἶσθα γάρ), ὡς νομίζω (που), τόν άνδρα τουτον και τόν χαρακτήρα αὐτου (τόν τρόπον).

ΕΧ. Διότι πῶς ὄχι [βεβαίως τόν γνωρίζω] (πῶς γάρ οὐ);

ΦΑΙΔ. Καὶ ἐκεῖνος λοιπὸν εἰς τὴν ἰδίαν καθολοκληρίαν (*παντάπασιν οὕτως*) ψυχικὴν διάθεσιν διετέλει (*εἶχε*) καὶ ἐγὼ τοῦλάχιστον ὁ ἴδιος (*αὐτὸς ἔγωγε*) εἶχον ὑποστῆ ψυχικὴν ταραχὴν καὶ οἱ ἄλλοι.

ΕΧ. Ποῖοι δέ, ὦ Φαίδων, παρευρέθησαν κατὰ τύχην;

ΦΑΙΔ. Καὶ αὐτὸς βέβαια [τὸν ὁποῖον ἀνεφερα ἀνωτέρω] ὁ Ἄπολλόδωρος ἐκ τῶν ἐντοπίων παρευρίσκειτο καὶ ὁ Κριτόβουλος καὶ ὁ πατήρ του [ὁ Κρίτων] καὶ προσέτι ὁ Ἑρμογένης καὶ ὁ Ἐπιγένης καὶ ὁ Αἰσχίνης καὶ ὁ Ἀντισθένης· ἦτο δὲ καὶ ὁ Κτήσιππος ὁ καταγόμενος ἐκ Παιανίας καὶ ὁ Μενέξενος καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους· ὁ Πλάτων δέ, [ἦτο ἀπὸν], διότι, καθὼς νομίζω (*οἶμαι*), ἦτο ἀσθενής.

ΕΧ. Ποῖοι δὲ ξένοι παρευρίσκοντο;

ΦΑΙΔ. Ναι [ἦσαν ξένοι], καὶ ὁ Σιμμίας βεβαίως ὁ Θηβαῖος καὶ ὁ Κέβης καὶ ὁ Φαιδωνίδης καὶ ἀπὸ τὰ Μέγαρα ὁ Εὐκλείδης καὶ ὁ Τερψίων.

ΕΧ. Ἄλλὰ τί; παρευρέθησαν (*παρεγένοντο*) ὁ Ἀρίστιππος καὶ ὁ Κλεόμβροτος;

ΦΑΙΔ. Ὅχι βέβαια (*οὐ δῆτα*)· διότι ἐλέγετο, ὅτι εὐρίσκοντο εἰς τὴν Αἴγιναν.

ΕΧ. Παρευρίσκειτο δὲ κανεὶς ἄλλος;

ΦΑΙΔ. Νομίζω (*οἶμαι*), ὅτι αὐτοὶ ἐπάνω κάτω (*σχεδόν τι*) παρευρέθησαν.

ΕΧ. Ἄλλὰ τί λοιπὸν; ποῖοι ἦσαν, ὡς εἶπες, οἱ λόγοι;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τί δὲ δῆ... ὡς ῥῆμα ἐννοεῖται τὸ ἦσαν ἢ ἐγένοντο ἢ κατ' Ἀτι. σύνταξιν ἦν ἢ ἐγένετο. Ὑποκειμένον του εἶναι τὰ περὶ τὸν θάνατον. Τί εἶναι τὸ κατηγορούμενον αὐτοῦ. τί ἦν τὰ... Ἀτικὴ σύνταξις. τὸ τί εἶναι κατηγορούμενον τοῦ τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα. τῶν ἐπιτηδείων γεν. διαίρητικὴ εἰς τὸ οἱ παραγενόμενοι. εἶων γ' πληθ. πρόσ. παρατακτικῆ τοῦ ῥήμ. ἐάω—ὦ. φίλων γενικὴ ἀντικειμενικὴ τοῦ ἔρημος. οὐδαμῶς τὸ πλήρες θά ἦτο: οὐδαμῶς ἐτελεύτα ἔρημος φίλων. εἰ μὴ τυγχάνει ἀσχολία οὖσα—προθυμήθητι ὑποθετικὸς λόγος α' εἴδους. ταῦτα καὶ ἡμῖν ἀντικείμενα τοῦ ἀπαγγεῖλαι. ἀσχολία οὖσα, εἶναι μετοχὴ κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ ῥήμ. τυγχάνει. Καὶ τὸ μεμνήσθαι Σωκράτους (ἐνν. ἐστίν) ἐμοιγε ἥδιστον πάντων. ὑποκειμένον τῆς προτάσεως εἶναι τὸ μεμνήσθαι, τὸ Σωκράτους εἶναι τὸ ἀντικείμενόν του, τὸ δὲ ἥδιστον εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου τὸ μεμνήσθαι. πάντων γεν. διαίρητικὴ εἰς τὸ ἥδιστον. τοὺς ἀκουσομένους ἐπιθετικὴ μετοχὴ—πειρῶ β' ἐνικ. πρόσωπον προστακτικῆς ἐνεστώτος τοῦ ῥήμ. πειράμαι—ὦμαι. ὡς ἂν δύνη ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις. οὔτε γάρ... ἢ κα

νονική σειρά τῶν λέξεων εἶναι : οὔτε γὰρ εἰσῆει με ἔλεος ὡς παρόντα θανάτω ἐπιτηδείου ἀνδρός — εἰσῆει γ' ἐνικ. πρὸς. παρατατικού τοῦ ῥήμ. εἰσερχομαι. ἀνδρός γεν. ὑποκείμεν. τοῦ θανάτω. εὐδαίμων κατηγορούμ. τοῦ ἀνῆρ = ὁ ἀνῆρ. καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων γενικαί τῆς αἰτίας. ὡς ἐτελεύτα πλαγία ἐρωτημ. πρότασις. ὥστε παρίστασθαι συμπερασματικὴ πρότασις· ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι : ὥστε παρίστασθαι μοι ἐκείνον ἴοντα εἰς "Αἶδου μὴδ' ἄνευ θείας μοίρας ἰέναι, ἀλλ' εὖ πράξειν ἀφικόμενον ἐκείσε. τὰ ἀπαρέμφατα ἰέναι καὶ εὖ πράξειν εἶναι ὑποκείμενα τοῦ παρίστασθαι, θεωρουμένου ὡς ἀπροσώπου, ὑποκείμενον δὲ ἀμφοτέρων τῶν ἀπαρεμφάτων εἶναι τὸ ἐκείνον. εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐξησθενημένη ὑποθετικὴ πρότασις, ἐννοουμένου τοῦ ῥήματος εὖ ἐπραξεν. Διὰ ταῦτα ἀναγκαστ. αἰτιον. πάνν ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ οὐδέν. ὡς εἰκός . . . ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι : ὡς δόξειεν ἂν εἰκός εἶναι [ἐννοεῖται εἰσιέναι μοι ἐλεεινόν]. τὸ εἰκός εἶναι, εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δόξειεν ἂν. οὔτε αὖ ἡδονή . . . ἐννοεῖται τὸ ῥήμα εἰσῆει μοι, ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ὄντων τὸ πλήρες θὰ ἦτο : ὡς εἰσῆει μοι ἐλεεινόν, ἡμῶν ὄντων ἐν φιλοσοφίᾳ. ὡς περ εἰώθειμεν ἐνν. τὸ ἀπαρέμφατον ἐν φιλοσοφίᾳ εἶναι. ἀτεχνῶς ἐπιρρηματ. διορισμὸς ἐπιτείνων τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄτοπον. συγκεκραμένη μετοχὴ παθητ. παρακειμένου τοῦ ῥήμ. συγκεράννυμι. ἐνθυμουμένῳ ἐκφέρεται ἡ μετοχὴ κατὰ δοτικὴν, διότι συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ὑποκείμενόν της μοι. ὅτε μὲν γελῶντες, ἐνίστε δὲ δακρύνοντες εἶναι ἐπεξηγήσις τοῦ σχεδόν τι οὕτω. αἱ μετοχαὶ εἶναι κατηγορηματικαὶ ἐκ τοῦ διεκείμεθα. εἰς δὲ ἡμῶν . . . ἐννοεῖται τὸ ῥήμα οὕτω διεκίετο. Ἀπολλόδωρος εἶναι ἐπεξηγήσις τοῦ εἰς. πῶς γὰρ οὐ ἐνν. τὸ ῥήμα οἶδα. παραγενόμενοι κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ ἔτευχον. Πλάτων δέ, οἶμαι, ἡσθένει. Τὸ πλήρες θὰ ἦτο : Πλάτων δὲ ἦν ἀπών, διότι, οἶμαι, ἡσθένει. Ἐν Αἰγίῃ ἐλέγοντο εἶναι ἐτέθη τὸ προσωπικὸν ἐλέγοντο ἀντὶ τοῦ ἀπροσώπου ἐλέγετο τούτους εἶναι. παραγενέσθαι εἰδικὸν ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ οἶμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ III.—Ἑρμηνεία

Ἐγὼ θὰ προσπαθῆσω (πειράσομαι) νὰ σοῦ διηγηθῶ ὅλα ἐξ ἀρχῆς. Διότι πάντοτε, ὡς εἶναι γνωστὸν (δή), καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας συνηθίζομεν νὰ συχνάζωμεν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι πλησίον τοῦ Σωκράτους συγκεντρωνόμενοι ἀπὸ πρωίας (ἔωθεν) εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον διεξήχθη ἡ δίκη· διότι τοῦτο εὐρίσκετο πλησίον τῆς φυλακῆς· ἀνεμένομεν λοιπὸν καθ' ἑκάστην φορὰν, μέχρις ὅτου ἀνοιχθῆ ἡ φυλακὴ, περνῶντες τὸν καιρὸν εἰς συζήτησιν μεταξύ μας (διατρίβοντες)· διότι δὲν ἠνοίγετο πρῶτ' ἡ φυλακὴ, ὁσάκις δὲ ἤθελεν ἀνοιχθῆ, εἰσερχόμεθα (εἰσῆμεν) πρὸς τὸν Σωκράτην καὶ τὸν περυσιότερον καιρὸν (τὰ πολλὰ) ἐπερνούσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν συζητοῦντες (διημερεύομεν) μαζί του. Καὶ μάλιστα (καὶ δή) καὶ τότε,

συνεκεντρώθημεν ἑνωρίτερον τοῦ συνήθους (*πρωϊαίτερον*). Διότι
 κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, μόλις ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν
 κατὰ τὴν ἑσπέραν, ἐπληροφορήθημεν (*ἐπυθόμεθα*), ὅτι τὸ πλοῖον
 εἶχεν ἔλθει (*ἀφιγμένον εἶη*) ἀπὸ τὴν Δῆλον. Παρηγγείλαμεν λοιπὸν
 (*συνεννοήθημεν*) μεταξύ μας νὰ προσέλθωμεν (*ἦκειν*) ὅσον τὸ δυ-
 νατὸν περισσότερον πρῶτὶ (*ὡς πρωϊαίτατα*) εἰς τὸν συνήθη τόπον τῆς
 συγκεντρώσεώς μας (*εἰς τὸ εἰωθός*). Καὶ προσήλθομεν (*καὶ ἦκομεν*)
 καὶ ἀφ' οὗ ἐξῆλθεν ὁ θυρωρός, ἐκεῖνος ἀκριβῶς, (*ὄσπερ*) ὁ ὁποῖος,
 συνήθιζε νὰ ἀνοίγῃ, εἶπε νὰ περιμένωμεν καὶ νὰ μὴ εἰσέλθωμεν πρω-
 τύτερα, μέχρις ὅτου αὐτὸς δώσῃ ἐντολὴν (*ἕως ἂν αὐτὸς κε-
 λεύσῃ*): διότι ἐλευθερώνουν, εἶπεν, οἱ ἔνδεκα τὸν Σωκράτην ἀπὸ τὰ
 δεσμὰ (*λύουσι γὰρ*) καὶ δίδουν τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς, ἵνα ἀπο-
 θάνῃ κατ' αὐτὴν δὰ τὴν ἡμέραν· χρονοτριβήσας δὲ τέλος πάντων ἐπ'
 ὀλίγον (*οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχῶν*) ἐπανῆλθεν (*ἦκε*) καὶ
 προέτρεψεν ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν ἐντὸς τῆς φυλακῆς. Εἰσελθόντες λοι-
 πὸν εὐρίσκομεν τὸν Σωκράτην μόλις πρὸ ὀλίγου (*ἄρτι*) λυτρωμένον
 ἀπὸ τὰ δεσμὰ (*λελυμένον*), τὴν δὲ Ξανθίππην — τὴν γνωρίζεις βέ-
 βαια — κρατοῦσαν τὸ παιδί του καὶ καθημένην πλησίον αὐτοῦ. Μόλις
 λοιπὸν μᾶς εἶδεν ἡ Ξανθίππη, ἔβαλε γοερὰν κραυγὴν [ἔξεφώνησε] (*ἀνευ-
 φήμησε*) καὶ εἶπε τοιαῦτα περίπου (*τοιαῦτ' ἄττα*), ὅποια συνηθί-
 ζουν ὡς γνωστὸν (*δὴ*) αἱ γυναῖκες νὰ λέγουν, ὅτι δηλαδὴ «ὦ Σωκράτη,
 διὰ τελευταίαν φορὰν (*ῥατατον*) θὰ σὲ χαιρετίσουν (*προσεροῦσί σε*)
 τώρα οἱ φίλοι σου καὶ σὺ θὰ χαιρετίσης τούτους». Καὶ ὁ Σωκράτης
 ἀφ' οὗ ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Κρίτωνα, «ὦ Κρίτων» εἶπεν,
 «ἄς ἀπομακρύνῃ (*ἀπαγέτω*) ἕνας αὐτὴν εἰς τὸ σπίτι (*οἴκαδε*)». Καὶ
 ἐκείνην μὲν προσεπάθουν νὰ ἀπομακρύνουν (*ἀπήγον*) μερικοὶ ἐκ τῶν
 ἀνθρώπων τοῦ Κρίτωνος φωνάζουσιν καὶ κτυπῶσιν ἀπὸ τὴν θλίψιν
 τῆς ἑαυτὴν [τὸ στήθος ἢ τὴν κεφαλὴν τῆς]. Ὁ δὲ Σωκράτης καθήμε-
 νος πάλιν (*ἀνακαθιζόμενος*) ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην καὶ ἔκαμψεν ὁμοῦ
 (*συνέκαμψε*) τὸ σκέλος του καὶ ἔτριψεν αὐτὸ μὲ τὴν χεῖρά του (*καὶ
 ἐξέτριψε τῇ χειρὶ*), καὶ συγχρόνως (*ἅμα*) ἐνῶ τὸ ἔτριβε· «πόσον
 πολὺ παράδοξον (*ὡς ἄτοπόν τι*), εἶπεν, ὦ ἄνδρες φαίνεται (*εἶοικε*),
 ὅτι εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουν εὐχάριστον (*ἡδύ*)·
 πόσον παράδοξον φύσει σχέσιν ἔχει (*ὡς θανμασίως πέφυκε*) πρὸς
 ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται, ὅτι εἶναι ἀντίθετον, δηλαδὴ πρὸς τὸ λυπη-
 ρόν, μὲ τὸ νὰ μὴ θέλουν μὲν αὐτὰ συγχρόνως (*ἅμα*) νὰ ὑπάρχουν (*πα-
 ραγίγνεσθαι*) εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲ κανεὶς ἐπιδιώκῃ νὰ λάβῃ
 (*διώκῃ*) τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο (*τὸ ἕτερον*), καὶ τὸ λαμβάνῃ, ν' ἀναγκά-

ζεται περίπου (*σχεδόν τι*) πάντοτε (*ἀεί*) νά λαμβάνη και τὸ ἄλλο, ὡσάν ἀκριβῶς νά εἶναι κρεμασμένα ἀπὸ μίαν κορυφήν, ἐνῶ εἶναι δύο (*ὡσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς συνημμένω ὄντε δύο*). Καὶ νομίζω (*δοκεῖ μοι*), εἶπεν, ὅτι ἐάν ἤθελε στοχασθῆ τοῦτο (*εἰ ἐνενόησεν*) ὁ Αἴσωπος, ἤθελε δημιουργήσει (*συνθεῖναι ἄν*) μῦθον, ὅτι ὁ θεὸς ἐπειδὴ ἤθελε τὰ συνδιαλλάξῃ αὐτὰ (*διαλλάξαι*) ἐχθρικῶς διακείμενα [*ἀντιτιθέμενα μεταξύ των*] (*πολεμοῦντα*), ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο, συνήνωσε (*συνῆψεν*) εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τὰς κορυφὰς αὐτῶν, καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἰς ὅποιον (*ᾧ*) θέλει εὐρεθῆ (*παραγένηται ἄν*) τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο (*τὸ ἕτερον*) ἐπακολουθεῖ βραδύτερον καὶ τὸ ἄλλο. Καθὼς ἀκριβῶς (*ὡσπερ*) ὁμοιάζει (*ἔοικε*) καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον νά ἐπακολουθῆ· ἐπειδὴ [δηλαδή] λόγῳ τῶν δεσμῶν μου ὑπῆρχεν εἰς τὸ σκέλεός μου τὸ λυπηρὸν (*τὸ ἀλγεινόν*), φαίνεται προφανῶς (*δή*), ὅτι ἐπακολουθεῖ εἰς αὐτὸ τὸ εὐχάριστον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

πειράσσομαι μέλλων τοῦ *πειράσομαι*· ὦμαι. *εἰώθειμεν* ὑπερουτέλικος τοῦ *εἶωθα*, ὅπερ εἶναι παρακείμενος μὲ σημασίαν ἐνεστώτους. *ἔωθεν* (ἐκ τοῦ *ἔως* = ἡ αὐγὴ) ἐπιρρηματικός χρονικός προσδιορισμός. *ὥς ἀνοιχθεῖ* χρονικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτικὴν, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου *περιεμῖνομεν*. *ἀνεῴξατο* παρατατικός τοῦ ἀνοίγομαι. *εἰσῆμ* παρατατικός τοῦ εἰσέρχομαι. *πρωϊότερον* ἐπιρρημα συγκριτικοῦ βαθμοῦ τοῦ πρῶ· ἐννοεῖται ὡς β' ὅρος συγκρίσεως τὸ *ἢ ἄλλοτε*. *συνελέγημεν* παθητικός ἀόρ. τοῦ συλλέγομαι. *ἐσπέρας* γενικὴ χρονικὴ. *ἐπνυθόμεθα* ἀόριστος β' τοῦ πνυθάνομαι. *ὅτι ἀφιγμένον εἶη* εἰδικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτικὴν, ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου *ἐπνυθόμεθα*. ὡς *πρωϊαίτατα* ἐπιρρηματικός χρονικός προσδιορισμός. *ὥς ἂν κελεύσῃ* χρονικὴ πρότασις ἐκφερομένη μετὰ τοῦ *ἂν* καὶ ὑποτακτικῆς, ἐπειδὴ δηλοῦται προσδοκωμένη πρᾶξις. *ὅπως ἂν τελευτήσῃ*, καὶ αὐτὴ εἶναι ἀναφορικὴ ὑποθετ. πρότασις, σημαίνουσα πρᾶξιν προσδοκωμένην. *ἐπισοχῶν* μετοχὴ ἀόρ. β' τοῦ ῥήμ. ἐπέχω. *λελυμένον* κατηγορημ. μετοχὴ ἐκ τοῦ *κατελαμβάνομεν*. *ἔχουσαν* καὶ *παρακαθημένην* κατηγορηματικαὶ ἐπίσης μετοχαί. *τοιαῦτ' ἄττα* σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ *εἶπε*· τὸ *ἄττα* εἶναι ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία=τινά. *οἷα εἰώθασιν* ἀναφορ. πρότασις, ἐννοεῖται τὸ τελικόν ἀπαρέμφατον *λέγειν*. *προσεροῦσι* μέλλων τοῦ προσαιγορεύω. *τῶν τοῦ Κρίτωνος* γενικὴ διαιρητικὴ εἰς τὸ *τινές*. *τῇ χειρὶ* δοτικὴ ὀργανικὴ. ὡς *ἄτοπον* . . . ἢ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων θὰ ἦτο: ὡς *ἔοικε τοῦτο εἶναι ἄτοπόν τι*. *ἄτοπόν τι* κατηγορούμενον τοῦ *τοῦτο*, τὸ δὲ *τι* ἐπιτείνει τὴν σημασίαν τοῦ *ἄτοπον*. *πέφυκε* ὑποκείμενον τοῦ εἶναι τὸ *ἡδύ*. τὸ *ἐναντίον* εἶναι κατηγορούμενον τοῦ *λυπηρόν*. τὸ *λυπηρὸν* ἐπεξηγήσις τοῦ *πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι*. *τῷ μὴ ἐθέλειν* τροπικός προσδιορισμός. αὐτῷ (εἶναι δυϊκοῦ ἀριθμοῦ) εἶναι ὑποκείμενον τοῦ *ἐθέλειν*. *ἀναγκάζεσθαι* ἐννοεῖται τὸ *τῷ* = *τῷ ἀναγκάζεσθαι*. *συνημμένα* μετοχὴ παθητικοῦ παρα-

κειμένου τοῦ συνάπτω. εἰ ἐγενόθησεν (ἀόρ. τοῦ ἐννοῶ)—*συνθεῖναι* ἂν υποθετικὸς λόγος β' εἴδους, τοῦ μὴ πραγματικοῦ. *συνθεῖναι* ἀπαρέμφατον ἀόρ β' τοῦ συντίθημι. *βουλόμενος* αἰτιολογ. μετοχή. *ᾧ ἂν παραγένηται* ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις, σημαίνουσα τὴν ἀόριστον ἐπανάληψιν τῆς πράξεως. *ὡσπερ εἶοικε καὶ ἐμοὶ αὐτῷ* ἀναφορικὴ πρότασις, ἐννοεῖται ὑποκείμενον τὸ ἀπαρέμφατον *ἐπακολουθεῖν*. ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀναγκαστ. αἰτιον. *ἦκειν* ὑποκείμενον τοῦ ὡς ἀπροσώπου ἐκλαμβανομένου φαίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.—Ἐρμηνεῖα

Ὁ Κέβης λοιπὸν λαβὼν τὸν λόγον (*ὑπολαβὼν*) εἶπε· μὰ τὸν Δία, ὦ Σωκράτη, καλὰ (*εὖ*) βέβαια ἔκαμες (*γ' ἐποίησας*), ὑπενθυμίας εἰς ἐμὲ τοῦτο (*ἀναμνήσας με*). Διότι διὰ τὰ ποιήματα βεβαίως, τὰ ὁποῖα ἔχεις κάμει στιχορρήσας (*ἐντείνας*) τοὺς εἰς τὸ πεζὸν μύθους (*λόγους*) τοῦ Αἰσώπου καὶ τὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα γενόμενον ὕμνον (*προοίμιον*) καὶ μερικοὶ ἄλλοι μὲ ἠρώτησαν (*ἤροντό με*) τώρα πλέον (*ἤδη*), ἀλλὰ καὶ ὁ Εὐῆνος πρό τινος χρόνου (*πρῶην*), τί τέλος πάντων σκέφθεις [ὑπὸ τίνος τέλος πάντων σκέψεως παρορηθεῖς] (*δ, τι ποτὲ διανοηθεῖς*), ἔκαμες αὐτά, ὅτε ἤλθες ἐδῶ, ἐνῶ πρωτύτερα οὐδέποτε μέχρι τοῦδε (*πῶποτε*) ἔχεις κάμει (*ποίησας*)· ἐὰν λοιπὸν ἔχῃς κάποιον ἐνδιαφέρον (*εἰ οὖν τί σοι μέλει*) διὰ νὰ δύναμαι ἐγὼ (*τοῦ ἔχειν ἐμὲ*) ν' ἀποκριθῶ εἰς τὸν Εὐῆνον, ὅταν μὲ ἐρωτᾷ πάλιν — διότι γνωρίζω καλῶς, ὅτι θὰ μὲ ἐρωτήσῃ (*ἐρῆσεται με*) — εἰπέ, τί πρέπει νὰ λέγω· «λέγε λοιπόν», εἶπεν, «εἰς αὐτόν», ὦ Κέβης, τὴν ἀλήθειαν, ὅτι συνέθεσα αὐτά, χωρὶς νὰ θέλω νὰ εἶμαι ἀντίζηλος εἰς τὴν τέχνην (*ἀντίτεχνος εἶναι*) πρὸς ἐκεῖνον οὔτε καὶ εἰς τὰ ποιήματα αὐτοῦ — διότι ἐγνώριζον (*ἤδειν γάρ*), ὅτι δὲν ἦτο τοῦτο εὐκόλον (*ὡς οὐ ράδιον εἶη*) — ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελον νὰ δοκιμάσω (*ἀλλ' ἀποπειρώμενος*) μερικὰ ὄνειρά μου, τί ἐννοοῦν (*τι λέγει*), καὶ ἐκκληρωῶν τὸ καθῆκον μου πρὸς τὸν θεὸν (*καὶ ἀφοσιούμενος*), μήπως (*εἰ πολλάκις*) μοῦ παραγγέλλῃ (*ἐπιτάττοι μοι*) ν' ἀσκῶ αὐτὴν τὴν ποιητικὴν ἐργασίαν (*ταύτην τὴν μουσικὴν*)· ἦσαν δηλαδὴ τοιαῦτα περίπου (*ἅττα = τινὰ τοιάδε*) τὰ ὄνειρα· πολλὰς φορὰς δηλαδὴ ἐμφανιζόμενον (*φοιτῶν*) κατὰ τὸν παρελθόντα βίον μου τὸ ἴδιον ἐνύπνιον, ἄλλοτε εἰς ἄλλην μορφήν ἐμφανιζόμενον, τὰ ἴδια δὲ λέγον· «ᾧ Σώκρατες, εἶπε, ν' ἀσκήσῃς τὴν μουσικὴν καὶ νὰ ἐργάζεσαι»· καὶ ἐγὼ κατὰ τὸν προηγούμενον βεβαίως χρόνον εἶχον τὴν ἰδέαν (*ὑπελάμβανον*), ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον (*ὅπερ*) ἔπραττον, αὐτὸ καὶ μὲ προέτρεπε νὰ πράττω (*παρακελεύεσθαί τε*) καὶ μὲ ἐνεθάρρουνεν ἐν τῇ

ἐνεργεία μου αὐτῇ (*καὶ ἐπικελεύειν*), καθὼς ἀκριβῶς (*ὥσπερ*) ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐνθαρρύνουν (*οἱ διακελευόμενοι*) τοὺς τρέχοντας (*τοῖς θεούσι*), καὶ ἐμὲ τοιουτοτρόπως (*οὕτω*) [ἐνόμιζόν] (*ἐννοεῖται* = *ὕπελάμβανον*), ὅτι τὸ ἐνύπνιον μὲ ἐνθαρρύνει εἰς τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔπραττον, δηλαδὴ νὰ ἀσχολοῦμαι εἰς τὴν φιλοσοφίαν (*μουσικὴν ποιεῖν*) ἐπειδὴ, ὡς γνωστὸν (*ὥς*) ἡ μὲν φιλοσοφία εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν μουσική, ἐγὼ δὲ τοῦτο πράττω· τώρα ὅμως ἀφ' οὗ καὶ ἡ δίκη ἔγινε καὶ ἡ ἐορτὴ τοῦ θεοῦ μὲ ἠμπόδιζε (*διεκώλυέ με*) ν' ἀποθνήσκω, ἐφάνη ὅτι ἔπρεπε (*χεῖναι*), μήπως ἴσως (*εἰ ἄρα*) μοὶ παρήγγελλε (*προστάττοι*) πολλὰς φορὰς τὸ ἐνύπνιον ν' ἀσχολοῦμαι εἰς αὐτὴν τὴν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ μουσικὴν (*τὴν δημῶδη μουσικὴν*), [ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἐφάνη ὅτι ἔπρεπε] νὰ μὴ παρακούσω εἰς αὐτό, ἀλλὰ ν' ἀσχολοῦμαι εἰς αὐτὴν (*τὴν δημῶδη μουσικὴν*)· διότι μοῦ ἐφάνη (*ἔδοξέ μοι*), ὅτι ἦτο ἀσφαλέςτερον νὰ μὴ ἀπέλθω εἰς τὸν Ἄδην, πρὸ τοῦ ἐκπληρώσω τὸ ἱερὸν καθήκον πρὸς τὸν θεὸν (*ἀφοσιώσασθαι*), συνθέσας ποιήματα, καὶ ὑπακούων εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐνυπνίου. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν (*δὴ*) κατὰ πρῶτον μὲν ἐστιχουργήσα ποιήματα πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἦτο ἀφιερωμένη ἡ παροῦσα θυσία· μετὰ δὲ τὸν ὕμνον πρὸς τὸν θεόν, ἀντιληφθεὶς (*ἐννοήσας*), ὅτι εἶναι ἀνάγκη (*δέοι*) ὁ ποιητής, ἐὰν βέβαια πρόκειται (*εἴπερ μέλλοι*) νὰ εἶναι ποιητής, νὰ πλάττῃ μυθικὰς διηγήσεις (*μύθους*) καὶ ὄχι διηγήσεις πραγματικῶν γεγονότων (*λόγους*), καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ἐγὼ δὲν ἤμην (*οὐκ ἦ*) μυθοπλαστικός [δὲν εἶχον δηλαδὴ τὸ τάλαντον νὰ πλάττω μύθους] (*μυθολογικός*), δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς (*δὴ*) τοὺς λόγους, ἐκείνους τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου, τοὺς ὁποίους εἶχον προχείρους καὶ ἐγγώριζον καλῶς (*καὶ ἠπιστάμην*), τούτους ἐστιχουργήσα, τοὺς ὁποίους ἔτυχε νὰ σκεφθῶ (*οἷς ἐνέτυχον*).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ὡν πεποιήκας ἐτέθη ὡν καθ' ἔλεξιν ἀντὶ τοῦ ἐκείνων ἄ. ἐντείνας μετοχὴ ἀορ. α' τοῦ ῥήμ. ἐντείνω, εἶναι χρονικὴ μετοχὴ ὅ,τι ποτὲ διανοηθεὶς ἐποίησας πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ ῥήμ. ἤροντο. οὐδὲν ποιήσας μετοχὴ ἐνδοτικὴ. εἰ μέλει σοι . . . εἶπέ ὑποθετικὸς λόγος α' εἰδους. μέλει συντάσσεται μὲ τὴν δοτ. σοὶ καὶ τὴν γενικὴν τοῦ ἔχειν. ἀποκρίνασθαι τελικὸν ἀπαρέμφατον καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔχειν. τί χρεὶ λέγειν πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις ἐκ τοῦ ῥήμ. εἶπέ. λέγειν ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου χρεὶ. οὐ βουλόμενος αἰτιολογικὴ μετοχὴ. ἐκείνω καὶ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντικείμενα τοῦ ἀντίτεχνος εἶναι. ἦθδεν α' ἐνικ. πρόσωπον ὀριστικῆς παρατατικῆς τοῦ ῥήμ. οἶδα. ὡς οὐ ρᾶδιον εἶη εἰδικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτικὴν,

διότι ἐξαρτᾶται ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου ἤδειν. ἐννοεῖται ὡς συμπλήρωμα (ὡς ὑποκείμενον τοῦ οὐ ῥᾶδιον εἶη) τὸ ἀντίτεχνος εἶναι ἐκεῖνῳ οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ. ἐνυπνίων τινῶν ἀντικείμενον τοῦ ἀποπειρώμενος. τί λέγει πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. εἰ ἐπιτάττοι πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. ἦν γὰρ ἅτα τοιάδε Ἄτικὴ σύνταξις. καὶ ἐγὼ . . . ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: καὶ ἐγὼ, ὅπερ ἔπραττον ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τοῦτ' αὐτὸ ὑπελάμβανον παρακελεύεσθαι τε καὶ ἐπικελεύειν μοι. τὰ ἀπαρέμματα εἶναι εἰδικά, ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ ὑπελάμβανον, ὑποκείμενον δὲ αὐτῶν εἶναι τὸ ἐνυπνιον. ὡσπερ οἱ τοῖς θεοῖσι . . . ἐννοοῦνται τὰ ῥήματα παρακελύονται καὶ ἐπικελεύουσιν. καὶ ἐμοὶ οὕτω . . . ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: καὶ ὑπελάμβανον οὕτω τὸ ἐνυπνιον ἐπικελεύειν μοι τοῦτο. μουσικὴν ποιεῖν ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. ὡς οὐσης αιτιολογικῆ μετοχῆ, ὁμοίως καὶ ἡ πράττοντος. ἔδοξε χρῆναι . . . ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: ἔδοξε χρῆναι μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ [τῷ θεῷ], εἰ ἄρα προστάττοι τοῦτο τὸ ἐνυπνιον ποιεῖν τὴν δημόδη μουσικὴν. χρῆναι εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου ἔδοξε, ὅπως καὶ τὸ μὴ ἀπειθῆσαι ὑποκείμενον τοῦ χρῆναι. εἰ ἄρα προστάττοι πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἐννοουμένου ἀπροσώπου ἔδοξε. μὴ ἀπιέναι εἶναι ἐπίσης ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου ἀσφαλέστερον εἶναι. ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι . . . εἶναι εἰδικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ αὕτη κατ' εὐκτικὴν, ἐπειδὴ ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου ἐννοήσας. ποιεῖν ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δέοι. ἢ ἂ' ἐνικ. πρόσωπον παρατατικοῦ τοῦ ῥήμ. εἰμί. οἷς ἐνέ-
τυχον ἀναφορικὴ πρότασις, τὸ δὲ οἷς εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἐνέτυχον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V. — Ἐρμηνεῖα

Αὐτὰ λοιπόν, ὦ Κέβης, νὰ λέγῃς εἰς τὸν Εὐῆνον καὶ νὰ τοῦ εἶ-
πης νὰ ὑγμιαῖν [νὰ διαβιβάσῃς τοὺς χαιρετισμούς μου] (ἐρρῶσθαι),
καὶ ἂν σωφρονῆ νὰ με ἀκολουθήσῃ (ἐμὲ διώκειν) ὅσον τὸ δυνατόν
ταχύτερον. Θὰ ἀπέλθω δὲ (ἄπειμι δέ), ὡς φαίνεται (ὡς εἰσικε) σή-
μερον· διότι διατάσσουν (κελεύουσι) τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι. Καὶ ὁ Σιμ-
μίας εἶπε· «ποῖον εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον προτρέπεις (οἶον τοῦτο
παρακελεύει), ὦ Σωκράτη, εἰς τὸν Εὐῆνον; διότι πολλὰς τώρα πλέον
φορὰς ἔχω συναντήσῃ τὸν ἄνδρα· ἀπὸ ὅσα λοιπὸν ἔχω ἐγὼ καταλά-
βει (ἐξ ὧν ἐγὼ ἤσθημαι) ἐπάνω κάτω (σχεδὸν) κατ' οὐδένα τρό-
πον (οὐδ' ὀπωσιούην) θὰ πεισθῆ εἰς σὲ (πείσεται σοι) μετὴν θέ-
λησίν του (ἐκὼν εἶναι). Ἄλλὰ τί λοιπὸν (τί δαί);, εἶπεν οὗτος, δὲν
εἶναι φιλόσοφος ὁ Εὐῆνος; Βεβαίως αὐτὸ τοῦλάχιστον πιστεύω (ἐμοιγε
δοκεῖ), εἶπεν ὁ Σιμμίας. Θὰ θελήσῃ λοιπὸν καὶ ὁ Εὐῆνος καὶ πᾶς
ἄλλος, ὁ ὁποῖος μετέχει ἀνταξίως αὐτοῦ τοῦ πράγματος [δηλαδὴ τῆς
φιλοσοφίας] (ὅτι μετέστιν ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος). Δὲν
θὰ ἀναγκάσῃ (οὐ βιάσεται) ὅμως ἴσως τὸν ἑαυτὸν του (αὐτόν)· διό-

τι λέγουν, ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο ἐπιτετραμμένον (*οὐ θεμιτὸν εἶναι*). Καὶ συγχρόνως (*καὶ ἅμα*) ἐνῶ ἔλεγεν αὐτὰ κατεβίβασε (*καθῆκε*) τὰ σκέλη του ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ τῆς γῆς καὶ καθήμενος τώρα πλέον τοι-
 ουτοτρόπως συνωμίλει εἰς τὸ ἕξῃς (*τὰ λοιπὰ*). Ἠρώτησε λοιπὸν αὐτὸν ὁ Κέβης· κατὰ τίνα τρόπον ἔννοεῖς (*λέγεις*) τοῦτο, ὦ Σωκράτη, δη-
 λαδῆ τὸ νὰ μὴ εἶναι ἐπιτετραμμένον (*τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι*) νὰ ἀναγ-
 κάζη διὰ τῆς βίας τὸν ἑαυτὸν του, νὰ θέλῃ ὅμως ν' ἀκολουθῆ (*ἔ-
 πεσθαι*) τὸν ἀποθνήσκοντα ὁ φιλόσοφος; Ἄλλὰ τί, ὦ Κέβης; δὲν
 ἔχετε ἀκούσει καὶ σὺ καὶ ὁ Σιμμίας περὶ τῶν τοιούτων, ἂν καὶ ἔχετε
 διατελέσει μαθηταὶ (*συγγεγονότες*) τοῦ Φιλολάου; Τίποτε βέβαια τὸ
 σαφές δὲν ἔχομεν ἀκούσει, ὦ Σωκράτη. Ἄλλ' ὅμως (*ἀλλὰ μὴν*) καὶ
 ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτοῦ ὁμιλῶ διότι ὅσα μὲν τώρα κατὰ τύχην (*τυγ-
 χάνω*) ἔχω ἀκούσει, εὐχαρίστως (*οὐδεὶς φθόγος*) θὰ εἶπω· διότι
 ἴσως καὶ κατ' ἐξοχὴν (*καὶ μάλιστα*) ἐνῶ πρόκειται (*μέλλοντα*) ν'
 ἀπέλθω (*ἀποδημεῖν*) ἐκεῖ, πρέπει νὰ ἐξετάζω λεπτομερῶς (*διασκο-
 πεῖν*) καὶ νὰ διηγοῦμαι ὑπὸ μορφῆν μύθου (*καὶ μυθολογεῖν*) περὶ
 τῆς μεταβάσεως καὶ διαμονῆς (*περὶ τῆς ἀποδημίας*) ἐκεῖ [εἰς τὸν
 Ἄδην], ποίου εἶδους (*ποῖαν τινα*) νομίζομεν ὅτι εἶναι αὐτή· διότι τί
 ἄλλο δύναται νὰ πράττη κανεὶς (*τί γὰρ ἂν τις ἄλλο ποιῶ*) κατὰ τὸ
 μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου χρονικὸν διάστημα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἐρρωσθαι ἀπαρέμφατον παρακειμένον τοῦ ῥήμ. ῥώννυμαι, εἶναι τελικὸν
 ἀπαρέμφατον ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ *φράζε*, ἔχοντος ἐδῶ κελευστικὴν ἔννοιαν,
 ὁμοίως καὶ τὸ *διώκειν*. *ἐὰν σωφρονῆ* ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. *οἷον τοῦτο* =
 ποῖόν ἐστι τοῦτο ὁ. *οἷον παρακελεύει* εὐθεία ἐρωτηματ. πρότασις. *πολλὰ*
 ἐπιρρηματ. διορισμὸς τοῦ χρόνου. *ἐντετύχηκα* παρακειμένον τοῦ ῥήμ. ἐντυγ-
 χάνω. *ἦσθημαι* παρακειμένον τοῦ αἰσθάνομαι. *οὐδ' ὀπωστοιοῦν* ἐπιρρηματικὸς
 διορισμὸς τοῦ τρόπου = οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον. *ἐκὼν εἶναι* τὸ *εἶναι*
 ἠδύνατο καὶ νὰ λείψῃ. *πεισεται* μέλλον τοῦ πείθομαι. *ἔμοιγε δοκεῖ* τὸ *πλή-
 ρες* θὰ ἦτο *ἔμοιγε δοκεῖ φιλόσοφον εἶναι τὸν Εὐῆνον*. *ὄτω μέτεστιν ἀξίως*
τούτου τοῦ πράγματος τὸ *μέτεστι* συντάσσεται μετὰ δοτικῆς προσώπου καὶ
 γενικῆς τοῦ πράγματος. *καθῆκε* γ' ἐνικ. πρόσ. ἀορ. β' τοῦ ῥ. καθῆμι. *πῶς*
 τοῦτο λέγεις ... εὐθεία ἐρωτηματ. πρότ. *τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι βιάζεσθαι*
ἐθέλειν δὲ *ἔπεσθαι* εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. *βιάζεσθαι* ὑποκειμένον τοῦ
 ἀπροσώπου *μὴ θεμιτὸν εἶναι*, ὁμοίως καὶ τὸ *ἐθέλειν*, τὸ δὲ *ἔπεσθαι* εἶναι
 ἀντικείμενον τοῦ *ἐθέλειν*, τελικ. ἀπαρέμφ. *τῷ ἀποθνήσκοντι* ἀντικείμ. τοῦ
ἔπεσθαι. *συγγεγονότες* μετοχὴ παρακειμέν. τοῦ ῥήμ. συγγίγνομαι, εἶναι
 ἐναντιωματικὴ μετοχὴ. *Φιλόλαφ*, τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς. *ἀκκοῶς* μετοχὴ κα-
 τηγορηματ. ἐκ τοῦ *τυγχάνω*. *οὐδεὶς φθόγος* ἔνν. ἐστί. *καὶ μάλιστα ὁ καὶ*

ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ *μάλιστα*. *διασκοπεῖν* καὶ *μυθολογεῖν* ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου *δεῖ*. *ποῖαν* τινὰ *οἰόμεθα* αὐτὴν *εἶναι* πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. *τί γὰρ ἂν τις* *ποιοῖ*; εὐθεία ἐρωτηματ. πρότασις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI. — Ἑρμηνεία

Διὰ τίνα λοιπὸν τέλος πάντων λόγον (*κατὰ τι δὴ οὖν ποτε*) λέγουν, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον (*οὐ φασὶ θεμιτὸν εἶναι*) νὰ φωνεῖ κανεὶς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸν του (*ἑαυτὸν ἀποκτινύναι*), ὃ Σωκράτης; διότι τώρα πλέον (*ἤδη γὰρ*) ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἐκείνο τὸ ὁποῖον σὺ πρὸ δλίγου ἠρώτησες (*ὄπερ νῦν δὴ ἤρου*) καὶ ἀπὸ τὸν Φιλόλαον τὸ ἤκουσα, καθ' ὃν χρόνον διέμενον ἐδῶ (*ὅτε παρ' ἡμῖν διητᾶτο*), τώρα δὲ πλέον (*ἤδη δὲ*) καὶ ἀπὸ μερικοὺς ἄλλους, ὅτι δὲν πρέπει (*οὐ δέοι*) νὰ κάμνωμεν τοῦτο· ἀλλὰ περὶ αὐτῶν ἀκριβὲς τίποτε δὲν ἔχω ἀκούσει μέχρι τοῦδε ἀπὸ κανένα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃς προθυμίαν, εἶπεν· διότι ἴσως (*τάχα*) ἤθελες ἀκούσει περὶ αὐτῶν· ἴσως ὅμως θὰ σοῦ φανῇ παράδοξον (*θανυμασιόν*), ἔαν τοῦτο μόνον τὸ νὰ αὐτοκτονῇ κανεὶς [τὸ ν' ἀποθνήσκῃ] (*τὸ τεθνᾶναι*) ἐξ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων πραγμάτων εἶναι μονοειδὲς (*ἀπλοῦν ἔστιν*) καὶ οὐδέποτε κατὰ τύχην εἶναι διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα, καὶ μάλιστα (*καὶ*) ἐνίστε (*ἔστιν ὅτε*) εἰς ὅσους εἶναι προτιμότερον (*βέλτιον*) νὰ ἀποθάνουν παρὰ νὰ ζοῦν· εἰς ὅσους δὲ εἶναι προτιμότερον νὰ ἀποθάνουν, σοῦ φαίνεται ἴσως παράδοξον, ἔαν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι εὐσεβὲς (*μὴ δσιόν ἔστιν*) νὰ εὐεργετοῦν οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοῦς των (*αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, τὸ ἑαυτοὺς ἀποκτινύναι*) [ἔφ' ὅσον ὁ θάνατος δι' αὐτοὺς εἶναι ἀγαθόν], ἀλλὰ πρέπει νὰ περιμένουν ἄλλον εὐεργέτην. Καὶ ὁ Κέβης ἀφ' οὗ ἤσυχα (*ἠρέμα*) ἐγέλασεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ (*ἐπιγελάσας*)· ἄς εἶναι μάρτυς (*ἕτω = ἕτω*) ὁ Ζεὺς εἶπεν, ὀμιλήσας μὲ τὴν ἰδικὴν του τοπικὴν διάλεκτον (*τῆ αὐτοῦ φωνῇ*)· διότι καὶ ἔτσι ἐκ πρώτης ὕψεως [ἄνευ ἀκριβεστεράς ἐξετάσεως] (*οὕτω*) ἤθελε φανῇ (*δόξειεν ἄν*), ὅτι βεβαίως εἶναι παράλογον (*ἄλογον*) τοῦτο· ὅχι ὅμως παράλογον (*οὐ μέντοι ἄλογον*), ἀλλ' ἴσως ἔχει σοβαρὸν τίνα λόγον· τὸ μὲν λοιπὸν λεγόμενον εἰς τὰς ἀπορητοὺς διδασκαλίας (*ἐν ἀπορητοῖς*) δίδαγμα (*λόγος*), ὅτι οἱ ἄνθρωποι εὐρισκόμεθα εἰς ἓνα εἶδος φρουρᾶς (*ἐν τινι φρουρᾷ*) καὶ δὲν πρέπει (*οὐ δεῖ*) προφανῶς (*δὴ*) ν' ἀπολυτρώνη κανεὶς (*λύειν τινὰ*) ἀπὸ αὐτὴν τὸν ἑαυτὸν του, οὔτε καὶ νὰ δραπετεύῃ (*οὐδ' ἀποδιδράσκειν*) καὶ πολὺ σοβαρὸς (*μέγας τέ τις*) μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ

δὲν εἶναι εὐκολον (*οὐ ῥάδιον*) ἢ ἀντιληφθῶμεν αὐτὸν ἐν ὅλῃ του τῆ σημασίᾳ (*διιδεῖν*). ἀλλ' ὅμως (*οὐ μέντοι ἀλλὰ*) τὸ ἐξῆς, ὃ Κέβη, μοῦ φαίνεται, ὅτι καλῶς λέγεται, τὸ ὅτι δηλαδή οἱ θεοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι φροντίζουν δι' ἡμᾶς (*τοὺς ἐπιμελουμένους ἡμῶν*) καὶ ὅτι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἐν τῶν πλασμάτων τῶν θεῶν ἢ δὲν νομίζεις σὺ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Βεβαίως (*ἔμοιγε δοκεῖ*), εἶπεν ὁ Κέβης. Λοιπὸν (*οὐκοῦν*), εἶπεν αὐτός, καὶ σὺ ἐὰν ἐν ἐκ τῶν πλασμάτων σου ἤθελε φονεύσει (*ἀποκιννύοι*) τὸν ἑαυτὸν του, χωρὶς νὰ ἐκδηλώσης σὺ διὰ σημείου τοῦτο (*μὴ σημήναντός σου*), ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ ἀποθάνῃ αὐτό, ἤθελες ὀργισθῆ (*χαλεπαίνοις ἄν*) ἐναντίον του, καὶ ἐὰν εἶχες καμμίαν τιμωρίαν, ἤθελες τιμωρεῖ αὐτό (*τιμωροῖτο ἄν*); βεβαίωτατα (*πάνυ γε*) εἶπεν. Ἴσως λοιπὸν δὲν εἶναι παράλογον (*οὐκ ἄλογον*) κατὰ τὸν συλλογιστικὸν τοῦτον τρόπον (*ταύτη*) νὰ μὴ εἶναι ὀρθὸν (*μὴ δεῖν*) νὰ φονεύῃ κανεὶς πρωτύτερα τὸν ἑαυτὸν του, πρὸ τοῦ ἀποστείλῃ μίαν ἀπόλυτον [μοιραίαν] ἀνάγκην ὁ θεός, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὴν παροῦσαν τώρα εἰς ἡμᾶς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατὰ τί ἀναγκαστ. αἰτίον. οὐ θεμιτὸν εἶναι ἀντικείμενον (εἰδικ. ἀπαρέμφατον) τοῦ οὐ φασί. ἀποκιννύναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου, οὐ θεμιτὸν εἶναι. ἤθρον β' ἐνικ. πρόσ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ῥήμ. ἐρωτῶ. καὶ ἄλλων τινῶν ἀντικείμενον τοῦ ἐννοουμένου ἤκουσα. ὡς οὐ δέοι εἰδικῆ πρότασις, ἐκφέρειται δὲ κατ' εὐκτικὴν ἔγκλισιν, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ ῥήμ. ἱστορικοῦ χρόνου ἤκουσα. ποιεῖν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου δέοι. οὐδενὸς ἀντικείμε. τοῦ ἀκήκουσα, τὸ ὅποιον ἐπὶ αὐτηκοῖας συντάσσεται μετὰ γενικῆς. προθυμεῖσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου χρεῖ. εἰ ἀπλοῦν ἐστι καὶ οὐδέποτε τυγχάνει — θαυμαστόν σοι φανεῖται ὑποθετικὸς λόγος α' εἰδους. καὶ οἷς βέλτιόν ἐστι τεθνάαι ἀναφορικῆ πρότασις. τὰ τεθνάαι καὶ ζῆν ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου βέλτιόν ἐστι. ἢ ζῆν β' ὄρ. τῆς συγκρίσεως ἐκ τοῦ βέλτιον. εὖ ποιεῖν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου μὴ δειόν ἐστι. περιμένειν ἐπίσης ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. ἔτω κατὰ τὴν Βοιωτικὴν διάλεκτον, ἀντι ἴστω, γ' ἐνικ. πρόσ. προστακτικῆς ἐνεστώτος τοῦ ῥήμ. οἶδα. τῆ αὐτοῦ φωνῆς δοτικῆ ὀργανικῆ. εἶναι ἄλογον ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δόξειεν ἄν, λύειν ἀποδιδράσκειν ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. μέγας καὶ οὐ ῥάδιος κατηγορούμενα τοῦ ὁ λόγος. διιδεῖν ἀπαρέμφατον ἀορ. β' τοῦ ῥήμ. διορῶ. εὖ λέγεσθαι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δοκεῖ, ὑποκείμε. δὲ τοῦ ἀπαρέμφ. εἶναι τὸ τόδε. τὸ θεοὺς εἶναι τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς . . . εἶναι εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ τόδε. ἢ σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως; ἐννοεῖται τὸ ὑποκείμε. ἔχειν. ὁμοίως εἰς τὸ ἔμοιγε ἐννοεῖται δοκεῖ οὕτως ἔχειν. καὶ σὺ ἄν, ὁ ἄν ἀρμόζει εἰς τὸ χαλεπαίνοις, εἰς τὸ ὅποιον ἐπαναλαμβάνεται κατωτέρω μετ' αὐτοῦ. εἰ ἀποκιννύοι — χαλεπαίνοις ἄν ὑποθετ. λόγος γ' εἰδους. τῶν σαυτοῦ κτημάτων γενικῆ

διαριετική εἰς τὸ τι. μὴ *σημήναντός σου* μετοχή ἐνδοτική. αὐτῷ ἀντικείμεν. τοῦ *χαλεπαίνου*ς ἂν ὡς ἔχθρας σημαντικοῦ. *εἰ ἔχοις-τιμωροῖτο ἂν*; ἐν τῇ εὐθείᾳ καθόλου ἐρωτήσῃ, ὑπάρχει ὁ ὑποθετικὸς αὐτὸς λόγος γ' εἶδους. ταύτη τροπικὸς προσδιορισμὸς... *οὐκ ἄλογον*, ἢ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: *οὐκ ἄλογόν ἐστι. δεῖν μὴ ἀποκτιννῆναι αὐτὸν πρότερον*. τὸ *δεῖν* εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου *οὐκ ἄλογόν ἐστι. μὴ ἀποκτιννῆναι* ἐπίσης ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου *δεῖν*. *πρὶν ἐπιπέμῃ* χρονικὴ πρότασις διὰ τοῦ *πρὶν* καὶ ὑποτακτικῆς ἐκφερομένη, ἐπειδὴ προηγείται ἀποφατικὴ ἔννοια *οὐκ ἄλογόν ἐστι. ὥσπερ*... ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα ἐπέτεμψεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VII. — Ἑρμηνεία

Ἄλλ' εὐλογον βεβαίως (*εἰκόσ γε*) τοῦτο φαίνεται, εἶπεν ὁ Κέβης. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (*νῦν δὴ*) ἔλεγες, τὸ ὅτι οἱ φιλόσοφοι προθύμως (*ἑαδίως*) ἤθελον ἐπιθυμήσει (*ἐθέλειν ἂν*) ν' ἀποθνήσκουν, ὁμοιάζει πούτο, ὃ Σωκράτη, μὲ παράδοξον πρᾶγμα (*ἀτόπω*), ἐὰν βέβαια ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (*νῦν δὴ*) ἔλεγόμεν εἶναι εὐλογον, τὸ ὅτι δηλαδὴ καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος περὶ ἡμῶν φροντίζει (*τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν*) καὶ ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα κτήματα ἐκείνου. Τὸ νὰ μὴ ἀγανακτοῦν οἱ φιλόσοφοι (*τοὺς φρονιμοτάτους*), ὅταν ἀπομακρύνωνται (*ἀπίοντας*) ἀπὸ τὴν φροντίδα αὐτὴν (*ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας*), καθ' ἣν ἐποπτεύουν [φροντίζουν] (*ἐπιστατοῦσιν*) ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄριστοι ἐξ ὅλων τῶν ὑπαρχόντων (*τῶν ὄντων*) ἐπιμεληταὶ (*ἐπιστάται*), δηλαδὴ οἱ θεοί, εἶναι ἀδικαιολόγητον (*οὐκ ἔχει λόγον*)· διότι αὐτὸς δὲν πιστεύει, ἂν δὲν ἀπατώμαι (*που*), ὅτι μόνος του (*αὐτοῦ*) τοῦλάχιστον (*γε*) θὰ φροντίσῃ (*ἐπιμελήσεται*) διὰ τὸν ἑαυτὸν του (*αὐτοῦ*) καλύτερον (*ἄμεινον*), ἂν γίνῃ ἐλεύθερος [ἀπηλλαγμένος δηλαδὴ τῆς φροντίδος ἐκ μέρους τῶν θεῶν]· ἀλλ' ἓνας ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος ἴσως (*τάχα*) ἤθελε πιστεύσει ταῦτα (*οἶθηεῖν ἂν ταῦτα*), ὅτι πρέπει δηλαδὴ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν κύριόν του (*φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου*), καὶ δὲν ἤθελεν ὑπολογίσει [λογαριάσει] (*οὐκ ἂν λογιζοίτο*), ὅτι δὲν πρέπει (*οὐ δεῖν*) ν' ἀπομακρύνεται τοῦλάχιστον (*φεύγειν γε*) ἀπὸ τὸν ἀγαθόν, ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (*ὅ,τι μάλιστα*) ν' ἀναμένῃ, διὰ τοῦτο (*διὸ*) ἀσυλλογίστως ἤθελεν ἀπομακρυνθῇ (*φεύγοι ἂν*)· ἐνῶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶναι βουνεχῆς (*ὁ νοῦν ἔχων*) ἤθελεν ἐπιθυμεῖ, ὡς νομίζω (*που*) νὰ εἶναι πάντοτε πλησίον τοῦ καλύτερου του. καὶ ὅμως, ὃ Σωκράτη, εἶναι εὐλογον (*εἰκόσ ἐστιν*) νὰ εἶναι τοῦτο τὸ ἀντίθετον (*τούναντίον*) πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον

τώρα πρὸ ὀλίγου (*νῦν δὴ*) ἐλέγεται· δηλαδή οἱ μὲν φρόνιμοι πρέπει ν' ἀγανακτοῦν, διότι ἀποθνήσκουν, οἱ δὲ ἄφρονες νὰ χαίρουν. Ἄφ' οὗ ἤκουσε λοιπὸν ὁ Σωκράτης, μοῦ ἐφάνη (*ἔδοξέ μοι*), ὅτι καὶ ἠὺχαριστήθη (*ἡσθῆναι τε*) ἐκ τῆς φιλοσοφικῆς ἀναπτύξεως (*τῇ πραγματεία*) τοῦ Κέβητος καὶ ἀφ' οὗ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν του (*καὶ ἐπιβλέψας*) πρὸς ἡμᾶς· πάντοτε βέβαια (*ἀεὶ τοι*), εἶπεν, ὁ Κέβης ἀναζητεῖ (*ἀνερευνᾷ*) ἀντιλογίας (*λόγους*) καὶ δὲν θέλει ὅλως ἀμέσως (*πάνυ τε εὐθέως*) νὰ πείθεται, εἰς ὅ,τιδήποτε εἶπη κανεῖς· Καὶ ὁ Σιμμίας εἶπεν (*ἔφη*)· ἀλλ' ὅμως, ὦ Σωκράτη, τώρα βέβαια (*γε*) καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον φαίνεται, ὅτι λέγει κάτι σοβαρόν· διότι τί ἐπιθυμοῦντες ἄνδρες ἐν ὅλῃ τῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως (*ὡς ἀληθῶς*) σοφοὶ ἤθελον ἀποφεύγει (*φεύγοιεν ἄν*) κυρίους καλυτέρους (*ἀμεινούς*) ἐαυτῶν καὶ ἄνευ δυσφορίας (*ῥαδίως*) [μὲ ἐλαφρὰν συνείδησιν] ἤθελον ἀπαλλάττεσθαι ἀπὸ αὐτοῦ; καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Κέβης εἰς σὲ κατευθύνει (*τείνων*) τὸν λόγον [εἰς σὲ ἀποβλέπει], ὅτι δηλαδή μὲ τόσην ψυχικὴν ἠρεμίαν (*οὕτω ῥαδίως*) ἀνέχεσαι (*φέρεις*) καὶ ἡμᾶς νὰ ἐγκαταλείπης (*ἀπολείπων*) καὶ ἀγαθοὺς ἄχροντας, καθὼς ὁ ἴδιος παραδέχεσαι, θεοὺς. αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε, εἶπεν, εἶναι δίκαια· διότι νομίζω, ὅτι σεῖς λέγετε, ὅτι πρέπει ἐγὼ ν' ἀπολογηθῶ πρὸς αὐτά, καθὼς ἐνώπιον δικαστηρίου. Βεβαιότατα (*πάνυ μὲν οὖν*), εἶπεν ὁ Σιμμίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τὸ τοὺς φιλοσόφους ἐθέλειν ἄν... εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ δ μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες. ἔοικεν ὑποκείμενον τούτου εἶναι τὸ δ μὲν νῦν ἔλεγες. ἀτόπως ἀντικείμενον τοῦ ἔοικεν, ὡς ὁμοιότητος σημαντικοῦ. δ νῦν δὴ ἐλέγομεν εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ εὐλόγως ἔχει, τὸ θεόν τε εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς εἶναι κτήματα, εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ δ νῦν δὴ ἐλέγομεν. ἐκείνου γεν. κτητικὴ εἰς τὸ κτήματα. τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν ὑποκείμεν. τοῦ οὐκ ἔχει λόγον. τῶν ὄντων γενικὴ διαιρετικὴ εἰς τὸ οἴπερ ἄριστοὶ εἰσιν ἐπιστάται. θεοὶ παράθεσις τοῦ ἄριστοὶ ἐπιστάται. ἐπιμελήσεσθαι εἰδικ. ἀπαρέμφατον ἀντικείμεν. τοῦ οἶεται. αὐτοῦ ἀντικείμεν. τοῦ ἐπιμελήσεσθαι. γεγόμενος ὑποθετ. μετοχή. φευκτέον εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ ταῦτα. φεύγειν ὑποκείμεν. τοῦ δεῖ, ὁμοίως καὶ τὸ περιμένειν. τούναντιον εἶναι εἰκὸς ἢ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: καίτοι εἰκὸς ἐστὶ τούναντιον εἶναι τοῦτο, τὸ εἶναι εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ εἰκὸς ἐστίν. ἀγανακτεῖν εἶναι ὑποκείμενον τοῦ πρέπει ὑποκείμεν. δὲ τοῦ ἀγανακτεῖν εἶναι τοὺς φρόνιμους, ὁμοίως καὶ τὸ χαίρειν εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ πρέπει. ἔδοξεν ἡσθῆναι, τὸ ἔδοξεν ἐδῶ εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμενόν του εἶναι ὁ Σωκράτης, τὸ δὲ ἡσθῆναι εἶναι ἀντικείμεν. τοῦ ἔδοξε, εἰδικὸν ἀπαρέμφ. ἡσθῆναι ἀπαρέμφ. παθητ. ἄορ. τοῦ ἴ. ἡδομαι. τῇ πραγματεία ἀναγκαστ. αἰτίον τοῦ ἡσθῆναι ὅπερ εἶναι ψυχικοῦ πάθους σημαντικόν. δ,τι ἄν

εις εἶπη, ἀναφορική ὑπόθεσις. πρότασις. νῦν γέ μοι δοκεῖ... ἡ κανονική πλοκή τῶν λέξεων εἶναι: νῦν γε δοκεῖ μοι καὶ αὐτῷ Κέβης λέγειν τι. καὶ ἔδῳ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν. τί γὰρ ἂν... ἡ κανονική σειρά τῶν λέξεων: τί γὰρ βουλόμενοι ἄνδρες ὡς ἀληθῶς σοφοὶ φεύγοιεν ἂν δεσπότης ἀμείνους αὐτῶν; ἡ πρότασις αὕτη καὶ ἡ ἐπομένη ἑαδίως ἀπαλλάττοντο αὐτῶν εἶναι εὐθείαι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις. Καὶ μοι δοκεῖ Κέβης... τὸ δοκεῖ καὶ ἔδῳ εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμενόν του εἶναι τὸ Κέβης, τὸ δὲ τείνειν εἶναι ἀντικείμενόν του, εἰδικ. ἀπαρέμφατον. ἀπολείπων κατηγορημ. μετοχή ἐκ τοῦ ἑαδίως φέρεις. λέγειν εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἀντικείμε. τοῦ οἶμαι. ἀπολογήσασθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου χεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VIII.—Ἑρμηνεία

Ἔλα λοιπόν (φέρε δὴ), εἶπεν οὗτος, ἄς προσπαθῆσω (πειραθῶ) μὲ πειστικώτερον τρόπον (πιθανώτερον) ν' ἀπολογηθῶ πρὸς σᾶς παρὰ πρὸς τοὺς δικαστάς. Ἐγὼ δηλαδή, εἶπεν, ὦ Σιμμία καὶ Κέβης, ἂν μὲν δὲν ἐφρόνουν (εἰ μὲν μὴ φῶμην), ὅτι θά ἔλθω (ἤξειν) κατὰ πρῶτον μὲν πρὸς ἄλλους θεοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἔχοντας ἀποθάνει καλυτέρους (ἀμείνους) ἀπὸ τοὺς ἔδῳ, θά διέπραττον ἀδίκημα [θά ἔκαμνον ἄσχημα] (ἠδίκουν ἂν), ἂν δὲν ἠγανάκτουν διὰ τὸν θάνατον· ἀλλὰ τώρα μάθετε καλὰ (εὖ ἴσσετε), ὅτι ἐλπίζω καὶ πρὸς ἄνδρας ὅτι θά ἔλθω ἀγαθοὺς· καὶ τοῦτο μὲν δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω μετ' ἀκραδάντου πεποιθήσεως (οὐκ ἂν πάνυ δισχυρισαίμην)· ὅτι ὅμως (μέντοι) ἐλπίζω νὰ ἔλθω (ἤξειν) εἰς θεοὺς κυρίους παρὰ πολὺ ἀγαθοὺς, μάθετε καλὰ (εὖ ἴσσετε), ὅτι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο (εἴπερ τι ἄλλο) ἐκ τῶν τοιούτων ἠθέλον βεβαιώσει καὶ τοῦτο μὲ πεποιθήσιν (δισχυρισαίμην ἂν). Ὡστε δὲν ἀγανακτῶ δι' αὐτὰ καθ' ὅμοιον τρόπον, [ὅπως θά ἠγανάκτουν, ἂν δὲν εἶχον τὴν πεποιθήσιν αὐτήν], ἀλλ' εὐελπιστῶ, ὅτι ὑπάρχει κάτι τι [βίος οὐχὶ ἐστερημένος σημασίας] (εἶναι τι) διὰ τοὺς ἔχοντας ἀποθάνει (τοῖς τετελευτηκόσι), καί, ὅπως βεβαίως λέγεται ἀπὸ τῶν παλαιῶν χρόνων (πάλαι), ὑπάρχει πολὺ καλυτέρον (ἀμείνον) διὰ τοὺς ἀγαθοὺς παρὰ διὰ τοὺς κακοὺς. Ἀλλὰ τί λοιπόν, ὦ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Σιμμίας; ἔχεις σκοπὸν (ἐν νῶ ἔχεις) ν' ἀπέλθης (ἀπιέναι) εἰς τὸν Ἄδην κρατῶν (ἐχων) διὰ τὸν ἑαυτὸν σου μόνον (αὐτὸς) τὴν σκέψιν αὐτὴν ἢ δύνασαι νὰ μεταδώσης αὐτήν καὶ εἰς ἡμᾶς; διότι νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (δοκεῖ γὰρ ἔμοιγε), ὅτι τοῦτο εἶναι κοινὸν ἀγαθὸν δι' ἡμᾶς, καὶ συγχρόνως (καὶ ἅμα) θά σοῦ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπολογία, ἂν μᾶς πείσης μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγεις. Ἀλλὰ θά προσ-

παθήσω ν' ἀπολογηθῶ, εἶπεν (*πειράσομαι, ἔφη*)· κατὰ πρῶτον δὲ ἄς ἐξετάσωμεν [ἄς ἐρωτήσωμεν] (*σκεψώμεθα*) τοῦτον ἐδῶ τὸν Κρίτωνα, τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται, ὅτι ἐπιθυμεῖ πρὸ πολλοῦ (*πάλαι*) νὰ εἴπῃ. Τί ἄλλο βεβαίως, ὃ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Κρίτων, θέλω νὰ εἴπω [ἐνν. βούλομαι εἰπεῖν]· ἢ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ μοῦ λέγει ἐκεῖνος, ὅστις πρόκειται (*ὁ μέλλον*) νὰ σοῦ δώσῃ τὸ φάρμακον, δηλαδή, ὅτι ἐπιβάλλεται (*χρῆ*) νὰ σοῦ εἴπω (*φοράζειν σοι*) νὰ ὁμιλῆς ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγότερον (*ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι*). Διότι λέγει (*φησὶ γάρ*), ὅτι θερμαίνονται περισσότερον τοῦ δέοντος (*μᾶλλον*), ὅταν ὁμιλοῦν οἱ πίνοντες τὸ φάρμακον, ἐνῶ ἐπιβάλλεται (*δεῖν δὲ*) οὐδὲν τὸ τοιοῦτον νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀντίδοτον κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου (*προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ*). Εἰ δ' ἄλλως [λέγει] ὅτι μερικὰς φορὰς ἀναγκάζονται ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι πράττουν τὸ τοιοῦτον [δηλαδή νὰ ὁμιλοῦν] (*τοὺς τὸ τοιοῦτον ποιοῦντας*) νὰ τὸ πίνουν δύο καὶ τρεῖς φορὰς. Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν· «ἄφησέ τον, νὰ χαίρῃ» [μὴ δίδῃς προσοχὴν εἰς αὐτὸν] (*ἔα αὐτὸν χαίρειν*)· ἀλλ' ἄς κάμνῃ αὐτὸς τὸ καθήκον του (*τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω*), ἔτοιμος ὢν νὰ δώσῃ τὸ φάρμακον δύο φορὰς (*ὡς δις δώσων*), ἐὰν δὲ παραστῇ ἀνάγκη (*ἐὰν δὲ δέη*) καὶ τρεῖς φορὰς (*καὶ τρεῖς*). Ἄλλ' ἤξευρα (*ἀλλ' ἤδειν*) ἐπάνω κάτω (*σχεδόν τι*) [ποῖαν ἀπάντησιν θὰ μοῦ ἔδιδες], εἶπεν ὁ Κρίτων· «ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ (*πάλαι*) μὲ ἐνοχλεῖ (*πράγματα παρέχει μοι*)». Ἄφησέ τον, (*ἔα αὐτὸν*) εἶπεν. Ἄλλὰ πρὸς ὑμᾶς φυσικὰ (*δὴ*) τοὺς δικαστὰς θέλω τώρα, πλέον (*ἤδη*) ν' ἀπολογηθῶ [νὰ λογοδοτήσω] (*τὸν λόγον ἀποδοῦναι*), ὅτι μοῦ φαίνεται, ὅτι εἷς ἀνὴρ διελθὼν τὸν βίον του (*διατρίψας τὸν βίον*) πραγματικῶς φιλοσοφῶν [ἀληθινὸς φιλόσοφος] (*τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ, διατρίψας*) ὅτι εὐλόγως (*εἰκότως*) πρέπει νὰ εἶναι πλήρης θάρρους (*θαρρεῖν*), ὅταν πρόκειται ν' ἀποθάνῃ (*μέλλον ἀποθανεῖσθαι*) καὶ νὰ εὐελπιστῇ (*εὐελπις εἶναι*), ὅτι θὰ ἀπολαύσῃ [θὰ κερδίσῃ] (*οὔσεσθαι*) σπουδαιότατα ἀγαθὰ, ὅταν ἀποθάνῃ. Πῶς λοιπὸν τὸ ζήτημα ἤθελεν ἔχει τοιουτοτρόπως, ὃ Σιμμία καὶ Κέβης, ἐγὼ θὰ προσπαθήσω (*πειράσομαι*) νὰ σοῦ εἴπω.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Φέρε δὴ πειραθῶ προτρεπτικὴ ὑποτακτικὴ, προταχθέντος τοῦ προτρεπτικοῦ μορίου *φέρει δὴ*. *πειραθῶ* ὑποτακτ. παθητ. ἀορίστου τοῦ ῥήμ. *πειράομαι* ὦμαι. *πιθανώτερον* ἐπιρρηματικὸς τροπικὸς προσδιορισμὸς. ἢ *πρὸς τοὺς δικαστὰς* β' ὄρος τῆς συγκρίσεως ἐκ τοῦ *πιθανώτερον*. *εἰ μὴ ᾤμην—ἠδίκουν ἂν*

ὑποθετ. λόγος β' εἶδους. *ῥῆμην* παρατακτικὸς τοῦ οἴομαι, οἶμαι. *ἤξειν* ἀπαρέμφ. μέλλ. τοῦ ῥ. ἤκω, τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι εἰδικόν, ἀντικείμεν. τοῦ *ῥῆμην' τῶν ἐν-θάδε* β' ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ *ἄμεινους*. *οὐκ ἀγανακτῶν*, ὑποθετ. μετοχή. *τῷ θανάτῳ ἀναγκαστ.* αἰτιον τοῦ ῥήματος ψυχικοῦ πάθους *ἀγανακτῶν*. *ἴστε* β' πληθ. πρόσωπον προστακτικῆς ἐνεστῶτος τοῦ ῥ. οἶδα. *ἀφίξεσθαι* ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ῥήμ. ἀφικνέομαι· οὔμαι. *ἤξειν* ἀντικείμεν. τοῦ *ἐλπίζω* κατ' ἀναλογίαν συντάξεως πρὸς τὸ ἀνωτέρω *ἐλπίζω ἀφίξεσθαι*, ἐνῶ κανονικῶς ἔπρεπε νὰ τεθῆ *ὅτι ἤξω*. *οὐχ ὁμοίως* ἐννοεῖται ὁλόκληρος πρότασις, *ὡς ἡγανάκτων ἄν, εἰ μὴ ῥῆμην τοῦτο*. ἢ *τοῖς κακοῖς* β' ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ *πολὺ ἄμεινον*. *ἔχων* μετοχή ἐνδοτική. *κἂν* = *καὶ ἂν* (ὃ *ἂν* εἶναι δυνητικός). *μεταδοίης*, β' ἔνικ. πρόσ. ἄορ. β' τοῦ ῥήμ. μεταδίδωμι. *κοινὸν ἀγαθὸν* κατηγορούμενον τοῦ τοῦτο. *ἐὰν ἡμᾶς πείσῃ*—*ἀπολογία σοὶ ἐστίν* δ' εἶδος ὑποθετικοῦ λόγου. *ἄπερ* ἔλξεις—*ἐκείνοις ἄπερ* λέγεις. *σκεπώμεθα* ὑποτακτικὴ μέσ. ἄορ. α' τοῦ ῥ. σκοποῦμαι, προτροπικὴ ὑποτακτ. *τί ἐστίν* = εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότ. *βούλεσθαι* ὑποκειμ. τοῦ ἀπροσώπου *δοκεῖ*. *εἰπεῖν*, τελ. ἀπαρέμφ. ἀντικείμεν. τοῦ *βούλεσθαι*. ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων θὰ ἦτο: *τί ἐστίν ἐκεῖνο, ὃ δοκεῖ μοι τοῦτον βούλεσθαι πάλαι εἰπεῖν*, ἡ προσωπικῶς: *ὃ δοκεῖ μοι οὗτος... τί ἄλλο γε ἢ... τί ἄλλο γε βούλομαι εἰπεῖν ἢ ὃ μοι λέγει πάλαι δ... ὅτι χεῖρ φράζειν σοί*. χρησιμεύει ὡς ἐπεξηγήσις τοῦ *ὃ μοι λέγει... φράζειν* ὑποκειμ. τοῦ ἀπροσώπου *χεῖρ*. *διαλεγόμενος* ὑποθετικὴ ἢ χρον. μετοχή, ἔχει δὲ ὡς ὑποκειμένον τῆς *τὸ τοὺς πίνοντας τὸ φάρμακον*, ὅπερ εἶναι ὑποκειμ. τοῦ *θερμαίνεσθαι*. *θερμαίνεσθαι* καὶ *δεῖν* ἀντικείμενα (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *φησὶ*, τὸ δὲ *προσφέρειν* ὑποκειμ. τοῦ *δεῖν*. *εἰδέ μῆ*, τοῦτο μετὰ πρότασιν ἀποφατικὴν, ὅπως εἶναι ἐδῶ. *οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν*, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ *ἄλλως ἀναγκάζεσθαι*, καὶ τοῦτο ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *φησὶ*. *ἔα*, β' ἔνικ. πρόσωπον προστακτικῆς τοῦ ῥήμ. ἐάω· ὡ. *ὡς δώσω* τελικὴ μετοχή. *δέη* ὑποτακτ. τοῦ ἀπροσώπου *δεῖ*. *ἦδειν* α' ἔνικ. πρόσωπον ὀριστικῆς παρατακτικῆς τοῦ ῥ. οἶδα. *τῷ ὄντι* προσδιορίζει ἐπιτεῖνον τὴν ἔννοιαν τοῦ *ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψας*. *θαρρεῖν* ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φαίνεται, εἰδικ. ἀπαρέμφ. *ἀποθανεῖσθαι* ἀπαρέμφ. μέλλ. τοῦ ῥήμ. ἀποθνήσκω. *καὶ εὐέλπεις εἶναι* καὶ αὐτὸ τὸ ἀπαρέμφ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φαίνεται. *οἴσεσθαι* ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ῥ. φέρω. *πῶς ἂν ἔχοι* πλαγία ἐρωτηματ. πρότ., ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ φράσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧ.—'Ερμηνεῖα

Φαίνονται δηλαδὴ (*κινδυνεύουσι γὰρ*) ὅσοι κατὰ τύχην ἐπιλαμβάνονται (*ἀπτόμενοι*) ὀρθῶς τῆς φιλοσοφίας [οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι] νὰ ἔχουν διαφύγει (*λεληθέναι*) τὴν προσοχίην τῶν ἄλλων, ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν ἐπιδιώκουν αὐτοὶ (*οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν*) παρὰ καὶ ν' ἀποθνήσκουν διαρκῶς [ἔφ' ὅσον διαρκῶς μελετῶσι τὸν θάνατον] καὶ νὰ τερματίσουν τὸν βίον των ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ θανάτου αὐτῶν (*καὶ τεθνήναι*)· ἐὰν λοιπὸν τοῦτο ἀληθεύῃ, ἤθελεν εἶναι, βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (*δήπου*), παράδοξον (*ἄτοπον*) νὰ ἐπιδιώ-

κουν μὲν μετὰ ζήλου (*προθυμείσθαι*) καθ' ὅλον τὸν βίον τῶν τίποτε ἄλλο ἢ αὐτό, ὅταν δὲ ἔλθῃ τέλος αὐτό (*ἤκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ*) ν' ἀγανακτοῦν δι' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μετὰ ζήλου ἐπεδίωκον (*προθυμοῦντο*) καὶ ἐπηγγέλλοντο [ἤσκουν] (καὶ ἐπετήδευον). Καὶ ὁ Σιμμίας ἀφ' οὗ ἐγέλασεν, εἶπεν· μὰ τὸν Δία, εἶπεν, ὦ Σωκράτη, μὲ ἔκαμες νὰ γελάσω, ἐνῶ βέβαια δὲν ἐπεθύμουν νὰ γελάσω (*οὐ γελασεῖνonta*). Διότι νομίζω (*οἶμαι γάρ*), ὅτι οἱ πολλοὶ [τὸ πολὺ κοινόν], ὅταν ἀκούσουν αὐτὸ τὸ ἴδιον, ἤθελον σχηματίσει τὴν ἀντίληψιν (*δοκεῖν ἄν*), ὅτι τοῦτο ὠραιότατα (*εὖ πάννυ*) ἔχει λεχθῆ (*εἰρησθαι*) διὰ τοὺς φιλοσοφοῦντας καὶ ὅτι ἤθελον συμφωνήσει (*συμφάναι ἄν*) οἱ ἰδικοί μας ἄνθρωποι [δηλαδὴ οἱ Θηβαῖοι] καὶ πολὺ μάλιστα (*καὶ πάννυ*), ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον (*θανατώσι*) καὶ δὲν ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν [ἐννοεῖ τῶν πολλῶν] (*οὐ λεληθάσι σφᾶς*), ὅτι εἶναι ἄξιοι νὰ πάσχουν αὐτό. Καὶ ἀληθῆ βέβαια ἤθελον λέγει, ὦ Σιμμία, ἐκτός τοῦ ὅτι τοῦτο ἔχει διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν (*πλήν γε τοῦ μὴ λεληθέναι σφᾶς*). Ἔχει διαφύγει δηλαδὴ τὴν προσοχὴν τῶν (*λέληθε γάρ*) καὶ κατὰ ποῖον τρόπον ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον (*ἢ τε θανατώσι*) καὶ πῶς (*καὶ ἦ*) εἶναι ἄξιοι θανάτου καὶ τίνας εἶδους (*καὶ οἴου*) θανάτου οἱ πραγματικοὶ (*οἱ ὡς ἀληθῶς*) φιλόσοφοι. Ἄς συζητήσωμεν λοιπὸν (*εἵπωμεν γάρ*) μόνοι μας (*πρὸς ἡμᾶς αὐτούς*), ἀφ' οὗ ἀφήσωμεν ἐκείνους νὰ χαίρουν [χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐκείνους] (*εἰπόντες χαίρειν ἐκείνοις*)· νομίζομεν, ὅτι εἶναι κάτι τι ὁ θάνατος; βεβαίότατα (*πάννυ γε*) εἶπεν, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σιμμίας. Ἄρά γε μήπως νομίζομεν (*μὴ ἠγούμεθα*), ὅτι εἶναι ἄλλο τι ὁ θάνατος ἀπὸ τὸν χωρισμὸν (*τὴν ἀπαλλαγὴν*) τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος; καὶ νομίζομεν (*καὶ ἠγούμεθα*), ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τοῦτο, τὸ νὰ καταστῆ δηλαδὴ μόνον τοῦ τὸ σῶμα (*αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γεγονέναι*) [νὰ ἔχη ἀπομονωθῆ], ἀποχωρισθὲν (*ἀπαλλαγέν*) ἀπὸ τὴν ψυχὴν, νὰ ἀπομονωθῆ δὲ ἡ ψυχὴ (*χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι*) ἀφ' οὗ ἀποχωρισθῆ (*ἀπαλλαγείσαν*) ἀπὸ τὸ σῶμα; Ἄρά γε μήπως εἶναι (*μὴ ἦ*) ὁ θάνατος ἄλλο τι ἢ αὐτό; δὲν εἶναι ἄλλο τι (*οὐκ*), ἀλλ' εἶναι τοῦτο, εἶπεν. Ἐξέτασε λοιπὸν (*σκέψαι δὴ*), ὦ ἀγαθέ, ἐὰν κατ' ἀκολουθίαν (*ἐὰν ἄρα*) καὶ σὺ συμφωνῆς (*ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ συνδοκῆ*) μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παραδέχομαι ἐγὼ (*ἄπερ ἐμοί*)· διότι ἐξ αὐτῶν [τὰ ὁποῖα θὰ ἀναπτυχθῶσι κατωτέρω], νομίζω (*οἶμαι*), ὅτι καλύτερον θὰ μάθωμεν (*μᾶλλον εἴσεσθαι*) ἐκεῖνα, περὶ τῶν ὁποίων κάμνομεν τὴν ἐξέτασιν αὐτὴν (*περὶ ὧν σκοποῦμεν*). νομίζεις (*φαίνεται σοι*), ὅτι εἶναι ἔργον

ἀνδρὸς φιλοσόφου (*ἀνδρὸς φιλοσόφου εἶναι*) νὰ ἐνδιαφέρεται σοβαρῶς (*ἐσπουδακέναι*) μὲ τὰς ὀνομαζομένας ἡδονάς, τὰς τοιαύτας, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι (*οἶον*) τὰς ἡδονὰς τῶν τροφῶν καὶ τῶν ποτῶν; οὐδαμῶς (*ἤκιστα*) [οὐδαμῶς μοῦ φαίνεται, ὅτι τοῦτο εἶναι ἔργον φιλοσόφου], εἶπεν ὁ Σιμμίας. Ἐπὶ τί; νὰ ἐνδιαφέρεται σοβαρῶς (*ἐσπουδακέναι*) μὲ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀφροδισίων; κατ' οὐδένα τρόπον. ἀλλὰ τί; νομίζεις (*δοκεῖ σοι*), ὅτι ὁ τοιοῦτος [δηλ. ὁ φιλόσοφος] θεωρεῖ ἀξίας τιμῆς (*ἐντίμους*) τὰς ἄλλας φροντίδας (*θεραπείας*) διὰ τὸ σῶμα; παραδείγματος χάριν (*οἶον*) τὰς ἀποκτήσεις (*κινήσεις*) πολυτελῶν ἐνδυμάτων (*διαφερόντων ἱματίων*) καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους σωματικούς καλωπισμούς, ποῖον ἐκ τῶν δύο (*πότερον*) νομίζεις σὺ (*δοκεῖ σοι*) ὅτι τὰ τιμῆ ἢ τὰ καταφρονεῖ (*ἀτιμάζειν*), ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη (*μὴ πολλὴ ἀνάγκη ἐστὶ*) νὰ μετέχη αὐτῶν; νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (*δοκεῖ ἔμοιγε*), εἶπεν ὅτι τὰ καταφρονεῖ (*ἀτιμάζειν*) ὁ πραγματικὸς φιλόσοφος. Λοιπὸν σοῦ φαίνεται (*δοκεῖ σοι*), ὅτι ἡ ἑνασχόλησις εἰς τὸ τοιοῦτον (*ἡ τοῦ τοιούτου πραγματεία*) δὲν ἀπασχολεῖται ἐξ ὀλοκλήρου (*ὅλως*) μὲ τὸ σῶμα (*οὐκ εἶναι περὶ τὸ σῶμα*), ἀλλ' ὅτι ἐφ' ὅσον δύναται ἀπομακρύνεται (*ἀφεστάναι*) ἀπὸ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἔχει τραπῆ (*τειράφθαι*) πρὸς τὴν ψυχὴν; αὐτὸ νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (*ἔμοιγε δοκεῖ*). Ἄρα γε λοιπὸν (*ἄρ' οὐν*) κατὰ πρῶτον μὲν μὲ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω (*ἐν τοῖς τοιούτοις*), εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ φιλόσοφος προσπαθεῖ ν' ἀποχωρήσῃ τὴν ψυχὴν (*δῆλός ἐστιν ἀπολύων διὰ μάλιστα τὴν ψυχὴν*) ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνίαν (*τῆς κοινωνίας*) μετὰ τοῦ σώματος περισσότερον (*διαφερόντως*) ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους; εἶναι φανερὸν τοῦτο. Καὶ νομίζον, βεβαίως ἂν δὲν ἀπατῶμαι (*καὶ δοκεῖ γε δήπου*), ὃ Σιμμία, οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι (*τὸ κοινόν*), ὅτι δὲν εἶναι ἄξιον νὰ ζῆ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον οὐδὲν ἐκ τῶν τοιούτων εὐχαριστεῖ (*ᾧ οὐδὲν τῶν τοιούτων ἡδύ ἐστι*), ἀλλ' ὅτι σπεύδει (*τείνειν*) πλησίον τοῦ θανάτου [πλησιάζει πρὸς τὸν θάνατον] (*ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνήσκειν*) ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος οὐδεμίαν ἔχει φροντίδα διὰ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς (*ἀδὲ διὰ τοῦ σώματός εἶσιν*). Ἐληθέστατα λέγεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἀπτόμενοι κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἐκ τοῦ τυγχάνουσιν. λελθῆναι εἰδικὸν ἀπαρέμφατον, ἀντικείμεν. τοῦ κινδυνεύουσι, ὅπερ ἔχει σημασίαν δοξαστικού = δοκοῦσιν, εἶναι δὲ τὸ λελθῆναι ἀπαρέμφ. παρακείμεν. τοῦ λανθάνω.

τῆς φιλοσοφίας ἀντικείμε. τοῦ ἀπτόμενοι, συντασσομένου μετὰ γενικῆς, ὡς ἀφῆς σημαντικοῦ. εἰ τοῦτο ἀληθές — ἄτοπον ἂν εἴη . . . ὑποθετικός λόγος α, εἶδους. προθυμείσθαι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου ἄτοπον ἂν εἴη, ὁμοίως καὶ τὸ ἀγανακτεῖν. ἤκοντος χρονική μετοχή. δ = δι' ἐκεῖνο (ἀναγκαστ. αἰτ. τοῦ ἀγανακτεῖν) δ (ἀντικείμε. τοῦ προθυμοῦντο καὶ ἐπετήδευον). οὐ πάνυ γε . . . ἢ κανονική σειρά τῶν λέξεων εἶναι: ἐποίησάς με γελάσαι οὐ πάνυ γε γελασεῖοντα. γελασεῖοντα ἐνδοτική μετοχή. τὸ γελασεῖω εἶναι ὄημα ἐφετικόν = ἐπιθυμῶ νὰ γελῶ. οἶμαι γὰρ . . . ἢ κανονική πλοκή τοῦ λόγου εἶναι: οἶμαι γὰρ δὴ πολλοὺς ἀκούσαντας δοκεῖν ἂν καὶ πάνυ ἐν αὐτῷ τοῦτο εἰρησθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας καὶ ξυμφάναι ἂν καὶ πάνυ τοὺς παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι καὶ οὐ λελήθασιν σφᾶς, ὅτι εἰσὶν ἄξιοι πάσχειν τοῦτο. ἀκούσαντας χρον. μετοχή, δοκεῖν ἂν εἰδικ. ἀπαρέμφ., ἀντικείμε. τοῦ δοξαστικοῦ οἶμαι. πάνυ εἰρησθαι καὶ αὐτὸ εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοκεῖν ἂν, ὑποκείμενον δὲ τοῦ εἰρησθαι εἶναι τὸ αὐτὸ τοῦτο. ἐπίσης τὸ ἀπαρέμφ. ξυμφάναι ἂν εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοκεῖν ἂν. τοὺς παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους ὑποκείμενον τοῦ ξυμφάναι ἂν. καὶ πάνυ προσδιορίζει ἐπιτατικῶς τὸ ξυμφάναι ἂν. ὅτι θανατῶσι καὶ λελήθασιν εἰδικαὶ πρότασις, ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ ξυμφάναι ἂν. θανατῶσι τοῦ ὄημ. θανατῶ-ω, ὅπερ εἶναι ἐφετικόν = ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον. ἢ θανατῶσι καὶ ἢ ἄξιοί εἰσιν θανάτου καὶ οἶον θανάτου (ἄξιοί εἰσιν) πλάγια ἐρωτηματ. πρότασις ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ λελήθεν. εἴπωμεν προτρεπτική ὑποτακτική. πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς συνάπτεται πρὸς τὸ εἴπωμεν. εἰπόντες χρονική μετοχή. τὸν θάνατον εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ ἡγούμεθα. τι κατηγορούμενον τοῦ τὸν θάνατον. ἄρα μὴ . . . ἐννοεῖται τὸ ὄημ. ἡγούμεθα. ἄλλο τι καὶ ἀπαλλαγὴν κατηγορούμενα τοῦ τὸν θάνατον. καὶ εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἡγούμεθα. τοῦτο κατηγοροῦμεν. τοῦ τεθνάναι. χωρὶς μὲν . . . γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν . . . καθ' αὐτὴν εἶναι; ἀποτελοῦν ἐπεξηγησιν τοῦ προηγουμένου τοῦτο. ἄρα μὴ ἢ ὁ θάνατος ἄλλο τι ἢ τοῦτο. ἄλλο τι καὶ τοῦτο εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ὁ θάνατος. οὐκ ἐνν. ἄλλο τι ἐστίν. σέψαι β' ἐνικ. πρὸς. προστακτικῆς μέσου ἀορ. α' τοῦ ὄ. σκοπῶ. εἰάν καὶ ξυδοκῆ σοι πλάγια ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ σέψαι. ἅπερ ἐμοὶ ἐνν. κατ' Ἀττικὴν σύνταξιν ξυδοκεῖ. εἴσοσθαι ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ὄ. οἶδα, εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ οἶμαι, τὸ δὲ μᾶλλον προσδιορίζει τὸ εἴσοσθαι. περὶ ὧν = ἐκεῖνα περὶ ὧν φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι. φιλοσόφου ἀνδρὸς γενική κατηγορηματική = ἴδιον φιλοσόφου ἀνδρὸς. εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου φαίνεται, τὸ δ' ἐσπουδακέναι εἶναι ὁμοίως ὑποκείμενον τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι. ἥμιστα προσδιορίζει ἐπιρρηματικῶς τὸ φαίνεται. δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος, τὸ δοκεῖ ἐδῶ εἶναι προσωπικόν ἔχον ὡς ὑποκείμενον τὸ ὁ τοιοῦτος, ἐπομένως τὸ ἡγεῖσθαι εἶναι ἀντικείμε., εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοκεῖ ἐντίμους κατηγοροῦμ. τοῦ τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας. πότερον προεξαγγέλλει διπλὴν ἐρώτησιν. δοκεῖ σοι πάλιν ὑποκείμε. ὁ τοιοῦτος. καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη ἀναφορ. πρότασις. μετέχειν ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ πολλὴ ἀνάγκη ἐστίν. ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ πάλιν ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν με ὑποκείμενον ὁ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος. ὡς ἀληθῶς ἐπιρρηματ. διορι-

σμός τοῦ τρόπου εἰς τὸ φιλόσοφος. οὐκοῦν οὐ δοκεῖ σοι ἢ τοῦ τοιοῦτου πραγματεία οὐκ εἶναι. . . καὶ ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν, ἔχον ὡς ὑποκείμενον τὸ ἢ πραγματεία. περὶ τὸ σῶμα προσδιορισμός τῆς ἀναφορᾶς. τὰ εἶναι καὶ ἀφροσάναί καὶ τετράφθαι εἶναι εἰδικὰ ἀπαρέμφατα ἐκ τοῦ δοκεῖ. τὸ ἀφροσάναί εἶναι ἀπαρέμφ. παρακειμ. τοῦ ῥήμ. ἀφίσταμαι=ἀφροστηκέναι, τὸ δὲ τετράφθαι εἶναι ἀπαρέμφ. παρακειμ. τοῦ τρέπομαι. ἔμοιγε ἔνν. δοκεῖ. ἀπολύων κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ δηλός ἐστιν. καὶ δοκεῖ γε δήπου... ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι ἀπρόσωπον, τὸ δὲ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις δοτικὴ προσωπικὴ ἐκ τοῦ δοκεῖ. οὐκ ἄξιον εἶναι ὑποκείμ. τοῦ ὡς ἀπροσώπου λαμβανομένου δοκεῖ. ζῆν ἐπίσης ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου οὐκ ἄξιον εἶναι. ἐγγύς τι τείνειν εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἀντικείμενον ἐκ τοῦ δοκεῖ, ὅπερ ἐν τέλει λαμβάνεται ὡς προσωπικόν καὶ ὑποκείμενον του πλέον εἶναι ὁ μῆδεν φροντίζων. Ἡ κανονικὴ πλοκὴ τοῦ λόγου εἶναι: καὶ δοκεῖ γε δήπου, ᾧ Σιμιμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν [ἐκείνον] ᾧ μῆδεν ἐστὶ τῶν τοιοῦτων ἡδὺ μῆδὲ μετέχει αὐτῶν, ἀλλὰ δοκεῖ ὁ μῆδεν φροντίζων τῶν ἡδονῶν, αἶ εἰσὶ διὰ τοῦ σώματος, ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι. τῶν τοιοῦτων εἶναι γεν. διαιρετικὴ εἰς τὸ μῆδεν. ἡδὺ κατηγορούμ. τοῦ μῆδεν. αἶ εἰσιν ἀναφορικὴ προσδιοριστικὴ πρότασις τοῦ τῶν ἡδονῶν. τοῦ τεθνάναι ἀντικείμ. τοῦ ἐγγύς τείνειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Χ.—Ἐρμηνεῖα

Τί δὲ λοιπὸν φρονεῖς (τί δὲ δοκεῖ σοι) ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπόκτησιν φρονήσεως [τῆς πνευματικῆς δηλαδὴ ἐπικοινωνίας τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν ιδεῶν] (περὶ αὐτὴν τὴν κτῆσιν τῆς φρονήσεως); ποῖον ἐκ τῶν δύο (πότερον) εἶναι ἐμπόδιον ἢ ὄχι τὸ σῶμα, ἐὰν κανεῖς αὐτὸ παραλαμβάνη μαζί ὡς συμμετόχον (κοινωνόν) κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἔρευναν (ἐν τῇ ζητήσῃ); παραδείγματος χάριν (οἶον) ἐννοῶ (λέγω) τὸ ἐξῆς περίπου (τὸ τοιόνδε): ἄρα γε παρέχει (ἔχει) ἀληθεῖς ὀπωσδήποτε ἐντυπώσεις (ἀλήθειάν τινα) καὶ ἡ αἴσθησις τῆς ὀράσεως (ὄψις τε) καὶ ἡ αἴσθησις τῆς ἀκοῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ τὰ τοιαῦτα εἶναι βεβαίως, ὅπως οἱ ποιηταὶ συχνὰ μᾶς ἐπαναλαμβάνουν (ἀεὶ θρυλοῦσιν), ὅτι δηλαδὴ οὔτε ἀκούομεν μετ' ἀκριβείας τίποτε οὔτε βλέπομεν; Καὶ ὅμως (καίτοι) ἐὰν αὐταὶ ἐκ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων δὲν εἶναι ἀκριβεῖς οὔτε καὶ εὐκρινεῖς (σαφεῖς), μετὰ δυσκολίας [πολὺ ὀλιγώτερον] (σχολῆ) βέβαια θὰ ἦσαν αἱ ἄλλαι· διότι ὅλαι, ὡς νομίζω, εἶναι κατώτεραι (φαιλότεραι) ἀπὸ αὐτᾶς· ἢ δὲν σοῦ φαίνονται τοιουτοτρόπως; βεβαιότατα, εἶπεν. Πότε λοιπόν, εἶπεν οὗτος, ἢ ψυχὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀληθείας [εὐρίσκει τὴν ἀλήθειαν] (ἀπιεταί τῆς ἀληθείας); διότι ὅταν ἐπιχειρῇ νὰ ἐξετάσῃ

(σκοπεῖν) κάτι τι μαζί με τὸ σῶμα, εἶναι φανερόν, ὅτι τότε ἐξαπατάται ὑπ' αὐτοῦ ἄληθῆ λέγεις, ἀρά γε λοιπὸν δὲν καθίσταται ὀλοφάνερος (οὐ κατὰδῆλον γίννεται) κάποια ἐκ τῶν ἰδεῶν (τῶν ὄντων) ὑπ' αὐτῆς (αὐτῆ) διὰ τῆς καθαρᾶς ἄνευ τοῦ σώματος διανοητικῆς ἐνεργείας (ἐν τῷ λογίζεσθαι) περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τρόπον ἐνεργείας (εἶπερ που ἄλλοθι); ναί. Ἐνεργεῖ δὲ διανοητικῶς (λογίζεται δὲ) βεβαίως ὡς νομίζω (γέ που) ἄριστα, ὅταν οὐδὲν ἐκ τούτων τὴν παρενοχλῆ (παραλυπῆ), δηλαδὴ μήτε ἡ ἀκοή μήτε ἡ αἴσθησις τῆς ὀράσεως (ἢ ὄψις) μήτε κάποια λύπη ἢ εὐχαρίστησις (ἀλγηδὼν ἢ ἡδονή), ἀλλ' ὅταν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (ὅτι μάλιστα) καθίσταται μόνη [ἀπομονώνεται εἰς ἑαυτὴν] (αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίννεται), ἀφίνουσα (ἐῶσα) τὸ σῶμα νὰ χαίρῃ καὶ ἐφ' ὅσον τῆς εἶναι δυνατόν μὴ ἐπικοινωνοῦσα μετὰ τὸ σῶμα μήτε καὶ ἐρχομένη εἰς ἐπαφὴν μετὰ αὐτὸ (μηδ' ἀπτιομένη) ἐπιδιώκῃ νὰ εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν (ὀρέγνεται τοῦ ὄντος). Ἔτσι εἶναι αὐτὰ (ἔστι ταῦτα)· λοιπὸν καὶ ἐν τῇ ζητήσῃ τῶν ἰδεῶν (καὶ ἐνταῦθα) ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου καταφρονεῖ προπάντων (ἀτιμάζει μάλιστα) τὸ σῶμα καὶ ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτό, ἐπιζητεῖ δὲ νὰ ἀπομονώνεται εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς (αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίννεσθαι); φαίνεται. πῶς δὲ (τί δὲ) λοιπὸν ἐννοεῖς (λέγεις) τὰ ἐξῆς (τὰ τοιάδε), ὦ Σιμμία; ὑποστηρίζομεν (φαμέν), ὅτι ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου ἢ δὲν ὑπάρχει; παραδεχόμεθα βέβαια μὰ τὸν Δία. ἐπίσης παραδεχόμεθα, ὅτι ὑπάρχει βεβαίως κάποια ἰδέα τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ; βεβαίως (πῶς δ' οὐ); εἶδες λοιπὸν τώρα πλέον (ἤδη οὖν) μέχρι τοῦδε (πῶποτε) κάποιαν ἐκ τῶν τοιούτων ἰδεῶν μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου; οὐδόλως, εἶπεν οὗτος. ἀλλ' ἦλθες εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ αὐτάς (ἀλλ' ἐφήψω αὐτῶν) δι' ἄλλης καμίας ἐκ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων; ὁμιλῶ δὲ περὶ ὄλων, παραδείγματος χάριν περὶ μεγέθους, περὶ ὑγείας, περὶ ἰσχύος, καὶ περὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἰδεῶν (τῆς οὐσίας ἀπάντων), ὅσαι ἰδέαι κατὰ τύχην ὑπάρχουν (δ' ἕκαστον τυγχάνει ὄν)· ἀρά γε ἡ ἀληθῆς οὐσία αὐτῶν (τὸ ἀληθέστατον αὐτῶν) διὰ τοῦ σώματος γίνεται ἀντιληπτὴ (θεωρεῖται) ἢ τὸ πρᾶγμα ἔχει ὡς ἐξῆς (ᾧδε)· ὅποιος δηλαδὴ ἀπὸ ἡμᾶς ἤθελε προπαρασκευάσει (παρασκευάσῃται ἂν) αὐτὸ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καὶ ἀκριβέστερον διὰ νὰ διανοηθῆ ἕκαστον, τὸ ὅποιον ἐξετάζει (περὶ οὐ σκοπεῖ), οὗτος ἤθελε φθάσει (ἴσῃ ἂν) πλησιέστατα εἰς τὴν γνῶσιν ἐκάστης ἰδέας (ἐγγύτατα τοῦ γνῶναι ἕκαστον); βεβαϊότατα (πάνυ μὲν οὖν). Ἀρά γε λοιπὸν ἐκεῖνος ἤθελεν ἐπιτύχει (ποιήσειεν ἂν) τοῦτο καθαρῶτατα, ὁ ὅποιος ὅσον τὸ δυνατόν πε-

ρισσότερον (*ὅτι μάλιστα*) ἤθελε βαδίσει (*ἴοι*) εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐκάστης ιδέας (*ἐφ' ἑκαστον*) μὲ μόνην τὴν διάνοιάν του (*αὐτῇ τῇ διανοίᾳ*), μήτε τὴν αἰσθησιν τῆς ὁράσεως (*τὴν ὄψιν*) χρησιμοποιοῶν (*παρὰ τὴν θέμενος*) ἐν τῇ διανοητικῇ του ἐργασίᾳ μήτε παίρωνων (*ἐφέλων*) μετὰ τῆς διανοητικῆς του ἐργασίας (*μετὰ τοῦ λογισμοῦ*) οὐδεμίαν ἄλλην αἰσθησιν, ἀλλὰ χρησιμοποιοῶν (*χρῶμενος*) αὐτὴν μόνην (*αὐτῇ καθ' αὐτήν*) καθαρὰν (*εἰλικρινεῖ*) τὴν διάνοιαν, ἤθελεν ἐπιχειρῆ νὰ ἐπιζητῇ νὰ ἐξετάσῃ (*θηρεύειν*) ἐκάστην ἐκ τῶν ἰδεῶν (*τῶν ὄντων*), ἀφ' οὗ ἀπαλλαγῇ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (*ὅτι μάλιστα*) καὶ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀπὸ τὰ ὄψα καὶ σχεδὸν (*καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν*) ἀπὸ ὅλον καθόλου τὸ σῶμα (*ξύμπαντος τοῦ σώματος*), ἐπειδὴ τοῦτο ταράσσει καὶ δὲν ἀφίνει (*οὐκ ἔδωτος*) τὴν ψυχὴν ν' ἀποκτήσῃ (*κητήσασθαι*) τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν ἰδεῶν (*καὶ τὴν φρόνησιν*), ὅταν ἐπικοινωνῶν μετ' αὐτῆς; ἄρα γε δὲν εἶναι αὐτός, ὁ Σιμμία, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιτύχῃ νὰ εὔρῃ τὴν ἰδέαν (*ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος*) περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον (*εἴπερ τις καὶ ἄλλος*); ὑπερεξόχως ἀληθῆ (*ὑπερφωδῶς ὡς ἀληθῆ*), εἶπεν ὁ Σιμμίας, εἶναι αὐτά, τὰ ὅποια λέγεις, ὁ Σωκράτης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τί δὲ δὴ... ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα *δοκεῖ σοι*; *ἐμπόδιον* καὶ *κοινωνόν* κατηγορούμενα τοῦ *σῶμα* καὶ *αὐτό*, καὶ *οἱ ποιηταὶ* τὸ καὶ εἶναι ὁμοιωματικόν = ὅπως. *τῶν αἰσθήσεων* γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ *αὐται*. *σχολῆ* γὰρ ἐπιρρηματ. τροπικὸς διορισμὸς τοῦ ἐννοουμένου *εἰσίν*. ἢ *σοὶ οὐ δοκοῦσιν* ἐννοεῖται *φαιδότεραι εἶναι*. *τῆς ἀληθείας* ἀντικείμεν. τοῦ *ἀπτεται*, ὡς ἀφῆς σημαντικοῦ. *ἐν τῷ λογίζεσθαι* = διὰ τοῦ λογίζεσθαι, προσδιορισμὸς τοῦ ὄργανου. *εἴπερ* που ἄλλοθι ἐξησθενημένη ὑποθετικὴ πρότασις, σημαίνουσα τὸ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, περισσότερον παντὸς ἄλλου. *κατὰ δὴλον γίγνεται αὐτῇ*, τὸ *αὐτῇ* εἶναι ποιητικὸν αἴτιον. *τῶν ὄντων* γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ *τι*. ἀλλ' *ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνεται* ἐννοεῖται τὸ *ὅταν* = ἀλλ' ὅταν. *ὅτι μάλιστα* ἐπιρρηματικὸς προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ εἰς τὸ *καθ' αὐτὴν γίγνεται*. *ἔωσα* μετοχ. θηλ. τοῦ *ἔω-ῶ*. τοῦ *ὄντος* ἀντικείμεν. τοῦ *ὀρέγεται*, ὡς ἐπιθυμίας σημαντικοῦ. *φαιμέν αὐτὸ δίκαιον εἶναι τι*. τὸ *αὐτὸ δίκαιον* εἶναι ὑποκειμ. τοῦ *εἶναι*, τὸ δὲ *τι* εἶναι κατηγορούμενον αὐτοῦ. *καὶ καλόν γε τι καὶ ἀγαθόν*; ἐννοεῖται τὸ *φαιμέν εἶναι*. *πῶς δ' οὐ* ὁμοίως ἐννοεῖται τὸ αὐτὸ ῥῆμα. *τοῖς ὀφθαλμοῖς* δοτικὴ ὀργανικὴ. *ἄλλη τινὶ αἰσθήσει* ὁμοίως δοτικὴ ὀργανικὴ. *ἐφήψω β' ἐνικ.* πρὸς. ἀορ. τοῦ ἐφάπτομαι. *περὶ* ἀναστροφὴ τῆς προθέσεως *περὶ*. καὶ *τῶν ἄλλων* κτλ. ἢ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: *καὶ ἐνὶ λόγῳ περὶ τῆς οὐσίας ἀπάντων τῶν ἄλλων. ὃν* κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ *τυγχάνει*. *ὃς ἂν παρασκευάσθαι* ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις. *οὗτος ἐγγύτατα ἴοι ἂν*, εὐθεία ἐρωτηματ. πρὸτ. τὸ *ἴοι γ' ἐνικ.* πρὸς.

εὐκτικῆς ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. ἔρχομαι. τοῦ γινῶναι ἀντικείμενον τοῦ ἐγγύτατα ῥοί, ὡς προσεγγίσεως σημαντικοῦ. ἀρ' οὖν ἐκεῖνος ποιήσκειν ἂν τοῦτο—ὅστις, (=εἰ τις) ῥοί ὑποθετικῆ πρότασις γ' εἰδους, ἡ ὑπόθεσις ὑπάρχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ ὑποθετικῇ προτάσει ὅστις (=εἰ τις) ῥοί. αὐτῇ τῇ διανοίᾳ δοτικὴ ὄργανικὴ. ἀλλὰ χρώμενος αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ. τὸ αὐτῇ ἀντικεῖμ. τοῦ χρώμενος, τὸ δὲ εἰλικρινεῖ κατηγορούμενον τοῦ αὐτῇ. ὁμοίως καὶ τὸ εἰλικρινές εἶναι κατηγοροῦμ. τοῦ ἕκαστον. ἐπιχειροῖ ἐνν. ὑποκείμ. τὸ ὅστις. ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος αἰτιολογ. μετοχαί. ὁ τευξόμενος ἐπιθετικὴ μετοχή, εἶναι μέλλοντος τοῦ τυγχάνω. τοῦ ὄντος ἀντικεῖμ. αὐτῆς. ὑπερφυῶς ἐπιτείνει τὸ ὡς ἀληθῆ. ἡ πρότασις θὰ ἦτο πλήρης, ὡς ἐξῆς: ὑπερφυῶς ὡς ἀληθῆ, ἔφη ὁ Σιμμίας, ἐστὶν ἐκεῖνα, ἃ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧ.—Ἑρμηνεία

Λοιπὸν εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπεν, νὰ σχηματίζουν τοιαύτην περίπου γνώμην (*παρίστασθαι τοιάνδε τινὰ δόξαν*) οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι, ὥστε καὶ μεταξύ των τοιαῦτα τινὰ (*ἄττα*) νὰ λέγουν, ὅτι πλησιάζει βεβαίως (*κινδυνεύοι τοι*) [ἢ συλλογιστικὴ ἡμῶν πορεία] σὰν κάποια ἀτραπὸς (*μονοπάτι*) νὰ μᾶς ὀδηγῇ μετὰ τῆς καθαρᾶς διανοητικῆς ἐνεργείας (*μετὰ τοῦ λόγου*) πρὸς τὸ τέρμα, ἔξω ἀπὸ τὰς παρουσιαζόμενας δυσκολίας καὶ ἀβεβαιότητας (*ἐκφέρειν*) κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἡμῶν ἔρευναν (*ἐν τῇ σκέψει*), εἰς τὸ ὅτι, ἕως ὅτου θέλομεν ἔχει σῶμα καὶ εἶναι συνηνωμένη (*συμπεφυρμένη ἦ*) ἡ ψυχὴ μας μετὰ τοιοῦτου κακοῦ [ἐνν. τοῦ σώματος], ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει (*οὐ μὴ ποτε*) θὰ ἀποκτήσωμεν (*κησώμεθα*) ἱκανοποιητικῶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν λέγομεν δέ, ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ ἀλήθεια. Διότι ἀπείρους μὲν περισπασμούς [ἀπασχολήσεις] (*μυρίας ἀσχολίας*) μᾶς παρέχει τὸ σῶμα ἕνεκα τῆς ἀναγκαίας τροφῆς· προσέτι δέ, ἂν ἐνσκήψουν (*ἂν προσπέσωσιν*) μερικαὶ ἀσθένειαι, ἐμποδίζουν ἡμᾶς νὰ ἐρευνήσωμεν τὴν ἰδέαν (*τὴν θήραν τοῦ ὄντος*). Μᾶς γεμίζει δὲ (*ἐμπύμπλησι*) μὲ ἔρωτας καὶ διαφόρους ἐπιθυμίας καὶ φόβους καὶ παντὸς εἴδους πλάσματα τῆς φαντασίας ἡμῶν (*παντοδαπῶν εἰδώλων*) καὶ μὲ πολλοὺς ἀνοήτους λόγους (*φλυαρίας πολλῆς*), ὥστε καθὼς λέγει ὁ κόσμος (*τὸ λεγόμενον*), ἐν ἀπολύτῳ βεβαιότητι (*ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι*) οὐδέποτε καθίσταται δυνατὸν (*οὐδέποτε ἐγγίγνεται*) ἐξ αἰτίας αὐτοῦ (*ὑπ' αὐτοῦ*) νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν γινῶσιν οὐδεμιᾶς ἰδέας (*φρονῆσαι οὐδέν*). Διότι καὶ πολέμους καὶ ἐσωτερικὰς ἐπαναστάσεις (*καὶ στάσεις*) καὶ μάχας τίποτε ἄλλο δὲν τὰς προκαλεῖ παρὰ μόνον τὸ σῶμα καὶ αἱ ἐπιθυμίαι αὐτοῦ· διότι ὅλοι οἱ πόλεμοι γίνονται διὰ τὴν ἀπό-

κτησιν τῶν χρημάτων, ἀναγκαζόμεθα δὲ ν' ἀποκτῶμεν τὰ χρήματα χάριν τοῦ σώματος, ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν περὶ τούτου φροντίδα (*τῆ τούτου θεραπείᾳ*)· καὶ λόγῳ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ (*καὶ ἐκ τούτου*) δὲν ἔχομεν καιρὸν ν' ἀσχοληθῶμεν (*ἀσχολίαν ἄγομεν*) διὰ τὴν φιλοσοφίαν ἐξ αἰτίας ὄλων αὐτῶν. Τὸ δὲ χεῖριστον (*τὸ δ' ἔσχατον*) ἔξ ὄλων εἶναι, ὅτι ἐὰν μᾶς τύχη καμμία εὐκαιρία νὰ μὴ ἀσχοληθῶμεν μὲ αὐτὸ (*ἐάν τις καὶ σχολὴ γένηται ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ*) καὶ τραπῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν φιλοσοφικοῦ τινος ζητήματος (*σκοπεῖν τι*), παρεμβαῖνον (*παραπίπτειν*) πάλιν (*αὖ*) εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις (*πανταχοῦ*) κατὰ τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν (*ἐν ταῖς ζητήσεσιν*), μᾶς προξενεῖ θόρουβον καὶ ταραχὴν καὶ μᾶς ζαλίξει τὴν ψυχὴν (*ἐκπλήττει*), ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα ἐξ αἰτίας αὐτοῦ νὰ διακρίνωμεν (*καθορᾶν*) τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι ἔχει καταδειχθῆ εἰς ἡμᾶς, ὅτι ἐὰν ἔχωμεν τὴν πρόθεσιν (*εἰ μέλλομεν*) καμμίαν φορὰν (*ποτὲ*) νὰ γνωρίσωμέν τι (*εἴσεσθαι*) ἀκριβῶς, πρέπει ν' ἀπαλλαγῶμεν (ἀπαλλακτέον) ἀπ' αὐτὸ καὶ νὰ ἴδωμεν (*καὶ θεατέον*) τὰ πράγματα μὲ αὐτὴν τὴν ψυχὴν μας· καὶ τότε, καθὼς φαίνεται (*ὡς ἔοικε*), θὰ ἀποκτήσωμεν ἡμεῖς (*ἔσται ἡμῖν*) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπιθυμοῦμεν καὶ λέγομεν, ὅτι εἴμεθα λάτρευς αὐτοῦ, δηλαδὴ τὴν φρόνησιν, ὅταν ἀποθάνωμεν, ὅπως ὑποδηλοῖ ἡ συλλογιστικὴ ἡμῶν πορεία (*ὁ λόγος*), δὲν θὰ τὸ ἀποκτήσωμεν ὅμως, ὅταν ζῶμεν (*ζῶσι δὲ οὐ*). Διότι ἐὰν δὲν εἶναι δυνατόν (*εἰ μὴ οἶδν τ' ἔστι*) νὰ μάθωμεν μετὰ τοῦ σώματος τίποτε μὲ ἀκρίβειαν (*μηδὲν καθαρῶς*), τὸ ἐν ἓκ τῶν δύο συμβαίνει (*δουοῖν θάτερόν ἐστι*) ἢ πούθενά δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποκτήσωμεν τὴν γνῶσιν (*κτῆσασθαι τὸ εἰδέναι*) παρὰ μόνον ὅταν ἀποθάνωμεν (*ἢ τελευτήσασιν ἡμῖν*)· διότι τότε ἡ ψυχὴ μόνη της θὰ εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐνῶ πρωτίτερα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὸ σῶμα (*πρότερον δ' οὐ*). Καὶ καθ' ὃν χρόνον θέλομεν εἶσθαι ἐν τῇ ζωῇ (*ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν*), τότε (*οὕτως*), ὡς φαίνεται, θὰ πλησιάσωμεν (*ἐσόμεθα ἐγγυτάτω*) εἰς τὴν γνῶσιν (*τοῦ εἰδέναι*), ἐὰν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (*δύι μάλιστα*) οὐδόλως ἐρχόμεθα εἰς σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν (*μηδὲν κοινωνῶμεν*) μετὰ τοῦ σώματος, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ ἀπόλυτος ἀνάγκη (*δύι μὴ πᾶσα ἀνάγκη*), μήτε καὶ ἂν μολυνόμεθα (*ἀναπιμπλώμεθα*) ἀπὸ τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐὰν εἴμεθα καθαροὶ (*καθαρεύομεν*) ἀπὸ τὰς ἐπιδράσεις αὐτοῦ (*καθαρεύομεν*) μέχρις ὅτου ὁ ἴδιος ὁ θεὸς μᾶς ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτοῦ (*ἀπολύσῃ ἡμᾶς*)· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπαλλασσόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν ἀνικανότητα τοῦ σώματος θὰ ἐπικoi-

ωνηήσωμεν, ὡς εἶναι εὐλογον (*ὡς τὸ εἰκός*), μετὰ τοιούτων ἰδεῶν καὶ θὰ γνωρίσωμεν (*καὶ γνωσόμεθα*) διὰ τῆς ἰδίας τῆς ψυχῆς μας (*δι' ἡμῶν αὐτῶν*) πᾶν τὸ εἰλικρινές. Τοῦτο δὲ εἶναι χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν (*ἴσως*) ἢ ἀλήθεια· διότι [φοβοῦμαι], μήπως δὲν εἶναι δυνατὸν (*μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ*) εἰς τὸ καθαρὸν (*ὅπως εἶναι ἡ ψυχὴ*) νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφήν [νὰ ἐπικοινωνῇ στενωῶς] (*ἐφάπτεσθαι*) μετὰ τὸ μὴ καθαρὸν. Τοιαῦτα, νομίζω (*οἶμαι*), ὦ Σιμμία, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ λέγουν καὶ τοιαύτας γνώμας νὰ ἔχουν (*καὶ δοξάζειν*) ὅλοι οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι (*πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς*). Ἡ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι τοιουτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα; Ὑπερ πᾶν ἄλλο βεβαίως, ὦ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Παρίστασθαι δόξαν τοιαύτην τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπ. ἐκφράσεως *ἀνάγκη ἐστίν. ὅτι κινδυνεύει τοι . . .* ἐπεξήγησις τοῦ *τοιαῦτα αἴτια. κινδυνεύει* ὡς ὑποκείμε. ἐννοεῖται ἡ *συλλογιστικὴ ἡμῶν ὁδός. ἐκφέρεται* ἢ πρόθεσις *ἐκ* σημαίνει ἔξω τῶν δυσκολιῶν κ.τ.λ. *ἕως ἂν ἔχωμεν* χρονικὴ ὑποθετ. πρότασις, ὁμοίως ὑποθετικὴ εἶναι ἢ *καὶ ἐὰν ἦ συμπεφυρμένη ἡ ψυχὴ ἡμῶν*, ὡς ἀπόδοσις τούτων εἶναι: *οὐ μὴ ποτε κτησόμεθα. τὸ οὐ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου* σημαίνει ἰσχυρὰν ἄρνησιν. *συμπεφυρμένη* μετοχὴ παρακειμ. τοῦ ῥήμ. συμφύρομαι. *διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν* προσδιορισμὸς ἀναγκαστ. αἰτίου. *ἂν προσπέσωσιν - ἐμποδίζουσιν* ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. τοῦ ὄντος γενικὴ ἀντικείμεν. τοῦ *τὴν θήραν. ἐρώτων καὶ ἐπιθυμιῶν* κ.τ.λ. εἶναι ἀντικείμενα τοῦ *ἐμπίμπλησιν*, ὡς πληρώσεως σημαντικοῦ. *τὸ λεγόμενον* προσδιορ. ἀναφορᾶς = κατὰ τὸ λεγόμενον, καθὼς λέγει ὁ κόσμος. *ὑπ' αὐτοῦ* ἀναγκαστ. αἰτίου. *οὐδὲ φρονῆσαι . . .* ἢ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: *οὐδ' ἐγγίγνεται ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ φρονῆσαι οὐδέποτε οὐδὲν. τὸ φρονῆσαι* εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπ. *ἐγγίγνεται*, τὸ δὲ *ὑπ' αὐτοῦ* εἶναι ἀναγκ. αἰτίου. *διὰ τὴν κτῆσιν* τελικὸν αἰτίον. *διὰ τὸ σῶμα* ἀναγκαστ. αἰτίον. *θεραπεῖα* τούτου ἢ γενικὴ αὕτη εἶναι ἀντικειμενικὴ τοῦ *θεραπεῖα*. *διὰ πάντα ταῦτα* ἀναγκαστ. αἰτίον. *τὸ δ' ἔσχατον πάντων* προεξαγγελτικὴ παράθεσις τῆς ἐπομένης ἐννοίας. *ἐὰν τις σχολῇ γένηται καὶ τραπώμεθα θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήσσει* ὑποθετικὸς λόγος δ' εἶδους. *τραπώμεθα* ὑποτακτικὴ μέσου ἀορ. α' τοῦ ῥήμ. τρέπω. *πρὸς τὸ σκοπεῖν* τελ. αἰτίον. *ὥστε μὴ δύνασθαι* συμπερασματικὴ πρότασις. *ὑπ' αὐτοῦ* ἀναγκαστ. αἰτίον. *εἰ μέλλομεν εἴσεσθαι* — ἀπαλλακτικὸν ἔστιν αὐτοῦ καὶ *θεατίον ἐστίν* ὑποθετικὸς λόγος α' εἶδους. *εἴσεσθαι* ἀπαρέμφ. μέλοντος τοῦ ῥήμ. οἶδα. *αὐτῇ τῇ ψυχῇ* δοτικὴ ὀργανικὴ. *οὐ* = ἐκεῖνο (ὑποκείμε. τοῦ ἔσται) *οὐ* ἀντικείμε. τοῦ *ἐπιθυμοῦμεν* καὶ *ἐρασταὶ εἶναι*, ὡς ἐπιθυμίας σημαντικῶν. *φρονήσεως* ἐπεξήγησις τοῦ *οὐ*. *ζῶσι* μετοχὴ ἔνεστ. δοτ. πληθυντ. ἀριθμοῦ, εἶναι ὑποθετικὴ μετοχὴ. *ζῶσι δὲ οὐ ἐνν. ἔσται ἐκεῖνο οὐ ἐπιθυμοῦμεν* κ.τ.λ. *εἰ γὰρ μὴ οἶόν τ' ἐστὶ*

— *δυοῖν θάτερόν ἐστιν ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. μηδὲν γνῶναι ὑποκειμ. τοῦ ἀπροσώπου εἰ μὴ οἶόν τ' ἐστί. κτήσασθαι ὑποκειμ. τοῦ ἀπροσώπου ἐστί. εἰδέναι ἀπαρέμ. τοῦ οἶδα. τελευτήσασιν μετοχή ἀορ. τοῦ τελευτάω—ω, ἐτέθη δὲ κατὰ δοτικὴν διὰ τὸ συμφωνήσῃ μὲ τὸ ὑποκείμενόν της ἡμῖν. πρότερον δ' οὐ ἔνν. ἔσται. Ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν ὑποθετικὴ ἀναφορ. πρότασις. ἐγγυτάτω ἐπίρρημα ὑπερθετ. βαθμοῦ, ὁ θετικὸς εἶναι ἐγγύς, καὶ ὁ συγκριτικὸς ἐγγυτέρω. τοῦ εἰδέναι ἀντικείμε. τοῦ ἐγγυτάτω ἐσόμεθα. ἐὰν μηδὲν ὀμιλῶμεν, μηδὲ κοινωνῶμεν, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα, ἀλλὰ καθαρεύομεν εἶναι ὑποθεσεῖς ὑποθετικοῦ λόγου δ' εἶδους οὐ ἀπόδοσις εἶναι: ἐγγυτάτω ἐσόμεθα. τῷ σώματι ἀντικ. τῶν ὀμιλῶμεν καὶ κοινωνῶμεν. ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη ἔνν. ἐστὶν ὀμιλεῖν καὶ κοινωνεῖν. τῆς φύσεως τούτου ἀντικείμε. τοῦ ἀναπιμπλώμεθα. ἕως ἂν ἀπολύσῃ χρονικὴ ὑποθετ. πρότασις, σημαίνουσα προσδοκωμένην πράξιν. ἀπαλλαττόμενοι ὑποθετ. μετοχ., εἰς τὴν ὑπόθεσιν δὲ ἐὰν ἀπαλλαττώμεθα ἀπολουθεῖ ἢ ἀπόδοσις ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα· εἶναι ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. μὴ οὐ θεμιτόν ἢ πλαγία ἐρωτηματ. (ἐνδοιαστική) πρότασις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φοβοῦμαι ἐφάπτεσθαι ὑποκειμ. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ οὐ θεμιτόν ἢ. ἀναγκαῖον εἶναι ἀντικείμε. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οἶμαι. λέγειν τε καὶ δοξάζειν ὑποκείμενα τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ οὐ θεμιτόν ἢ. Ἡ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; ἔνν. ὡς ὑποκειμ. τὸ ἔχειν. παντός γε μᾶλλον ἐννοεῖται δοκεῖ ἔχειν.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XII.—Ἐρμηνεία

Λοιπόν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἐὰν ταῦτα εἶναι ἀληθῆ, ὦ φίλε, ὑπάρχει μεγάλη ἐλπίς, εἰς τινα, ὅταν φθάσῃ (ἀφικομένῳ) ὅπου (οἶ) ἐγὼ πηγαίνω, ἐκεῖ ν' ἀποκτήσῃ ἀρεκτά, (ικανῶς κτήσασθαι), περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος (εἴπερ που ἄλλοθι) τοῦτο, χάριν τοῦ ὁποίου (οὐ ἔνεκα) ἔχει γίνεῖ (γέγονεν) ἢ μακρὰ καὶ επίπονος σπουδὴ ὑφ' ἡμῶν (ἢ πολλὴ πραγματεία ἡμῖν) κατὰ τὸν παρελθόντα ἡμῶν βίον, ὥστε καὶ ἡ ἀποδημία μου, ἢ ὁποία εἶχε προσταχθῆ τώρα εἰς ἐμέ, γίνεται μὲ ἀγαθὴν ἐλπίδα, καὶ ὑπ' ἄλλου ἀνδρός, ὁ ὁποῖος νομίζει (ἠγεῖται), ὅτι ἔχει προπαρασκευασθῆ ἢ διάνοιά του (οἶ), τρόπον τινὰ (ὥσπερ) καθαρά. Βεβαίωτατα, εἶπεν ὁ Σιμμίας. Κάθαρσις δὲ ἄρα γε δὲν συμβαίνει νὰ εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ λέγεται εἰς τὴν παράδοσιν (ἐν τῷ λόγῳ), τὸ νὰ ἀποχωρίζωμεν δηλαδή, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο, τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὸ σώμα καὶ νὰ συνηθίσωμεν αὐτὴν (καὶ τὸ ἐθίσαι αὐτήν) νὰ συνέρχεται (συναγείρεσθαι) καὶ νὰ συγκεντρώνεται (καὶ ἀθροίζεσθαι) μόνῃ (καθ' αὐτήν) ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις (πανταχόθεν) καὶ νὰ μένη (οἰκεῖν) καὶ εἰς τὸν παρόντα βίον ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν τοῦτο (καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι κατὰ τὸ δυνατόν) καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ (καὶ ἐν

— *δυσὸν θάτερόν ἐστιν ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. μηδὲν γινῶναι ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου εἰ μὴ οἶόν τ' ἐστί. κτήσασθαι ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου ἐστί. εἰδέναι ἀπαρέμ. τοῦ οἶδα. τελευτήσασιν μετοχή ἀορ. τοῦ τελευτάω—ω, ἐτέθη δὲ κατὰ δοτικὴν διὰ τὸ συμφωνήσῃ μὲ τὸ ὑποκείμενόν της ἡμῖν. πρότερον δ' οὐ ἔνν. ἔσται. Ἐν φ' ἂν ζῶμεν ὑποθετικὴ ἀναφορ. πρότασις. ἐγγυτάτω ἐπίρρημα ὑπερθετ. βαθμοῦ, ὁ θετικὸς εἶναι ἐγγύς, καὶ ὁ συγκριτικὸς ἐγγυτέρω. τοῦ εἰδέναι ἀντικείμ. τοῦ ἐγγυτάτω ἐσόμεθα. ἐὰν μηδὲν δμιλῶμεν, μηδὲ κοινωνῶμεν, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα, ἀλλὰ καθαρεύομεν εἶναι ὑποθέσεις ὑποθετικοῦ λόγου δ' εἶδους οὐ ἀπόδοσις εἶναι: ἐγγυτάτω ἐσόμεθα. τῷ σῶματι ἀντικ. τῶν δμιλῶμεν καὶ κοινωνῶμεν. ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη ἔνν. ἐστὶν δμιλεῖν καὶ κοινωνεῖν. τῆς φύσεως τούτου ἀντικείμ. τοῦ ἀναπιμπλώμεθα. ἕως ἂν ἀπολύσῃ χρονικὴ ὑποθετ. πρότασις, σημαίνουσα προσδοκωμένην πρᾶξιν. ἀπαλλαττόμενοι ὑποθετ. μετοχ., εἰς τὴν ὑπόθεσιν δὲ ἐὰν ἀπαλλαττώμεθα ἀπολουθεῖ ἢ ἀπόδοσις ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα· εἶναι ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. μὴ οὐ θεμιτὸν ἢ πλαγία ἐρωτηματ. (ἐνδοιαστική) πρότασις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φοβοῦμαι ἐφάπτεσθαι ὑποκείμ. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ οὐ θεμιτὸν ἢ. ἀναγκαῖον εἶναι ἀντικείμ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οἶμαι. λέγειν τε καὶ δοξάζειν ὑποκείμενα τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ οὐ θεμιτὸν ἢ. Ἡ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; ἔνν. ὡς ὑποκείμ. τὸ ἔχειν. παντός γε μᾶλλον ἐννοεῖται δοκεῖ ἔχειν.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XII.—Ἔρμηνεία

Λοιπόν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἐὰν ταῦτα εἶναι ἀληθῆ, ὦ φίλε, ὑπάρχει μεγάλη ἐλπίς, εἰς τινα, ὅταν φθάσῃ (ἀφικομένῳ) ὅπου (οἶ) ἐγὼ πηγαίνω, ἐκεῖ ν' ἀποκτήσῃ ἀρεκτά, (ικανῶς κτήσασθαι), περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος (εἴπερ που ἄλλοθι) τοῦτο, χάριν τοῦ ὁποίου (οὐ ἔνεκα) ἔχει γίνεῖ (γένονεν) ἢ μακρὰ καὶ επίπονος σπουδὴ ὑφ' ἡμῶν (ἢ πολλὴ πραγματεία ἡμῖν) κατὰ τὸν παρελθόντα ἡμῶν βίον, ὥστε καὶ ἡ ἀποδημία μου, ἢ ὁποία εἶχε προσταχθῆ τώρα εἰς ἐμέ, γίνεται μὲ ἀγαθὴν ἐλπίδα, καὶ ὑπ' ἄλλου ἀνδρός, ὁ ὁποῖος νομίζει (ἠγεῖται), ὅτι ἔχει προπαρασκευασθῆ ἢ διανοιά του (οἶ), τρόπον τινὰ (ὥσπερ) καθαρά. Βεβαιότατα, εἶπεν ὁ Σιμμίας. Κάθαρσις δὲ ἄρα γε δὲν συμβαίνει νὰ εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ λέγεται εἰς τὴν παράδοσιν (ἐν τῷ λόγῳ), τὸ νὰ ἀποχωρίζωμεν δηλαδή, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο, τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ συνηθίσωμεν αὐτὴν (καὶ τὸ ἐθίσαι αὐτήν) νὰ συνέρχεται (συναγείρεσθαι) καὶ νὰ συγκεντρώνεται (καὶ ἀθροίζεσθαι) μόνῃ (καθ' αὐτήν) ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις (πανταχόθεν) καὶ νὰ μένη (οἰκεῖν) καὶ εἰς τὸν παρόντα βίον ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν τοῦτο (καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι κατὰ τὸ δυνατόν) καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ (καὶ ἐν

τῷ ἔπειτα) μόνη ἀπελευθερουμένη (*ἐκλυομένη*) ἀπὸ τὸ σῶμα, καθὼς ἀπὸ δεσμά; Βεβαιότατα, εἶπεν. Λοιπὸν τοῦτο βεβαίως ὀνομάζεται θάνατος, ἢ ἀπελευθέρωσις (*λύσις*) καὶ ὁ χωρισμὸς τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς; Καθ' ὀλοκληρίαν βέβαια (*παντάπασί γε*), εἶπεν οὗτος (*ἦ δ' ὅς*). Προθυμοποιοῦνται δὲ ν' ἀπελευθερῶνουν (*λύειν*) αὐτήν, ὡς εἶπομεν, κατ' ἐξοχὴν (*μάλιστα*) πάντοτε (*ἀεὶ*) καὶ μόνοι οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι (*οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς*), καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς (*τὸ μελέτημα*) τῶν φιλοσόφων τοῦτο εἶναι, δηλαδὴ ἡ ἀπολύτρωσις (*λύσις*) καὶ ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος· ἢ ὄχι; Φαίνεται. Λοιπὸν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγον εἰς τὴν ἀρχήν, ἤθελεν εἶναι γελοῖον (*γελοῖον ἂν εἶη*), εἰάν τις ἄνθρωπος ἤθελε προπαρασκευάζει (*παρασκευάζοντα ἑαυτὸν*) κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου του νὰ ζῆ τοιοῦτοτρόπως (*οὕτω ζῆν*), εὐρισκόμενος ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον (*ὅτι ἐγγυιάτω*) πρὸς τὸν θάνατον καὶ ἔπειτα νὰ ἀγανακτῇ οὗτος, ὅταν ἔλθῃ αὐτὸς (*ἤκοντος τούτου*); Γελοῖον ἤθελεν εἶναι βεβαίως. Ἐπομένως (*ἄρα*), εἶπεν, ὁ Σιμμία, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι (*οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες*) ἔχουν ὡς ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς αὐτῶν (*μελετώσιν*) τὸν θάνατον καὶ ὁ θάνατος (*τὸ τεθνάναι*) δὲν εἶναι καθόλου (*ἥμιστα*) φοβερὸς εἰς αὐτοὺς (*τῶν ἀνθρώπων*). Ἐκ τῶν ἐξῆς (*ἐκ τῶνδε*) δὲ κάμνε τὴν ἐξέτασιν (*σκόπει*). Ἐὰν δηλαδὴ ἔχουν περιέλθει εἰς ἐχθρότητα (*εἰ διαβέβληνται*) ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις (*πανταχῆ*) πρὸς τὸ σῶμα, ἐπιθυμοῦν δὲ νὰ ἔχουν μόνην (*καθ' αὐτήν*) τὴν ψυχὴν των, ὅταν δὲ τοῦτο κατορθώνεται (*τούτου δὲ γιγνομένου*), εἰάν ἤθελον ἔχει φόβους καὶ ἀγανακτεῖ, δὲν ἤθελεν εἶναι τοῦτο χονδροειδῆς παραλογισμὸς (*ἀλογία*), εἰάν δὲν ἤθελον μεταβαίνει (*εἰ μὴ ῥοιεν*) μετὰ χαρᾶς (*ἄσμενοι*) εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου (*οἷ*) ὅταν μεταβῶσιν (*ἀφικομένοις*) ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἐπιτύχουν (*τυχεῖν*) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου των (*διὰ βίου*) ἐπεθύμουν (*ἤρουν*)—ἐπεθύμουν δὲ τὴν καθαρὰν πνευματικὴν ἐνέργειαν (*φρονήσεως*) καὶ νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένοι (*ἀπηλλάχθαι*) ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνυπῆρχε μετ' αὐτῶν [τῶν ψυχῶν των] (*τούτου συνόντος*), πρὸς τὸ ὁποῖον εἶχον περιέλθει εἰς ἐχθρότητα (*διεβέβληντο*); Ἡ ὅτε μὲν ἀπέθανον ἀντικείμενα ἀνθρωπίνων ἐρώτων (*ἀνθρωπίνων παιδικῶν*) καὶ γυναῖκες καὶ υἱοὶ των, πολλοὶ ὡς γνωστὸν (*δὴ*) ἠθέλησαν μὲ τὴν θέλησίν των (*ἐκόντες*) νὰ μεταβοῦν (*μετελθεῖν*) εἰς τὸν Ἄδην, ἐπειδὴ ὠρμῶντο (*ἀγόμενοι*) ὑπὸ τῆς ἐλπίδος καὶ νὰ ἴδουν (*ὄψεσθαι τε*) ἐκεῖ, ἐκεῖνα [τὰ ἀγαπητὰ πρόσωπα] τὰ ὁποῖα ἐπεθύμουν καὶ νὰ συναναστραφοῦν αὐτὰ (*καὶ συνέσεσθαι*).

συνεπῶς (*ἄρα*) ἐπιθυμῶν τις τῷ ὄντι τὴν καθαρὰν διανοητικὴν ἐνέργειαν (*φρονησεως*) καὶ λαβὼν ὑπερβολικὰ (*σφόδρα*) τὴν ἰδίαν αὐτὴν ἐλπίδα [τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ καταβάντες εἰς τὸν Ἄδην, ὅτι θὰ συναντήσουν ἐκεῖ τὰ προσφιλῆ αὐτῶν πρόσωπα], ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος (*οὐδαμοῦ ἄλλοθι*) θὰ συναντήσῃ (*ἐντεύξεσθαι*) αὐτὴν κατ' ἀξιόλογον τρόπον (*ἀξίως λόγου*) παρὰ μόνον εἰς τὸν Ἄδην, [ὅτι] θὰ ἀγανακτήσῃ, ἐπειδὴ ἀποθνήσκει καὶ δὲν θὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ (*οὐκ εἰσιν αὐτόσε*) μὲ χαρὰ (*ἄσμενος*); πρέπει βεβαίως νὰ πιστεῦθαι τοῦτο [ὅτι δὲν θὰ ἀγανακτήσῃ κτλ.] (*χρὴ γε οἴεσθαι*), ἐάν, ὦ φίλε, εἶναι οὗτος γνήσιος (*τῷ ὄντι*) φιλόσοφος· διότι ἰσχυρὰν γνώμην θὰ σχηματίσῃ αὐτὸς (*σφόδρα γὰρ αὐτῷ δόξει*), ὅτι πούθενά ἄλλοῦ δὲν θὰ εὔρη καθαρὰν τὴν φρόνησιν [τὴν καθαρὰν πνευματικὴν ἐνέργειαν] (*ἐντεύξεσθαι φρονησει*) παρὰ μόνον (*ἀλλ' ἢ*) ἐκεῖ. Ἐὰν δὲ τὸ πρῶγμα ἔχη τοιοῦτοτρόπως, ὅπως ἀκριβῶς (*ὄπερ*) πρὸ ὀλίγου (*ἄρτι*) ἔλεγον, δὲν ἤθελεν εἶναι χονδροειδῆς παραλογισμὸς (*οὐκ ἂν εἴη πολλὴ ἀλογία*), ἐὰν ὁ τοιοῦτος ἤθελε φοβεῖσθαι τὸν θάνατον; Βεβαίως (*μέντοι*) μέγας παραλογισμὸς ἤθελεν εἶναι μὰ τὸν Δία, εἶπεν οὗτος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ ταῦτα ἀληθῆ ἐστιν—πολλὴ ἐλπίς ἐστιν ὑποθετικὸς λόγος α' εἶδους. *ἀφικομένῳ* χρον. μετοχή, ἐτέθη δὲ κατὰ δοτικὴν διὰ τὴν συμφωνίαν μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς αὐτῆς. *οἱ ἐγὼ πορευόμεαι* ἀναφορικὴ πρότ. οὐ ἔνεκα τελικὸν αἴτιον. *ὅς ἡγείται οἱ* ἀναφορ. πρότ. τὸ *οἱ* δοτικὴ ἐνικοῦ γ' προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, ἣτις εἶναι *οἱ* = αὐτῷ, ἀλλὰ δὲν ἔχει τόνον, διότι ἔλαβε χώραν ἐγκλισις τόνου. ἢ *οἱ* ἐδῶ ἢ εἶναι ποιητικὸν αἴτιον εἰς τὸ *παρεσκευάσθαι* ἢ εἶναι δοτικὴ τῆς κτήσεως εἰς τὸ *διάνοιαν*. *ξυμβαίνει*, ἐδῶ τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμεν. εἶναι τὸ *κάθαρσις*, κατηγορούμενον δὲ αὐτοῦ τὸ *τοῦτο*. *τὸ χωρίζειν καὶ ἐθίσαι* ἐπεξήγησις τοῦ *τοῦτο*. *συναγείρεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι καὶ οἰκεῖν* ἀντικείμενα (τελικὰ ἀπαρέμφατα) τοῦ *ἐθίσαι*. *λύσις καὶ χωρισμός*. . . ἐπεξήγησις τοῦ *ὁ θάνατος*. ἐπίσης καὶ τὸ κατωτέρω *λύσις καὶ χωρισμός*. . . εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ *μελέτημα*. *ὄπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον* προεξαγγελτικὴ παρένθεσις τοῦ *γελοῖον ἂν εἴη*. . . ἢ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: *οὐκοῦν γελοῖον ἂν εἴη ἄνδρα παρασκευάζοντα ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ οὕτω ζῆν, ὄντα ὅτι ἐγγυτάτω τοῦ τεθνάναι, καὶ ἔπειτα ἀγανακτεῖν ἥκοντος τούτου αὐτῷ; ἀγανακτεῖν* εἶναι ὑποκείμεν. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως *γελοῖον ἂν εἴη*. ἥκοντος μετοχὴ χρονικῆ. *ζῆν* ἀντικείμεν. (τελ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *παρασκευάζοντα*. *ὄντα ὅτι ἐγγυτάτω τοῦ τεθνάναι* ἐπεξήγησις τοῦ *οὕτω*. τοῦ *τεθνάναι* ἀντικείμεν. τοῦ *ὄντα ἐγγυτάτω*. *Γελοῖον*, ἔνν. *ἂν εἴη*, ἐπίσης ἔνν. τοῦτο καὶ εἰς τὸ *πῶς δ' οὐ; ἀνθρώπων* γενικὴ διαιρητικὴ εἰς τὸ

αὐτοῖς. γὰρ διασαφητικός. πανταχῆ τροπικὸς διορισμὸς τοῦ διαβέβληται. τῷ σώματι ἀντικείμεν. τοῦ ῥήματος τούτου. γενομένου ὑποθετ. μετ. εἰ φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν—οὐκ ἂν εἴη πολλὴ ἀλογία; ὑποθετικὸς λόγος γ' εἶδους. εἰ μὴ ἄσμενοι ἴοιεν χρησιμεύει καὶ αὐτὴ ὡς ὑπόθεσις τοῦ αὐτοῦ ὑποθετ. λόγου, ὡς ἐπεξηγηματικωτέρα ἔκφρασις τῆς ἐννοίας εἰ φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν. οἱ τοπικὸς διορισμὸς = ὅπου. ἀφικομένοις (αὐτοῖς) χρόν. μετοχή. τυχεῖν, ὑποκείμενον τῆς ἀπρὸς. ἐκφράσεως ἐλπίς ἐστίν. οὐ = ἐκείνου (ἀντικείμεν. τοῦ τυχεῖν) οὐ (ἀντικείμεν. τοῦ ἤρων). ἤρων γ' πληθ. πρὸς. παρτατα. τοῦ ῥήμ. ἐράω-ῶ. ἀπηλλάχθαι καὶ αὐτὸ ὑποκείμεν. τοῦ ἀπρὸς. ἐλπίς ἐστίν. ἀποθανόντων αἰτιολογ. μετοχή. ἀγόμενοι αἰτιολογ. μετοχή. ὦν = ἐκεῖνα ὦν. συνέσεσθαι (αὐτοῖς) ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ σύνειμι. φρονήσεως ἀντικείμεν. τοῦ ἐρῶν. ἐντεύξεσθαι, ἀντικ. τοῦ λαβῶν τὴν ἐλπίδα. ἀποθνήσκων αἰτιολογ. μετοχή, αἰτιολογοῦσα τὸ ἀγανακτῆσει. εἶσιν μέλλων τοῦ εἶμι = πορεύομαι. οἴεσθαι ὑποκείμεν. τοῦ χεῖν. ἐὰν τῷ ὄντι ἦ—χεῖν οἴεσθαι ὑποθετικὸς λόγος δ' εἶδους. μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντεύξεσθαι... ἐπεξήγησις τοῦ ταῦτα. φρονήσει ἀντικείμεν. τοῦ ἐντεύξεσθαι. εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον—οὐ πολλὴ ἂν εἴη ἀλογία ὑποθετικὸς λόγος γ' εἶδους. Πολλὴ μέντοι ἐννοεῖται ἂν εἴη ἀλογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XIII.—Ἐρμηνεία

Λοιπὸν ἀρκετὴ ἀπόδειξις (ικανὸν τεκμήριον), εἶπεν, εἶναι τοῦτο δι' ἄνδρα, ἐὰν ἤθελές ἴδει ὅτι οὗτος ἀγανακτεῖ, ὅταν πρόκειται (μέλλοντα) ν' ἀποθάνῃ, ὅτι λοιπὸν [ὡς βλέπομεν ἐκ τῶν ὑστέρων] (ἄρα) δὲν ἦτο οὗτος φιλόσοφος, ἀλλ' ἓνας φιλόζωος (φιλοσώματος); Ὁ ἴδιος δέ, ὡς νομίζω (που), τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλόδοξος, ἢ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο τούτων (ἦτοι τὰ ἕτερα) ἢ καὶ τὰ δύο (ἢ ἀμφοτέρω). Παρὰ πολὺ ἔχει τὸ πρᾶγμα τοιοῦτοτρόπως, ὅπως λέγεις. Ἄραγε λοιπὸν καὶ ἐκείνη, ἢ ὁποία λέγεται ἀνδρεία δὲν ἀρμόζει (οὐ προσήκει) πρὸ πάντων (μάλιστα) εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτὰς τὰς ἰδέας (τοῖς οὕτω διακειμένοις) [δηλαδὴ εἰς τοὺς φιλοσόφους]; Ἐξάπαντος (πάντως) βεβαίως ὡς νομίζω (δήπου), εἶπεν. Λοιπὸν καὶ ἡ ἐγκράτεια (σωφροσύνη) τὴν ὁποίαν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι ἐγκράτειαν, τὸ νὰ μὴ κυριεύωνται δηλαδὴ (μὴ ἐπιτοῆσθαι) ἀπὸ τὸ πάθος τῶν ἐπιθυμιῶν, ἀλλὰ ν' ἀδιαφοροῦν (ὀλιγώρως ἔχειν) καὶ νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς (καὶ κοσμίως ἔχειν), ἄρα γὰρ δὲν ἀρμόζει (οὐ προσήκει) εἰς μόνους αὐτούς, δηλαδὴ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καὶ διὰ τὸ σῶμά των ἀδιαφοροῦν (τοῖς ὀλιγωροῦσί τε τοῦ σώματος) καὶ διάγουσι ὡς φιλόσοφοι; Εἶναι ἀνάγκη, εἶπε, νὰ συμβαίῃ τοιοῦτοτρόπως. Διότι ἐὰν θέλῃς, εἶπεν αὐτός, νὰ καταλάβῃς (ἐννοῆσαι) τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἄλλων, θὰ σοῦ φανῇ, ὅτι αὕτη εἶναι

παράδοξος (*ἄτιπος*). Πῶς λοιπὸν ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὃ Σωκράτης; Γνωρίζεις (οἴσθα), εἶπεν οὗτος (*ἦ δ' ὅς*), ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι θεοφροῦν (*ἠγοῦνται*) τὸν θάνατον, ὅτι εἶναι ἐν ἕκ τῶν μεγάλων κακῶν; Καὶ παρὰ πολὺ (*καὶ μάλα*), εἶπεν. Λοιπὸν ἐκ φόβου μεγαλυτέρων κακῶν ὑπομένουν οἱ ἀνδρεῖοι ἐξ αὐτῶν τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένουν αὐτόν; Ἔτσι εἶναι αὐτά. Ἐπομένως (ἄρα) διὰ τὸ ὅτι φοβοῦνται (*τιῶ δεδιέναι*) καὶ διότι καταλαμβάνονται ὑπὸ τρόμου (*καὶ δέει*) εἶναι ὅλοι ἀνδρεῖοι ἐκτὸς τῶν φιλοσόφων· καὶ ὅμως (*καίτοι*) εἶναι βέβαια παράλογον νὰ εἶναι κανεὶς ἀνδρεῖος ἀπὸ φόβου καὶ δειλίαν (*δέει καὶ δειλίᾳ*). Βεβαιότατα. Ἄλλὰ τί; οἱ ἐγκρατεῖς ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουν πάθει τὸ ἴδιον αὐτὸ πάθημα [ὅπως καὶ οἱ ἀνδρεῖοι], εἶναι δηλαδὴ ἐγκρατεῖς (*σώφρονες*) ἀπὸ κάποιας ἀκολασίας; Καὶ ὅμως ὑποστηριζομεν βέβαια (*φαμέν γε*), ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ἄλλ' ὅμως εἰς αὐτοὺς συμβαίνει νὰ εἶναι τὸ πάθος τῶν περὶ τὴν μωρὰν (*εὐήθη ἐγκράτειαν*) ὅμοιον μὲ τὸ ἐξῆς (*τούτῳ*). Ἐπειδὴ δηλαδὴ (*γὰρ*) φοβοῦνται, μήπως στερηθοῦν ἄλλας ἡδονὰς καὶ Ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦν ἐκεῖνας, ἀπομακρύνονται (*ἀπέχονται*) ἀπὸ ἄλλας, διότι κυριεύονται (*κρατούμενοι*) ἀπὸ ἄλλας. Καὶ ὅμως (*καίτοι*) ὀνομάζουν ἀκολασίαν τὸ νὰ ἐξουσιάζωνται ὑπὸ τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτούς, ἐνῶ ἐξουσιάζονται ὑπὸ ἡδονῶν (*κρατουμένοις ὑφ' ἡδονῶν*) νὰ γίνωνται κύριοι (*κρατεῖν*) ἄλλων ἡδονῶν. Τοῦτο δὲ εἶναι ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τῶρα πρὸ ὀλίγου (*νῦν δὴ*) ἐλέγετο, μὲ τὸ ὅτι δηλαδὴ κατὰ τινὰ τρόπον εἶναι αὐτοὶ ἐγκρατεῖς (*σεσωφρονίσθαι*) ἀπὸ ἀκολασίας. Ναι, ἔτσι φαίνεται (*ἔοικε*). Ἄλλὰ φοβοῦμαι, ὃ καλότυχε (*ὦ μακάριε*) Σιμμία, μήπως ἀληθῶς (*μὴ γὰρ*) δὲν εἶναι (*οὐκ ἦ*) τοῦτο ἢ ὀρθὴ ἀνταλλαγὴ πρὸς ἀπόκτησιν ἀρετῆς (*πρὸς ἀρετήν*), δηλαδὴ ν' ἀνταλλάσῃ τις (*καταλλάττεσθαι*) ἡδονὰς μὲ ἡδονὰς καὶ λύπας μὲ λύπας καὶ φόβον μὲ φόβον καὶ μεγαλύτερα κακὰ μὲ μικρότερα, καθὼς ἀκριβῶς (*ὥσπερ*) τὰ νομίσματα, ἀλλὰ μήπως ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα εἶναι γνήσιον (*ὀρθόν*), μὲ τὸ ὁποῖον (*ἀντι οὗ*) πρέπει ὅλα γενικῶς αὐτὰ ν' ἀνταλλάσσονται, δηλαδὴ ἢ φρόνησις· καὶ μήπως μὲ αὐτὸ (*τούτου*) ὅλα καὶ μετ' αὐτοῦ ἀγοραζόμενα (*ἀνούμενα*) καὶ πωλούμενα (*καὶ πιπρασκόμενα*) εἶναι πρᾶγματι (*τιῶ δντι ἦ*) καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ γενικῶς (*ξυλλήβδην*) ἀρετὴ, δηλαδὴ ὅταν συνοδεύονται ὑπὸ φρονήσεως, εἴτε ἂν πρόκειται νὰ προστεθοῦν (*καὶ προσγιγνομένων*) εἴτε ἂν πρόκειται ν' ἀποβληθοῦν (*καὶ ἀπογιγνομένων*) καὶ ἡδοναὶ καὶ φόβοι καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα· ἂν δὲ χωρίζονται ἀπὸ τὴν φρόνησιν καὶ ἀνταλ-

λάσσωνται ἀναμεταξύ των, φοβοῦμαι, μήπως ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καταντᾶ νὰ εἶναι (ἧ) ἀπατηλή τις εἰκὼν (*σκιαγραφία τις*) καὶ ἀληθῶς δουλοπρεπὴς (*ἀνδραποδώδης*) καὶ δὲν ἐνέχει αὐτὴ οὐδεμίαν ὀρθότητα (*οὐδὲν ὕγιες*) οὔτε καὶ ἀλήθειαν, ἡ δὲ πραγματικὴ ἀρετὴ (*τὸ δὲ ἀληθές*) φοβοῦμαι, μήπως εἶναι (ἧ) μία ἀποκάθαρσις ἀπὸ ὅλα τὰ τοιαῦτα, δηλαδὴ μήπως καὶ ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ αὐτὴ ἡ καθαρὰ πνευματικὴ ἐνέργεια (*ἡ φρόνησις*) εἶναι ἕνας καθαρμός. Καὶ πλησιάζουν (*καὶ κινδυνεύουσι*) καὶ οἱ γνωστοὶ ἐκεῖνοι (*οὗτοι*) οἱ ὁποῖοι ὤρισαν [ἔδρυσαν] (*οἱ καταστήσαντες*) εἰς ἡμᾶς τὰ μυστήρια [τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια] (*τὰς τελετάς*) νὰ μὴ εἶναι τυχαῖοι (*οὐ φαῦλοι εἶναι*), ἀλλ' ὅτι ὄντως ἀπὸ τῶν παλαιῶν χρόνων (*πάλαι*) συμβολικῶς ὑποδηλοῦν (*αἰνίττεσθαι*), ὅτι, ὅποιος ἤθελε μεταβῆ (*ἀφίκηται ἄν*) εἰς τὸν Ἄδην ἀμυσταγώγητος (*ἀμύητος*) καὶ ἀκατήχητος (*καὶ ἀτέλεστος*), θὰ εἶναι εἰς τὸν βόρβορον, ἐνῶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑποστῆ τὸν ἔξαγνισμόν (*ὁ κεκαθαρμένος*) καὶ μεμυημένος (*τετελεσμένος*) ὅταν ὑπάγῃ ἐκεῖ θὰ κατοικήσῃ μετὰ τῶν θεῶν. Διότι ὑπάρχουν προφανῶς (*δῆ*), καθὼς λέγουν οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὰ μυστήρια (*οἱ περὶ τὰς τελετάς*), «πολλοὶ μὲν οἱ φέροντες θύρσον ὡς θιασῶται τοῦ θεοῦ εἰς τὰς τελετάς (*ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί*), ἀληθῶς δὲ ἐμπνευσμένοι [θεόπνευστοὶ δὲ] ὀλίγοι (*παῦροι*)»· οὗτοι δὲ [οἱ τελευταῖοι] δὲν εἶναι ἄλλοι κατὰ τὴν γνώμην μου (*κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν*) παρὰ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι (*οἱ πεφιλοσοφηκότες ὀρθῶς*)· ἐκ τούτων δέ, ὡς γνωστὸν (*δῆ*), καὶ ἐγὼ οὐδόλως ἔπαυσα βεβαίως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου μου (*οὐδὲν γε ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ*) νὰ γίνω ἕνας, ἀλλὰ μὲ πάντα τρόπον ἔδειξα ὅλην τὴν προθυμίαν (*προϋθυμήθην*) νὰ καταστῶ [ἕνας ἐξ αὐτῶν]. Ἐὰν δὲ ὄντως ἔδειξα τὴν προθυμίαν αὐτὴν καὶ κατορθώσαμεν (*ἠγύσαμεν*) κάτι τι, ἀφ' οὗ ὑπάγωμεν ἐκεῖ [εἰς τὸν Ἄδην] ὀλίγον βραδύτερον, θὰ μάθωμεν (*εἰσόμεθα*) τὴν ἀλήθειαν, ἂν θέλῃ ὁ θεός, καθὼς φαντάζομαι (*ὡς ἐμοὶ δοκεῖ*).

Ταῦτα λοιπόν, εἶπεν, ὁ Σιμμία καὶ Κέβης, ἀπολογοῦμαι, ὅτι εὐλόγως [καλὰ κάμνω ποῦ] (*εἰκότως*) δὲν στενοχωροῦμαι (*οὐ χαλεπῶς φέρω*) οὔτε καὶ ἀγανακτῶ, διότι ἐγκαταλείπω (*ὡς ἐγκαταλείπων*) καὶ σᾶς καὶ τοὺς ἐδῶ κυρίους μου, ἐπειδὴ νομίζω (*ἠγούμενος*), ὅτι ἐξ Ἰσου θὰ συναντήσω τόσον καὶ ἐκεῖ (*οὐδὲν ἦτιον κἀκεῖ*) ὅσον καὶ ἐδῶ (*ἢ ἐνθάδε*) κυρίους ἀγαθοὺς καὶ φίλους (*καὶ ἐταίροις*)· ἀλλὰ τοῦτο τὸ πρᾶγμα δυσπιστίαν παρέχει εἰς τὸ κοινὸν (*τοῖς πολλοῖς*). Ἐὰν λοιπόν εἶμαι κάπως (*τι*) πειστικώτερος κατὰ τὴν ἀπο-

λογίαν μου παρὰ εἰς τοὺς δικαστὰς τῶν Ἀθηναίων, θὰ εἶχε τοῦτο καλῶς (εὖ ἂν ἔχοι).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ὁν ἂν ἴδῃς ὑποθετ. ἀναφορ. πρότασις = *ἐάν τινα ἴδῃς ἀγανακτοῦντα* κατηγορηματ. μετ. ἐκ τοῦ ἴδῃς. ἀποθανεῖσθαι ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ἀποθνήσκω, ἐτέθη δὲ κατὰ χρόνον μέλλοντα, ἐπειδὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ῥήμ. μέλλω. ὦν κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει. τοῖς διακειμένοις εἶναι ἀντικείμεν. τοῦ προσήκει. πάντως δὴπου ἐννοεῖται προσήκει. τὸ μὴ ἐπιτοῆσθαι περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἀλλ' ἔχειν ὀλιγώρως καὶ κοσμίως εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ ἢ σωφροσύνη. περὶ τὰς ἐπιθυμίας προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. τοῦ σώματος ἀντικείμεν. τοῦ ὀλιγοροῦσι. δόξει σοι εἶναι ἄτοπος τὸ δόξει ἐδῶ εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμενόν του εἶναι ἢ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη τῶν πολλῶν, τούτων δὲ κατηγορούμενον εἶναι τὸ ἄτοπος. τῶν μεγάλων κακῶν γενικὴ (κατηγορηματικὴ) διαιρετικὴ εἰς τὸν θάνατον. μειζόνων κακῶν γενικὴ ἀντικείμεν. τοῦ φόβου. αὐτῶν ὁμοίως γενικὴ διαιρετ. εἰς τὸ οἱ ἀνδρεῖοι. τῷ δεδιέναι καὶ δεεῖ ἀναγκαστικά αἷτια καὶ τὸ ἀνδρεῖοί εἰσι. καίτοι ἄλογόν ἐστὶ τινα εἶναι τὸ εἶναι εἶναι ὑποκείμεν. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ἄλογόν ἐστι. πεπόνθασιν παρακείμενος τοῦ πάσχω. ἀκολασίᾳ τινὶ ἀναγκαστ. αἷτιον. τοῦτο ἢ ἀντικείμεν. τοῦ συμβαίνει. περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. γὰρ ἐπεξηγηματικός, ὅλη δὲ ἡ πρότασις εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω τούτῳ. ἀκολασίαν κατηγορούμενον τοῦ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἄρχεσθαι. κρατεῖν ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου συμβαίνει* ἄλλων ἡδονῶν ἀντικείμεν. τοῦ κρατεῖν. ᾧ νῦν δὴ ἐλέγτο = ἐκείνῳ (ἀντικείμεν. τοῦ ὁμοίον ἐστίν) ὃ (ὑποκείμεν. τοῦ ἐλέγτο). δι' ἀκολασίαν ἀναγκαστ. αἷτιον. μὴ αὕτη ἢ ἡ δρθή κ.τ.λ. πλαγία ἐνδοιαστικὴ πρότασις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φόβου σημαντικοῦ ῥήμ. φοβοῦμαι . . . ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς . . . καταλλάττεσθαι ἐπεξήγησις τοῦ μὴ ἢ δρθή ἀλλαγῆ . . . ἀλλ' ἢ, καὶ αὕτη εἶναι πλαγία ἔρωτ. πρότασις, ἐννοουμένου τοῦ ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ ἢ. καταλλάττεσθαι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. δεῖ* φρόνησις ἐπεξήγησις τοῦ τὸ νόμισμα δρθόν. καὶ τούτου γενικὴ τοῦ τιμήματος* τῷ ὄντι ἢ πλαγία ἐρωτηματικὴ πρῶτ., ἐννοουμένου τοῦ φοβοῦμαι μὴ. μετὰ φρονήσεως ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω μετὰ τούτου. καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων μετοχαὶ ὑποθετικά. μὴ οικιαγραφία τις ἢ καὶ αὕτη πλαγία ἐρωτηματ. πρῶτ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φοβοῦμαι μὴ. ἀνδραποδώδης κατηγορούμ. τοῦ ἢ τοιαύτη ἀρετῆ. τὸ δ' ἀληθὲς τῷ ὄντι ἢ καὶ αὕτη πλαγία ἐρωτημ. πρότασις, ἐννοουμένου τοῦ αὐτοῦ ῥήματος φόβου σημαντικοῦ. κάθαρσις τις κατηγορούμ. τοῦ τὸ δ' ἀληθὲς = ἡ δὲ ἀληθὲς ἀρετῆ. τὸ αὐτό, ὡς ἀνωτέρω ῥητέον καὶ διὰ τὴν πρότασιν μὴ καθαρμός τις ἢ, τὸ δὲ καθαρμός εἶναι κατηγορούμ. τοῦ ἢ φρόνησις. οὐ φαῦλοι εἶναι καὶ αἰνίττεσθαι τελικὰ ἀπαρέμφατα ἀντικείμενα τοῦ κινδυνεύουσι. ὅς ἂν ἀφίκηται ἀναφορ. ὑποθ. πρότασις. ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος κατηγορούμενα τοῦ ὅς. πολλοὶ καὶ παῦροι κατηγορούμ. τῶν ναρθηκοφόροι καὶ βάκχοι. — Ὡν γενικὴ διαιρετικὴ εἰς τὸ ἐγώ. ἂν θεὸς ἐθέλῃ — εἰσόμεθα ὑποθετικὸς λόγος δ' εἰδους. ὡς εἰκότως . . . ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι : ὡς οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ ἀπολείπων ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ἐνθάθε δεσπότης, ἡγούμ-

νος οὐδὲν ἦτον κάκει ἢ ἐνθάδε ἐντεύξεσθαι δεσπόταις τε ἀγαθοῖς καὶ ἐταίροις. ἀπολείπων σημαίνει τὸ αἷτιον τοῦ ψυχικοῦ πάθους σημαντικοῦ ῥήμ. οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ. ἠγούμενος αἰτιολογ. μετοχ. ἢ ἐνθάδε β' ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὐδὲν ἦτον. δεσπόταις ἀγαθοῖς ἀντικεῖμ. τοῦ ἐντεύξεσθαι. ἀπιστίαν παρέχει ἐννοεῖται ὑποκεῖμ. τοῦτο (ἢ ἔννοια δηλ. πού ἀνέπτυξεν ἀνωτέρω). εἰ πιθανώτερός εἰμι—εὖ ἂν ἔχοι ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. ἢ τοῖς Ἀθην. δικασταῖς β' ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ πιθανώτερος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XIV.—Ἑρμηνεία

Ἄφ' οὗ λοιπὸν ὁ Σωκράτης εἶπε ταῦτα, λαβὼν τὸν λόγον (**ὑπολαβὼν**) ὁ Κέβης εἶπεν· ὦ Σωκράτη, τὰ μὲν ἄλλα νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (**ἔμοιγε δοκεῖ**), ὅτι λέγονται καλῶς, τὰ δὲ λεγόμενα περὶ τῆς ψυχῆς μεγάλην δυσπιστίαν παρέχουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, φοβουμένους μήπως, ὅταν αὕτη ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, δὲν ὑπάρχη πλέον πουθενά (**οὐδαμοῦ τι ἦ**) ἀλλὰ μήπως κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καταστρέφεται (**διαφθείρηται**) καὶ χάνεται (**καὶ ἀπολλύηται**), κατὰ τὴν ὁποίαν (**ἦ**) ὁ ἄνθρωπος ἤθελεν ἀποθνήσκει· δηλαδὴ μήπως εὐθύς ὡς ἀπελευθερωθῇ (**ἀπαλλαττομένη**) ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ ἐξέλθῃ (**καὶ ἐκβαίνουσα**) διασκορπισθεῖσα (**διασκεδασθεῖσα**) ἐν εἶδει ἀνέμου (**πνεῦμα**) ἢ καπνοῦ ταχέως φύγη (**οἴχηται**) πετάξῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ [ἐξαφανισθῇ] (**διαπτομένη**) καὶ δὲν ὑπάρχη πλέον (**ἔτι**) τίποτε πουθενά (**οὐδὲν οὐδαμοῦ**). Ἐπειδὴ, ἐὰν ἤθελεν εἶναι (**εἰ εἴη**) κάπου μόνῃ τῆς συγκεντρωμένη (**συννηθροισμένη**) καὶ ἀπηλλαγμένη ἀπ' αὐτὰ τὰ κακά, τὰ ὁποῖα σὺ τῶρα πρὸ ὀλίγου (**ὧν σὺ νῦν δὴ**) ἐξέθηκας (**διήλθες**), πολλὴ καὶ καλὴ ἐλπίς ἤθελεν εἶναι, ὦ Σωκράτη, ὅτι εἶναι ἀληθῆ, ὅσα σὺ λέγεις. Ἄλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς (**δὴ**) δὲν ἔχει ἀνάγκην (**οὐ δεῖται**). Ἰσως μικρᾶς παρηγορίας [μαρτυρικῆς ἀποδείξεως] (**παραμυθίας**) καὶ πειθοῦς (**καὶ πίστεως**), ὅτι δηλαδὴ καὶ ὑπάρχει ἡ ψυχὴ, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἔχει καὶ κάποιαν ζωϊκὴν δύναμιν καὶ διανοητικὴν τοιαύτην (**καὶ φρόνησιν**). Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Κέβης, εἶπεν ὁ Σωκράτης. Ἄλλὰ τί λοιπὸν νὰ κάμνωμεν; ἢ θέλεις περὶ αὐτῶν τούτων, νὰ συζητῶμεν (**διαμυθολογῶμεν**) εἴτε εἶναι εὐλογον (**εἴτε εἰκός ἐστι**) νὰ ἔχουν τοιουτοτρόπως εἴτε ὄχι. Ἐγὼ τοῦλάχιστον (**γοῦν**), εἶπεν ὁ Κέβης, εὐχαρίστως ἤθελον ἀκούσει, ποῖαν γνώμην (**δόξαν**) ἔχεις περὶ αὐτῶν. Δὲν νομίζω λοιπὸν βέβαια (**οὐκὼν γε οἶμαι**), εἶπεν ὁ Σωκράτης, ὅτι δύναται νὰ εἴπῃ τις (**εἰπεῖν ἄν τινα**) ὅστις ἤθελεν ἀκούσει ἐμέ, οὔτε καὶ ἂν εἶναι ποιητῆς κομφιδίων,

ὅτι τάχα (ὡς) φλυαρῶ (ἀδολεσχῶ) καὶ δὲν ὁμιλῶ περὶ ἐκείνων, τὰ ὅποια πρέπει νὰ λεχθοῦν (περὶ προσηκόντων). Ἐὰν λοιπὸν τὸ θεωρῆς εὐλογον (εἰ δοκεῖ σοι), πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν λεπτομερῶς τὸ πρᾶγμα (χρὴ διασκοπεῖσθαι).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὰ μὲν ἄλλα ἔμοιγε δοκεῖ, τὸ δοκεῖ ἐκληπτέον ἢ ὡς προσωπικὸν μὲ ὑποκείμενόν του τὰ ἄλλα κατ' Ἀττικὴν σύνταξιν, ἢ ὡς ἀπρόσωπον, ὅτε τὸ λέγεσθαι εἶναι ὑποκείμεν. αὐτοῦ. τὰ δὲ παρέχει, Ἀττικὴ σύνταξις. μὴ οὐδαμοῦ ἔτι ἦ, ἀλλὰ διαφθερίζεται τε καὶ ἀπολλύεται πλάγια ἐρωτηματικαὶ (ἐνδοιαστικαὶ προτάσεις), ἐξαρθόμεναι ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φόβου σημαντικῶ *φοβουμένων*. ἢ ἂν ἀποθνήσκῃ, ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ. *εὐθύς*. . . εἶναι ἐπεξήγησις τῶν ἀνωτέρω καὶ δι' αὐτὸ ἐκφέρεται ἀσυνδέτως. *οἴχεται καὶ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἢ ὡς αὐταὶ πλάγια ἐρωτημ. προτ. ἐκ φόβου πάλιν σημαντ. ῥήματος. διαπτομένη* κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ *οἴχεται*, ἐξηγουμένη μὲ ῥῆμα, τὸ δὲ ῥῆμα *οἴχεται* μὲ ἐπίρρημα = ταχέως. *εἴπερ εἴη* — *πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη* ὑποθετικὸς λόγος γ' εἶδους. Ἐπει αἰτιολογικὸν καὶ συνάπτεται μὲ τὸ *πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη. ὦν διήλθες* καθ' ἔλξιν = ἐκείνων (προσδιορ. τὸ *τῶν κακῶν*) ἂ (ἀντικ. τοῦ διήλθες). *οὐκ ὀλίγης παραμυθίας* ἀντικείμεν. τοῦ *δεῖται. τί δὴ ποιῶμεν*; εὐθεια ἐρωτ. πρότ. ἢ ὑποτακτ. *ποιῶμεν* εἶναι ἀπορηματικὴ τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ περὶ τῆς ἢ βούλει *διαμυθολογῶμεν*; *ἔχειν* ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. *εἰκόσ ἐστιν. ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι* ἀπόδοσις ὑποθετικῶ λόγου γ' εἶδους, ἐννοουμένης τῆς ὑποθέσεως *εἰ λέγοις. ἦν τινα δόξαν ἔχεις* πλάγια ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ *ἀκούσαιμι ἂν. εἰπεῖν ἂν τινα* ἀντικείμεν. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *οἶμαι. ἀκούσαντα* ὑποθετ. μετοχῆ. ὡς *ἀδολεσχῶ* καὶ οὐ *ποιοῦμαι* εἰδικαὶ προτάσεις ἐκ τοῦ *εἰπεῖν ἂν τινα. διασκοπεῖσθαι* ὑποκ. τοῦ *χρὴ*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XV.—Ἐρμηνεῖα

Ἐξεδάσωμεν (*σκεψώμεθα*) δὲ αὐτὸ ἀπὸ τὰς ἐξῆς περίου ἀπόψεις (*τῆδε πη*), εἴτε δηλαδὴ, ὡς συνήθως πιστεύεται (*εἴτ' ἄρα*), ὑπάρχουν αἱ ψυχαὶ εἰς τὸν Ἄδην, ὅταν ἀποθάνουν οἱ ἄνθρωποι εἴτε καὶ ὄχι. Ὑπάρχει μὲν κάποια παλαιὰ δοξασία (*παλαιὸς λόγος*), τὸν ὅποιον ἐνθυμούμεθα (*οὗ μεμνήμεθα*) ὅτι δηλαδὴ (ὡς) ὑπάρχουν αἱ ψυχαί, ἀφ' οὗ ὑπάγουν ἀπ' ἐδῶ ἐκεῖ, καὶ ἔρχονται πάλιν ἐδῶ (*δεῦρο*) καὶ γίνονται ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας οἱ ζῶντες. Καὶ ἂν μὲν τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἔχη τοιοῦτοτρόπως, ἄλλο τι συμβαίνει (*ἐστίν*) ἢ ἤθελον εἶναι (*εἴεν ἂν*) αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐκεῖ; διότι, ὡς νομίζω (*που*), δὲν θὰ ἐγίνοντο πάλιν αἱ ψυχαί, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον (*μὴ οὔσαι*), καὶ τοῦτο εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις (*ικανὸν τεκμήριον*) τοῦ ὅτι ταῦτα ἔχουν τοιοῦτοτρόπως, ἐὰν ὄντως ἤθελε φανερωθῆ, ὅτι ἀπὸ οὐδεμίαν ἄλλην πηγὴν (*οὐδαμόθεν ἄλλοθεν*) γίνονται οἱ ζῶντες παρὰ ἐκ τῶν ἀποθα-

νόντων. Ἐὰν δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῆ τοῦτο (*εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο*), ἤθελε παραστῆ ἀνάγκη (*δέοι ἂν*) ἄλλου τινὸς (*του*) ἀποδεικτικοῦ λόγου. Βεβαίωτατα, εἶπεν ὁ Κέβης. Μὴ λοιπὸν ἐρευνᾶς (*μὴ τοίνυν σκόπει*), εἶπεν αὐτός, τοῦτο ἀποβλέπων μόνον εἰς ἀνθρώπους (*μόνον κατ' ἀνθρώπων*), ἐὰν θέλῃς καλύτερον (*ῥᾶον*) νὰ μάθῃς τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀποβλέπων καὶ εἰς ὅλα τὰ ζῶα (*καὶ κατὰ ζῴων*) καὶ εἰς τὰ φυτά, καὶ γενικῶς (*συλλήβδην*) εἰς ὅσα ἔχουν γένεσιν, περὶ ὧν ἄς ἴδωμεν, ἄρα γε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (*οὕτως*) ὅλα γίνονται, οὐχὶ δηλαδὴ ἀπὸ ἄλλῃν πηγῆν (*οὐκ ἄλλοθεν*) παρὰ τὰ ἀντίθετα γίνονται ἀπὸ τὰ ἀντίθετα, εἰς ὅσα κατὰ τύχην ὑπάρχει ἡ τοιαύτη ιδιότης (*τοιοῦτόν τι ὄν*), παραδείγματος χάριν (*οἶον*) τὸ ὠραῖον (*τὸ καλὸν*) εἶναι, ὡς νομίζω (*που*), ἀντίθετον πρὸς τὸ ἄσχημον (*τῷ αἰσχυρῷ*) καὶ τὸ δίκαιον πρὸς τὸ ἄδικον καὶ ἄλλα, ὡς γνωστὸν (*δή*), ἅπειρα (*μυρία*) τοιοῦτοτρόπως ἔχουν. Τὸ ἐξῆς λοιπὸν ἄς ἐξετάσωμεν (*σκεψόμεθα*), ἄρα γε εἶναι ἀναγκαῖον, εἰς ὅσα ὑπάρχει τι ἀντίθετον, ἀπὸ οὐδεμίαν ἄλλῃν πηγῆν νὰ γίνεταί αὐτὸ παρὰ ἕκ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς αὐτό· παραδείγματος χάριν, ὅταν γίνεταί τι μεγαλύτερον, εἶναι ἀναγκαῖον, ὡς νομίζω, νὰ γίνεταί μεγαλύτερον ὕστερον (*ἔπειτα*) ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρωτύτερα ὀλιγότερον; Ναι. Λοιπὸν καὶ ἂν γίνεταί ὀλιγότερον, γίνεταί ὀλιγότερον, ἔπειτα ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρωτύτερα μεγαλύτερον; Ἔτσι εἶναι, εἶπεν. Καὶ ὄντως (*καὶ μὴν*) ἀπὸ τὸ ἰσχυρότερον γίνεταί βέβαια (*γε*) τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἀπὸ τὸ βραδύτερον τὸ ταχύτερον (*τὸ θάπτον*); Βεβαίως. Ἄλλὰ τί; Ἄν γίνεταί τι χειρότερον, δὲν γίνεταί ἀπὸ τὸ καλύτερον (*ἐξ ἀμείνονος*) καὶ ἂν δικαιότερον, δὲν γίνεταί ἀπὸ τὸ ἀδικώτερον; Βεβαίως. Ἀρκετὰ λοιπὸν γνωρίζομεν (*ἔχομεν*) τοῦτο, ὅτι ὅλα τοιοῦτοτρόπως γίνονται, ἀπὸ τὰ ἀντίθετα τὰ ἀντίθετα πράγματα; Βεβαίως. Ἄλλὰ τί πάλιν; Ὑπάρχει καὶ κάποια τοιαύτη ιδιότης (*τι καὶ τοιόνδε*) εἰς αὐτά, παραδείγματος χάριν μεταξὺ τῶν μελῶν ὧν τῶν ἀντιθέτων ζευγῶν (*δυοῖν ὄντιον*) ὑπάρχουν δύο γενέσεις, μία μὲν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἕκ τῶν δύο (*ἀπὸ τοῦ ἐτέρου*) εἰς τὸ ἄλλο, μία δὲ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τούτων εἰς τὸ ἄλλο. Διότι μεταξὺ μεγαλύτερου καὶ μικροτέρου πράγματος ὑπάρχει αὔξησις καὶ ἐλάττωσις (*καὶ φθίσις*) καὶ ὀνομάζομεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν μὲν μίαν γένεσιν (*τὸ μὲν*) αὐξάνεσθαι, τὴν δὲ ἄλλῃν ἐλάττωσιν; Ναι, εἶπεν. Λοιπὸν καὶ τὸ νὰ χωρίζονται (*διακρίνεσθαι*) καὶ νὰ ἐνώνωνται (*καὶ συγκρίνεσθαι*) καὶ νὰ ψύχωνται καὶ νὰ θερμαίνωνται, καὶ ὅλα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ γίνονται, καὶ ἐὰν δὲν χρησιμοποιῶμεν εἷς τινὰς περιπτώσεις (*ἐνιαχοῦ*) τὰ

ὀνόματα, ἀλλὰ πραγματικῶς (*ἀλλ' ἔργω*) λέγομεν, ὅτι ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖον (*ἀναγκαῖον ἂν εἶναι*) νὰ ἔχουν τοιουτοτρόπως (*οὕτως ἔχειν*), δηλαδή και νὰ γίνωνται αὐτὰ ἀμοιβαίως (*ἐξ ἀλλήλων*) και νὰ ὑπάρχη γένεσις ἀπὸ τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο ἀμοιβαίως; Βεβαιότατα, εἶπεν αὐτός.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σκεψόμεθα προτρεπτικὴ ὑποτακτικὴ. *τῆδε πη* τροπικός προσδιορισμός. *εἴτ' ἄρα εἰσὶν αἱ ψυχαὶ εἴτε καὶ οὐ*, πλάγια ἐρωτ. προτάσεις ἐκ τοῦ *σκεψόμεθα*. *ὡς εἰσὶν ἐκεῖ, ἀφικόμεναι ἐνθένδε*, ἡ μετοχὴ εἶναι χρονικὴ. *εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει* — *ἄλλο τι ἐστὶν ἢ...* ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. *πάλιν γίνεσθαι...* ἐπεξηγήσις τοῦ *τοῦθ' οὕτως ἔχει*. *οὐ γὰρ ἂν ἐγίνοντο* — *μὴ οὐσαί (εἰ μὴ ἦσαν)* ὑποθετικὸς λόγος β' εἶδους, τοῦ μὴ πραγματικοῦ. *εἰ δὲ μὴ ἐστὶ τοῦτο*. — *ἄλλου του (τινὸς) δέοι λόγου* ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. *ἄλλου του λόγου ἀντικείμεν.* τοῦ *δέοι*. *Μὴ τοίνυν* συνάπτεται μετὰ τοῦ *σκοπεῖ*. *κατ' ἀνθρώπων*, κατὰ ζώων και φυτῶν προσδιορισμοὶ τοῦ κατὰ τι ἢ ἀναφορᾶς. *ἄρ' οὕτως* πάντα γίνεται πλάγια ἐρωτημ. πρὸς. ἐκ τοῦ *ἴδωμεν*. *τυγχάνει ὄν ἢ μετοχὴ ὄν* εἶναι κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ *τυγχάνει*. *μηδαμόθεν ἄλλοθεν γίνεσθαι* ὑποκείμεν. τοῦ *ἀναγκαῖόν ἐστὶ*, ὁμοίως και τὸ *μεῖζον γίνεσθαι* εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ *ἀνάγκη ἐστὶ*. *αὐξάνεσθαι* και *φθίνειν* κατηγορούμ. τῶν *τὸ μὲν, τὸ δέ*. *Ἄλλ' ἔργω γοῦν...* ὁ κανονικός και πλήρης λόγος θὰ ἦτο: *ἀλλὰ λέγομεν ἔργω γοῦν ἀναγκαῖον ἂν εἶναι πανταχοῦ οὕτως ἔχειν* ὁ *ἂν* λαμβάνεται ἐκ τοῦ *κἂν*. *ἀναγκαῖον ἂν εἶναι*, ἀντικείμεν. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *λέγομεν*, τὸ δὲ *οὕτως ἔχειν* ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου *ἀναγκαῖον εἶναι*. *γίνεσθαι τε...* *γένεσίν τε εἶναι...* ἐπεξηγήσις τοῦ *οὕτως ἔχειν*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XVI.—Ἐρμηνεία

Τί λοιπόν; εἶπεν. Ὑπάρχει κάτι τι ἀντίθετον πρὸς τὸ ζῆν (πρὸς τὸ νὰ ζῆ κανεῖς) ὅπως ἀκριβῶς (*ὥσπερ*) πρὸς τὴν ἐργήγορσιν [πρὸς τὸ νὰ ἐξυπνᾷ κανεῖς] (*τῷ ἐργηγορέναι*) ὁ ὕπνος [τὸ νὰ κοιμᾶται] (*τὸ καθεύδειν*); Βεβαιότατα, εἶπεν. Τί εἶναι ὁ θάνατος (*τὸ τεθνάναι*), εἶπεν. Λοιπὸν ἀμοιβαίως (*ἐξ ἀλλήλων*) γίνονται αὐτά, ἐὰν βεβαίως (*εἴπερ*) εἶναι ἀντίθετα, και αἱ γενέσεις αὐτῶν μεταξύ των εἶναι δύο ἅρ' οὐ αὐτὰ εἶναι δύο (*δυσοῖν ὄντιον*); Βεβαίως (*πῶς γὰρ οὐ*); Τὸ μὲν λοιπὸν ἓν ἐκ τῶν δύο ζευγος (*τὴν μὲν τοίνυν ἐτέραν συζυγίαν*) ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας τώρα πρὸ ὀλίγου (*νῦν δὴ*) ἔλεγον, ἐγώ, εἶπεν, θὰ σοῦ εἶπω (*ἔρω σοι*), εἶπεν ὁ Σωκράτης, τόσον αὐτό, ὅσον και τὰς γενέσεις αὐτοῦ, σὺ δὲ νὰ μοῦ εἴπης (*εἰπέ μοι*) τὸ ἄλλο ζευγος (*τὴν ἐτέραν*). Ὀνομάζω δὲ (*λέγω δέ*) τὸ μὲν ἓν μέλος τοῦ

ζεύγους αὐτοῦ (τὸ μὲν) κοιμᾶσθαι (καθεύδειν), τὸ δὲ ἄλλο ἐξυπνᾶν (ἐγρηγορέναι) καὶ ὅτι ἐκ μὲν τοῦ κοιμᾶσθαι (ἐκ τοῦ καθεύδειν) γίνεται ἡ ἐγρηγόρσις (τὸ ἐγρηγορέναι) καὶ ἐκ τῆς ἐγρηγόρσεως τὸ κατακλίνεσθαι (καταδαρθάνειν), καὶ ὅτι αἱ γενέσεις αὐτῶν εἶναι, ἡ μὲν μία κατάκλισις [ὑπνος] (τὴν μὲν καταδαρθάνειν), ἡ δὲ ἄλλη ἀνέγερσις [ἐγρηγόρσις] (τὴν δ' ἀνεγείρεσθαι). Σὲ ἀρκεῖ τοῦτο (ικανῶς σοὶ ἐστίν), εἶπεν, ἢ ὄχι; Βεβαιότατα. Λέγε λοιπὸν καὶ σὺ εἰς ἐμέ, εἶπε, κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν (οὔτω) περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Δὲν παραδέχεσαι (οὐ φῆς) βεβαίως (μὲν), ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ζωὴν (τῷ ζῆν); Ἐγὼ τοὐλάχιστον τὸ παραδέχομαι (ἐγὼ γέ φημι)· ὅτι δὲ γίνονται ἀμοιβαίως τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἄλλο (ἐξ ἀλλήλων); Ναί. Ἐκ τὸ ζῆν λοιπὸν ποῖον εἶναι ἐκεῖνο πού γίνεται; Τὸ ἀποθανόν, εἶπεν. Τί δὲ γίνεται, εἶπεν αὐτός, ἐκ τοῦ ἀποθανόντος; Εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπε, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι γίνεται τὸ ζῶν. Ἐκ τὰ ἀποθανόντα ἐπομένως (ἄρα), ὃ Κέβης, γίνονται καὶ τὰ ζῶντα καὶ οἱ ζῶντες; Φαίνεται τοῦτο, εἶπεν. Ἐπάρχουν συνεπῶς (ἄρα) αἱ ψυχαὶ μας εἰς τὸν Ἄδην. Φαίνεται. Λοιπὸν καὶ ἐκ τῶν γενέσεων, αἱ ὁποῖαι ἀφορῶσιν εἰς αὐτὰ (τοῖν περὶ αὐτά), ἡ μία ἐκ τῶν δύο κατὰ τύχην εἶναι βέβαια (γε) ἀληθῆς; Διότι ὁ θάνατος εἶναι ἀληθῆς (σαφές), βεβαίως ἂν δὲν ἀπατῶμαι (δήπου) ἢ δὲν εἶναι ἀληθῆς; Βεβαιότατα, εἶπεν. Πῶς λοιπὸν, εἶπεν αὐτός, θὰ πράξωμεν; δὲν θὰ δεχθῶμεν [δὲν θὰ ἀποδώσωμεν] (οὐκ ἀνταποδώσωμεν) εἰς αὐτὸν τὴν ἀντίθετον γένεσιν, ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο (ἀλλὰ ταύτη) θὰ εἶναι ἐλαττωματικὴ [ἀνάπηρος] (χολῆ) ἢ φύσις; ἢ εἶναι ἀνάγκη ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸν θάνατον κάποιαν ἀντίθετον γένεσιν; Ἐξάπαντος (πάντως) ὡς νομίζω (που), εἶπεν. Ποία εἶναι αὕτη, πού θὰ ἀποδώσωμεν (τίνα ταύτην); τὴν ἀναβίωσιν, [τὸ νὰ ξαναζῆ κανεὶς] (τὸ ἀναβιώσκεισθαι). Λοιπὸν, εἶπεν αὐτός, ἂν βέβαια ὑπάρχη ἡ ἀναβίωσις, ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας ἤθελε προέλθει (εἶη ἂν) ἡ γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας, δηλαδὴ ἡ ἀναβίωσις; Βεβαίως. Γίνεται ἐπομένως (ἄρα) παραδεκτὸν (δμολογεῖται) ἀπὸ ἡμᾶς, ὅτι καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (καὶ οὔτω) οἱ ζῶντες ἔχουν γίνοι ἐξ ἴσου (οὐδὲν ἦτιον) ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας, ὅπως καὶ οἱ ἀποθανόντες ἀπὸ τοὺς ζῶντας. Ἐὰν δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθὲς (τούτου δὲ ὄντος), σοῦ ἐφαίμετο ὡς νομίζω (που), ὅτι εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις (ικανὸν εἶναι τεκμήριον), ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἶναι κάπου αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων, ἀπὸ ὅπου (δθεν) προφανῶς (δη) νὰ γίνονται πάλιν. Μοῦ φαίνεται ὃ Σωκράτη, εἶπεν,

ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως τὰ πράγματα ἀπὸ ὅσα ἔχομεν παραδεχθῆ (*ἐκ τῶν ὁμολογημένων*).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τῷ ζῆν εἶναι ἀντικείμε. τοῦ ἐναντίον, ὅπως καὶ τῷ ἐρηγορέναι. τὸ τεθνάναι τὸ πλήρες θά ἦτο: τῷ ζῆν ἐστὶν ἐναντίον τὸ τεθνάναι. δυοῖν (δυϊκὸς ἀριθμ.) ὄντοιν χρόν. ἢ αἰτιολ. μετοχή. ὦν ἔλεγον = ἐκείνων γεν. διαιρετ. ἃ ἀντικ. τοῦ ἔλεγον. ἐρῶ μέλλων τοῦ λέγω. ὦν ἔλεγον = ἐκείνων, ἃς ἔλεγον. σὲ δέ μοι ἐνν. εἰπέ. τὰς γενέσεις αὐτοῖν ἀντι γενικῆς διαιρετικῆς. τῶν γενέσεων αὐτοῖν. τὴν μὲν — τὴν δὲ εἶναι τὰ μέρη τῆς γενικῆς διαιρετικῆς. τῷ ζῆν ἀντικ. τοῦ ἐναντίον. "Ἐγωγε ἐνν. φημί. γίνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φῆς. ὁμολογεῖν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου ἀναγκαῖόν ἐστι. τοῖν γενέσειν (δυϊκοῦ ἀριθμοῦ) γεν. διαιρετ. οὕσα κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει. ταύτη προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. ἀποδοῦναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ἀνάγκη ἐστὶ. ὁμολογεῖται ἡμῖν ἢ δοτικὴ εἶναι τὸ ποιητικὸν αἷτιον εἰς τὸ ὁμολογεῖται. γερονεῖναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ὁμολογεῖται. ἢ τοὺς τεθνεώτας β' ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὐδὲν ἦτον. τεκμήριον εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ἐδόκει. εἶναι που ὑποκείμε. τοῦ ἐδόκει. ἐπίσης καὶ τὸ γίνεσθαι πάλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XVII.—Ἑρμηνεία

Παρατήρησον λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὃ Κέβης, εἶπεν, ὅτι οὐχὶ ἄνευ λόγου (*οὐδ' ἀδίκως*) ἔχομεν παραδεχθῆ (*ὁμολογήκαμεν*) ταῦτα, καθὼς ἐγὼ νομίζω. Ἐὰν δηλαδὴ (*γὰρ*) δὲν ἤθελον ἀντιστοιχεῖ (*μὴ ἀνταποδιδόη*) ὅταν γίνωνται τὰ μὲν (*τὰ ἕτερα*) πρὸς τὰ ἄλλα (*τοῖς ἑτέροις*) [ἢ μία γένεσις πρὸς τὴν ἄλλην], διαγράφοντα τρόπον τινὰ (*ὡσπερ εἶ*) κυκλικὴν τροχίαν (*κύκλω περιιόντα*), ἀλλ' ἤθελεν εἶναι κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἢ γένεσις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μόνον μέλους εἰς τὸ ἀπέναντι σημεῖον (*εἰς τὸ καταντικρὺ*) καὶ δὲν ἤθελε πάλιν ἐπιστρέφει (*ἀνακάμπτοι*) εἰς τὸ ἄλλο μέλος καὶ δὲν ἤθελε κάμνει καμπήν, γνωρίζεις (*οἶσθα*), ὅτι ὅλα εἰς τὸ τέλος (*τελευτιῶντα*) ἤθελον λάβει (*σχοίη ἂν*) τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ ἤθελον πάθει τὸ ἴδιον πάθημα καὶ ἤθελον παύσει (*καὶ παύσαιτο*) ἀπὸ τοῦ νὰ γίνωνται. Πῶς τὸ ἐννοεῖς; εἶπεν. Οὐδόλως εἶναι δύσκολον (*οὐδὲν χαλεπὸν*), εἶπεν αὐτός, νὰ καταλάβης (*ἐννοῆσαι*) ἐκεῖνο, πού ἐννοῶ· ἀλλὰ παραδείγματος χάριν (*ἀλλ' οἶον*) ἐὰν μὲν ἤθελεν ὑπάρχει ὁ ὕπνος (*τὸ καταδαρθάνειν*), δὲν ἤθελεν ὁμως ἀντιστοιχεῖ (*μὴ ἀνταποδιδόη*) ἢ ἐρηγήγορσις (*τὸ ἀνεγείρεσθαι*) προερχόμενον ἐκ τοῦ

ὑπνον (*ἐκ τοῦ καθεύδοντος*), γνωρίζεις (*οἶσθα*), ὅτι εἰς τὸ τέλος των (*τελευτῶντα*) ἤθελον ἀποδείξει (*ἀποδείξειεν ἂν*) ὡς καθ' ὀλοκληρίαν φλυαρίαν (*πάντα λήρον*) τὸν μῦθον περὶ τοῦ Ἐνδυμίωνος (*Ἐνδυμίωνα*) καὶ οὐδεμίαν ἤθελεν ἔχει οὗτος ἀξίαν (*οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο*), διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὸ αὐτὸ πάθημα ἔχουν πάθει μὲ ἐκείνον (*διὰ τὸ καὶ τὰλλα πάντα ταῦτὸν πεπονθέναι ἐκείνῳ*) δηλ. τὸν ὑπνον (*καθεύδειν*). Καὶ εἰάν ἤθελον μὲν συνενώνεσθαι ὅλα (*εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα*), δὲν ἤθελον ὁμως χωρίζεσθαι (*μὴ διακρίνοιτο δέ*), ταχέως ἤθελε λάβει χώραν (*ταχὺ ἂν γεγονὸς εἶη*) τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου «ὅλα ὁμοῦ τὰ πράγματα ἦσαν ἀναμιξ (*ὁμοῦ πάντα χρήματα*)». Ὡσαύτως δέ, ὦ φίλε Κέβης, εἰάν ἤθελον μὲν ὅλα ἀποθνήσκει, ὅσα ἤθελον μετὰσχει τῆς ζωῆς [ἤθελον ζήσει] (*μεταλάβοι τοῦ ζῆν*), ὁσάκις δὲ ἤθελον ἀποθάνει, ἤθελον μένει στάσιμα εἰς αὐτὴν τὴν μορφὴν (*μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι*) τὰ ἔχοντα ἀποθάνει καὶ δὲν ἤθελον ἐπανέλθει εἰς τὴν ζωὴν πάλιν (*καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο*), ἄρα γε δὲν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη αὐτὰ ἐν τέλει (*τελευτῶντα*) νὰ ἔχουν ἀποθάνει καὶ νὰ μὴ ζοῦν καθόλου; Ἐάν δηλαδὴ ἀπὸ μὲν τὰ ἄλλα προέρχονται τὰ ζῶντα, τὰ δὲ ζῶντα ἤθελον καταλήγει εἰς τὸν θάνατον (*θνήσκει*) ποῖος τρόπος ὑπάρχει (*τίς μηχανή ἐστιν*) [πῶς εἶναι δυνατόν] νὰ μὴ ἔχουν ὅλα φθαρῆ (*καταναλωθῆ*) εἰς τὸν θάνατον; οὔτε καὶ εἰς ἐμὲ φαίνεται, ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Κέβης, ἀλλὰ νομίζω (*δοκεῖς μοι*) ὅτι καθολοκληρίαν ἀληθῆ λέγεις. Διότι ἔτσι (*οὕτω*) εἶναι, εἶπεν, ὦ Κέβης, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο (*παντὸς μᾶλλον*) καὶ ἡμεῖς τὰ ἴδια αὐτὰ παραδεχόμεθα (*ὁμολογοῦμεν*), χωρὶς νὰ ἐξαπατώμεθα. Ἄλλ' ὑπάρχει ὄντως καὶ ἡ ἀναβίωσις καὶ ὅτι οἱ ζῶντες γίνονται ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας καὶ ὅτι ὑπάρχουν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων [καὶ ὅτι εἰς μὲν ἀγαθοὺς ἄνδρας ἢ κατάστασις εἶναι καλυτέρα, εἰς δὲ τοὺς κακοὺς χειροτέρα (*κάκιον*)].

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ γὰρ μὴ ἀνταποδιδόη, ἀλλ' εὐθεῖά της εἶη γένεσις καὶ μὴ ἀνάκμπτοι πάλιν μὴδὲ καμπὴν ποιοῖτο εἶναι ὅλαι ὑποθέσεις ὑποθετικοῦ λόγου γ' εἶδους, ἢ δὲ ἀπόδοσις αὐτῶν εἶναι : (οἶσθ' ὅτι) τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἂν πάθοι καὶ παύσαιτο γινόμενα. εὐθεῖα κατηγορούμ. τοῦ ἢ γένεσις. γινόμενα κατηγορηματ. μετοχή ἐκ παύσαιτο. ἐννοῆσαι ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου οὐδὲν χυλεπόν ἐστιν. εἰ τὸ καταδαρθάνειν εἶη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδιδόη ὑποθέσεις τοῦ ὑποθετ. λόγου γ' εἶδους, ὧν ἀπό-

δοσις είναι (οἷσθ' ὅτι) πάντ' ἂν λήρον (τὸν Ἐνδυμ.) ἀποδείξειε καὶ οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο. πάντ' ἂν λήρον κατηγορ. τοῦ τὸν Ἐνδυμίωνα (δηλ. τὸν μῦθον περὶ Ἐνδυμίωνος). διὰ τὸ πεπονθέναι ἀναγκαστ. αἰτιον. ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρεμφάτου είναι τοῦ καὶ τάλλα πάντα. ἐκείνω ἀντικείμ. τοῦ ταυτόν. καθεύδειν ἐπεξήγησις τοῦ ταυτόν πεπονθέναι. εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα μὴ διακρίνοιτο δὲ ὑποθέσεις τοῦ ὑποθετ. λόγου γ' εἶδους ὧν ἀπόδοσις είναι: ταχὺ ἂν γεγονὸς εἴη. εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάντα, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι—καὶ μὴ ἀναβιώσκοιτο ὑποθέσεις ὑποθετ. λόγου α' εἶδους, ὧν ἀπόδοσις είναι οὐ πολλὴ ἀνάγκη ἐστὶ πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν ζῆν; μεταλάβοι εὐχτική ἀορ. β' τοῦ ὁ. μεταλαμβάνω. τοῦ ζῆν ἀντικείμενόν του. τεθνάναι καὶ μηδὲν ζῆν ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου ἀνάγκη ἐστὶ. καταναλωθῆναι ἀπαρέμφ. παθητ. ἀορ. τοῦ καταναλίσκω. παντὸς β' ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ μᾶλλον. οὐκ ἐξαπατώμενοι τροπικὴ μετοχή. τὸ ἀναβιώσκεσθαι καὶ τὰ λοιπὰ ἀπαρέμφατα μέχρι τέλους τῆς περιόδου είναι ὑποκείμενα τοῦ ἄλλ' ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧVΙΙΙ.—Ἑρμηνεία

Καὶ πρὸς τούτοις, λαβὼν τὸν λόγον (ὑπολαβὼν) ὁ Κέβης, καὶ σύμφωνα μὲ ἐκείνον τὸν λόγον βέβαια, ὃ Σωκράτη, ἐὰν εἶναι ἀληθής, τὸν ὁποῖον σὺ συνηθίζεις (εἰώθας) συχνὰ (θαμὰ) ν' ἀναφέρης, ὅτι ἡ μάθησις κατὰ τύχην δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἀνάμνησις, καὶ σύμφωνα μὲ αὐτὸν (καὶ κατὰ τοῦτον) εἶναι ἀνάγκη, ἂν δὲν ἀπατώμαι, νὰ εἶχομεν μάθει ἡμεῖς εἰς κάποιον προηγούμενον χρόνον, ὅσα τώρα ἐπαναφέρομεν εἰς τὴν μνήμην μας (ἀναμνησκόμεθα). Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀδύνατον, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε κάπου ἡ ψυχὴ ἡμῶν, πρὸ τοῦ νὰ ἐνσκηνώσῃ (πρὶν γενέσθαι) ἐντὸς τούτου δὰ τοῦ ἀνθρωπίνου σχήματος [σώματος] (ἐν τῷδε τῷ ἀνθρωπίνῳ εἶδει). ὥστε καὶ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον (καὶ ταύτη) ἡ ψυχὴ φαίνεται (ἔοικεν) ὅτι εἶναι ἀθάνατος. Ἄλλ', ὃ Κέβης, εἶπεν ὁ Σιμμίας, ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸν λόγον, ποῖαι ὑπάρχουν αἱ ἀποδείξεις τούτων; ὑπενθύμισόν μου (ὑπόμνησόν με) διότι δὲν ἐνθυμούμαι πολὺ ἐν τῷ παρόντι. Θὰ σοῦ ὑπενθυμίσω [ὑπομνήσω σε] μὲ μίαν ὠραιοτάτην ἀπόδειξιν (καλλίστῳ λόγῳ), ὅτι ὅταν ἐρωτῶνται οἱ ἄνθρωποι, ἐφ' ὅσον κανεὶς καλῶς ἐρωτᾷ, μόνου των (αὐτοὶ) λέγουν ὅλα, πῶς ἔχουν (ἢ ἔχει) καὶ ὅμως (καίτοι) ἐὰν κατὰ τύχην αὐτοὶ δὲν εἶχον ἐν ἑαυτοῖς (εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς ἐνοῦσα) ἀληθῆς γνῶσις (ἐπιστήμη) καὶ ὀρθὸς συλλογισμὸς (ὀρθαὶ κρίσεις), δὲν θὰ ἦσαν ἱκανοὶ (οὐκ ἂν οἶοί τ' ἦσαν) νὰ πράξουν τοῦτο. Ἐπειτα ἐὰν κανεὶς ὀδηγῇ (ἄγῃ) ἐκείνους, τοὺς ὁποίους θέλει νὰ διδάξῃ εἰς τὰ γεωμετρικὰ σχήματα (ἐπὶ τὰ διαγράμματα) ἢ εἰς ἄλλο τι ἐκ τῶν τοιούτων, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ (ἐνταῦθα) ἀποδεικνύει

ἀκριβέστατα, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τοιοῦτοτρόπως ἔχει. Ἐὰν δὲ σύμφωνα μὲ τὴν ἄποψιν αὐτὴν βέβαια (*ταύτη γε*) δὲν πείθεσαι (*μὴ πείθῃ*), ὃ Σιμμία, εἶπεν ὁ Σωκράτης, σκέψου, ἂν συμφωνήσῃς, (*ἂν συνδόξῃ σοι*) ἐξετάζων τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν ἐξῆς περίπου τρόπον (*σκοποῦμένῳ τῆδέ πῃ*). Δυσπιστεῖς δηλαδὴ (*γὰρ*) προφανῶς (*δή*), πῶς ἐκείνη, ἣ ὁποία λέγεται μάθησις, εἶναι ἀνάμνησις; Δὲν δυσπιστῶ μὲν ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἶπεν ὁ Σιμμίας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ὁ λόγος, δηλαδὴ ν' ἀναμνησθῶ. Καὶ ἐπάνω κάτω (*σχεδόν τι*) βεβαίως, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὁ Κέβης προσεπάθησε (*ἐπεχειρήσῃ*) νὰ εἴπῃ, τώρα πλέον ἔχω ἀναμνησθῆ καὶ πείθομαι· οὐδόλως ὅμως (*οὐδὲν μέντοι*) ὀλιγώτερον (*ἦτιον*) ἤθελον ἀκούει τώρα [ἐξ ἴσου ὅμως ἤθελον ἀκούει τώρα] κατὰ τίνα τρόπον (*πῆ*) σὺ προσεπάθησες νὰ ἀναπτύξῃς. Κατ' αὐτὸν δὰ τὸν τρόπον (*τῆδε*) ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἶπεν αὐτός. Παραδεχόμεθα δηλαδὴ (*γὰρ*), ἂν δὲν ἀπατῶμαι (*δήπου*), ἐὰν κανεῖς ἐνθυμηθῆ κάτι τι, ὅτι πρέπει (*δεῖν*) νὰ τὸ ἐγνώριζεν (*ἐπίστασθαι*) κάποτε πρωτότερα. Βεβαιοτάτα εἶπεν. Ἐρᾶ γε λοιπὸν καὶ τὸ ἐξῆς (*καὶ τόδε*) παραδεχόμεθα (*ὁμολογοῦμεν*), ὅτι ὅταν σχηματίζεται ἡ ἀληθὴς γνῶσις [αἱ παραστάσεις], κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον (*ὅταν ἐπισιτήμη παραγίγνηται τρόπῳ τοιοῦτῳ*), ὅτι αὕτη εἶναι ἀνάμνησις; ἐννοῶ δὲ τὸν ἐξῆς περίπου (*τόνδε τινὰ*) τρόπον· ἐὰν δηλαδὴ κανεῖς, ἄλλο τι ἄφ' οὗ ἴδη ἢ ἀκούσῃ καὶ ἄφ' οὗ ἀντιληφθῆ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως (*ἢ ἄλλην τινὰ αἰσθησιν λαβῶν*), δὲν λάβῃ μόνον τὴν παράστασιν ἐκείνου (*μὴ ἐκεῖνο μόνον γνῶ*) ἀλλὰ ἀναπλάσῃ καὶ παράστασιν ἄλλου (*καὶ ἕτερον ἐννοήσῃ*), τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀντικείμενον τοῦ αὐτοῦ πεδίου γνώσεως (*οὐ μὴ ἢ αὕτη ἐπισιτήμη*), ἀλλ' ἄλλου, ἔρᾶ γε δὲν λέγομεν δικαίως, ὅτι οὗτος ἐπανεφέρεν εἰς τὴν μνήμην του ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνέλαβεν εἰς τὸν νοῦν του (*οὗ τὴν ἐννοίαν ἔλαβεν*); πῶς τὸ λέγεις; παραδείγματος χάριν (*οἶον*) τὰ ἐξῆς περίπου (*τὰ τοιάδε*)· ἄλλη εἶναι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (*που*), ἡ γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἄλλη τῆς λύρας. Βεβαίως. Λοιπὸν γνωρίζεις (*οἶσθα*), ὅτι οἱ ἔρασταί, ὅταν ἴδουν λύραν ἢ ἔνδυμα ἢ ἄλλο τι ἀντικείμενον ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα (*οἷς*) συνηθίζει (εἶωθε) νὰ χρησιμοποιῆ (*χρησθῆναι*) τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός των (*τὰ παιδικά*), πάσχουν τὸ ἐξῆς ψυχολογικὸν φαινόμενον (*τοῦτο*)· λαμβάνουν δηλαδὴ συνηθῶς γνῶσιν (*ἐγνωσάν τε*) τῆς λύρας καὶ εἰς τὸν νοῦν των σχηματίζουν τὴν παράστασιν τῆς μορφῆς (*τοῦ εἶδους*) τοῦ παιδός, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκεν ἡ λύρα; τοῦτο δὲ εἶναι ἀνάμνησις· καθὼς ἀκριβῶς βέβαια (*ὥσπερ γε*) καὶ

τὸν Σιμμίαν ὅταν ἴδῃ κἀνεὶς πολλάκις ἐπανέφερεν εἰς τὴν μνήμην του τὸν Κέβητα καὶ ἄλλα ὡς νομίζω (που) ἄπειρα (μυρία) παρόμοια (τοιαῦτα) παραδείγματα ἤθελον ὑπάρξει (ἂν εἶη). Ἐπειρα βεβαίως (μέντοι), μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Σιμμίας. Λοιπόν, εἶπεν αὐτός, τὸ τοιοῦτον εἶναι κάποια ἀνάμνησις; Μάλιστα βέβαια, ὅταν κανεὶς πάθῃ σχετικῶς μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καὶ λόγῳ τῆς μὴ ἐποπτείας αὐτῶν (καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν) τὰ εἶχε λησμονήσει τώρα πλέον (ἐπελέληστο ἤδη); Βεβαιότατα, εἶπεν. Ἄλλὰ τί; εἶπεν αὐτός· εἶναι δυνατὸν (ἔστιν) ἐὰν ἴδῃ κανεὶς ἐξωγραφημένον (γεγραμμένον) ἵππον καὶ ἐξωγραφημένην λύραν νὰ ἐνθυμηθῆ (μνησθῆναι) ἄνθρωπον, καὶ ἐὰν ἴδῃ ἐξωγραφημένον τὸν Σιμμίαν νὰ ἐνθυμηθῆ τὸν Κέβητα; Βεβαίως. Λοιπόν καὶ ἐὰν ἴδῃ τὸν Σιμμίαν ἐξωγραφημένον νὰ ἐνθυμηθῆ τὸν ἴδιον τὸν Σιμμίαν [αὐτὸ τὸ πρωτότυπον]; Εἶναι δυνατὸν βέβαια (ἔστι μέντοι), εἶπεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τυχάνει οὖσα ἢ μετοχὴ εἶναι κατηγορηματικὴ. μεμαθηκέναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου ἀνάγκη ἐστί. ταύτη ἐπιρρηματ. τροπικὸς προσδιορισμός. ἀθάνατον κατηγορ. τοῦ ἢ ψυχῆ. ὑπόμνησον β' ἐνικ. πρόσ. προστακτ. ἀορ. α' τοῦ ῥήμ. ὑπομινῆσκω. ἐνὶ λόγῳ ὄργαν. δοτικῆ. ἐνν τὸ ρῆμ. ὑπομνήσω σε. ἢ ἔχει πλαγία ἐρωτημ. πρότασις, ἀπτικὴ σύνταξις, τὸ δὲ ἢ εἶναι τροπικὸς προσδιορισμός. εἰ μὴ ἐτύχχανεν — οὐκ' ἂν οἶοί τ' ἦσαν ὑποθετ. λόγος β' εἶδους, τοῦ ἀπραγματοποιήτου. ἐνοῦσα κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ ἐτύχχανεν. ἐάν τις ἄγῃ — κατηγορεῖ ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. εἰ δέ γε μὴ ταύτη πείθῃ — σκέψαι ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. τὸ ταύτη εἶναι τροπικὸς προσδιορισμός. σκέψαι β' ἐνικ. πρόσ. προστακτ. μέσου ἀορ. α'. ἂν συνδόξῃ σοι πλαγία ἐρωτηματ. πρότ. ἐκ τοῦ σκέψαι. πῶς ἢ μάθησις ἀνάμνησίς ἐστιν πλαγία ἐρωτ. πρότ. ἀπιστῶ μὲν οὐ ἢ ἄρνησις ἐτέθη ἐν τέλει τῆς προτ. πρὸς ἔμφασιν. περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστὶ ἀναφορ. πρότ. περὶ οὗ εἶναι προσδιορ. ἀναφορᾶς. ἀναμνησθῆναι ἐπεξήγησις τοῦ αὐτοῦ τοῦτο. πῆ ἐπεχείρησας πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ἀκούοιμι. Τῆδ' ἔγωγε ἐνν. ἐπεχείρησα. εἰ τις ἀναμνησθήσεται τι — ὁμολογοῦμεν ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. δεῖν ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ ὁμολογοῦμεν' ἐπίστασθαι ὑποκ. τοῦ δεῖν. αἰ μετοχαὶ ἰδῶν, ἀκούσας, λαβὼν εἶναι χρονικαί. ἐάν τις γνῶ καὶ ἐννοήσῃ — λέγομεν, ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους, τοῦ προσδοκωμένου. γνῶ γ' ἐνικ. πρόσ. ὑποτακτ. ἀορ. β' τοῦ ῥ. γιγνώσκω. ἄρα οὐχὶ δικαίως λέγομεν; εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ. οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἴωθε χρῆσθαι ἀναφορ. πρότ. τὸ οἷς ἀντικ. τοῦ χρῆσθαι. τὰ παιδικὰ εἴωθε ἀπτ. σύνταξις. οὗ ἦν ἢ λύρα ἢ γενικὴ οὗ εἶναι κτητικὴ εἰς τὸ λύρα. ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἀναγκαστικὰ αἷτια εἰς τὸ ἐπελέληστο, ὅπερ εἶναι γ' ἐνικ. πρόσ. ὑπερσυντελικοῦ τοῦ ρ. ἐπιλανθάνομαι. ἐστὶν ἵππον... ἀναμνησθῆναι τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ.

ἔστιν. *ιδόντα* ὑποθετ. μετοχή. τὰ *ἀνθρώπου* καὶ *Κέβητος* ἀντικείμενα τοῦ *ἀναμνησθῆναι*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧΙΧ.—Ἐρωτηεία

Ἄρα γε λοιπὸν δὲν συμβαίνει σύμφωνα μὲ ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι ἢ ἀνάμνησις ἀφ' ἐνὸς μὲν (*μὲν*) ἀπὸ ὁμοία, νὰ προέρχεται δὲ ἀφ' ἐτέρου (*εἶναι δὲ*) καὶ ἀπὸ ἀνόμοια; Συμβαίνει. Ἄλλ' ὅταν βεβαίως ἀπὸ τὰ ὁμοία ἐνθυμῆται κανεὶς κάτι τι ἄρα γε δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δοκιμάζῃ καὶ τὸ ἐξῆς ψυχολογικὸν φαινόμενον (*καὶ τότε προσπάσχειν*) νὰ ἐννοῇ δηλαδὴ, εἴτε ὑπολείπεται κάπως (*τι*) (*εἴτε ἐλλείπει*) εἴτε ὄχι κατὰ τὴν ὁμοιότητα ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπανέφερον εἰς τὴν μνήμην του [ἀπὸ τὸ πρωτότυπον]; Ἄνάγκη εἶναι, εἶπε, τοιουτοτρόπως νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐξέταζε λοιπὸν (*σκοπεὶ δὴ*), εἶπεν αὐτὸς (*ἢ δ' ὅς*), ἐὰν αὐτὰ ἔχουν τοιουτοτρόπως. Παραδεχόμεθα (*φωμέν*), ἂν δὲν ἀπατῶμαι (*που*), ὅτι ὑπάρχει κάποια ἰδέα τῆς ἰσότητος (*ἴσον τι*), δὲν ἐννοῶ (*οὐ λέγω*) ξύλον μὲ ξύλον, οὔτε καὶ λίθον μὲ λίθον, οὔτε καὶ κανὲν ἄλλο ἐκ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ πέραν αὐτῶν (*παρὰ ταῦτα*) κάτι τι ἄλλο (*ἕτερόν τι*), αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (*αὐτὸ τὸ ἴσον*)· νὰ παραδεχθῶμεν (*φῶμεν*), ὅτι τοῦτο εἶναι κάτι τι ἢ ὅτι δὲν εἶναι τίποτε; ἄς παραδεχθῶμεν βέβαια (*φῶμεν μέντοι*), μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Σιμμίας, κατὰ θαυμαστὸν μάλιστα τρόπον (*θαυμαστώς γε*)· ἄρα γε καὶ γνωρίζομεν αὐτὸ τὸ ὄν [τὸ ὄντως ὄν, τὴν ἰδέαν] (*ὄ ἐστιν*); Βεβαϊότατα (*πάνυ γε*), εἶπεν οὗτος. [Τὸ γνωρίζομεν], ἀπὸ ποῦ ἀφ' οὗ ἐλάβομεν τὴν γνῶσιν αὐτοῦ; Ἄρα γε ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τώρα πρὸ ὀλίγου ἐλέγομεν, ἀφ' οὗ εἶδομεν ἢ ξύλα ἢ λίθους ἢ τινα ἄλλα ἴσα, δὲν ἐνοήσαμεν (*οὐκ ἐνενοήσαμεν*) ἐκεῖνο [δηλαδὴ αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος] ἂν καὶ εἶναι (*ὄν*) διάφορον (*ἕτερον*) ἀπὸ αὐτά; ἢ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι διάφορον; ἐξέταζε δὲ (*σκοπεὶ δέ*) καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον (*καὶ τῆδε*)· ἄρα γε οἱ λίθοι καὶ τὰ ξύλα ἐνῶ εἶναι τὰ ἴδια (*ταῦτὰ ὄντα*) φαίνονται ἐνίοτε εἰς ἄλλον μὲν ἴσα εἰς ἄλλον δὲ ὄχι; Βεβαϊότατα. Ἄλλὰ τί; Αὐτὰ τὰ ἴσα [ἐννοεῖ καὶ ἐδῶ τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος] μοῦ ἐφάνησαν καμμίαν φορὰν (*ἐνίοτε*) ἄνισα ἢ ἢ ἰσότης ἐφάνη ἀνισότης; οὐδέποτε βέβαια μέχρι τοῦδε ἀκόμη (*οὐδεπώποτε γε*), ὦ Σωκράτη. Δὲν εἶναι ἐπομένως (*ἄρα*) τὸ ἴδιον, εἶπεν αὐτός, καὶ αὐτὰ τὰ ἴσα καὶ αὐτὴ ἢ ἰδέα τῆς ἰσότητος· οὐδόλας μοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη. Ἄλλ' ὅμως (*ἀλλὰ μὴν*) ἀπὸ αὐτὰ βέβαια, εἶπε, τὰ ἴσα, ἂν καὶ εἶναι διάφορα

(*ἐτέρων ὄντων*) ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (*ἐκείνου τοῦ ἴσου*), ἐν τούτοις ὅμως ἔχεις λάβει τὴν γνῶσιν αὐτοῦ καὶ τὸ ἔχεις ἐννοήσει (*ἐννεονόηκός τε*); Ἐπιθέστατα, εἶπε, λέγεις. Λοιπὸν [ἔχεις λάβει γνῶσιν ἐκείνου], εἴτε τοῦτο [δηλ. ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος] εἶναι ὅμοιον μὲ αὐτὰ (*τὰ ἴσα*) εἴτε εἶναι ἀνόμοιον; βεβαίως. Δὲν διαφέρει δὲ βεβαίως, εἶπεν αὐτός, οὐδόλως· ἐφ' ὅσον δηλαδή, ἀφ' οὗ ἴδης ἄλλο, ἤθελες γνωρίζσει (*ὅπως ἂν ἐννοήσης*) δι' αὐτῆς τῆς ὀπτικῆς εἰκόνας (*ἀπὸ ταύτης τῆς ὄψεως*) ἄλλο, εἴτε εἶναι ὅμοιον εἴτε εἶναι ἀνόμοιον, εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπε, νὰ θεωρηθῇ αὐτὸ ἀνάμνησις. Βεβαίωτατα. Ἄλλὰ τί; εἶπεν αὐτός· ἄρα γε δοκιμάζομεν τοιοῦτόν τι ψυχολογικὸν φαινόμενον (*πάσχομέν τι τοιοῦτον*) ἐν σχέσει πρὸς τὰ λεχθέντα διὰ τὰ ξύλα (*περὶ τὰ ἐν τοῖς ξύλοις*) καὶ πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (*τοῖς ἴσοις*) τὰ ὁποῖα τώρα πρὸ ὀλίγου (*οἷς νῦν δὴ*) ἐλέγομεν; Ἄρα γε φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὅτι εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἴσα καθὼς ἀκριβῶς (*ὡσπερ*) ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (*αὐτὸ δ' ἔστιν ἴσον*) ἢ ὑπολείπονται κάπως (*ἐνδεῖ τι*) τὰ ἴσα αὐτὰ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (*ἐκείνου*) ὡς πρὸς τὸ νὰ εἶναι (*τῷ εἶναι*) ὁποῖα εἶναι ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (*οἷον τὸ ἴσον*) ἢ οὐδόλως διαφέρουν (*ἢ οὐδέν*); καὶ πάρα πολὺ μάλιστα (*γε*) ὑπολείπονται [εἶναι κατώτερα] (*ἐνδεῖ*), εἶπεν. Λοιπὸν παραδεχόμεθα, ὅταν κανεῖς, ἀφ' οὗ ἴδη κάτι τι ἐννοήσῃ, ὅτι θέλει μὲν τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐγὼ τώρα βλέπω, νὰ εἶναι μία ἄλλη τις ἰδέα (*ἄλλο τι τῶν ὄντων*), ὑπολείπεται ὅμως [εἶναι ὅμως κατώτερον (*ἐνδεῖ*) τοῦτο καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι τοιοῦτον, ὅπως ἐκεῖνο [δηλ. ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος], ἀλλ' εἶναι κατώτερον (*φαυλότερον αὐτῆς*), εἶναι ἀναγκαῖον ὡς νομίζω (*που*) ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τοῦτο ἐννοεῖ, νὰ τύχῃ νὰ γνωρίζῃ πρωτύτερα (*τυχεῖν προειδῶτα*) ἐκεῖνο πρὸς τὸ ὁποῖον λέγει, ὅτι ὁμοιάζει μὲν αὐτὸ (*αὐτὸ προσεικέναι*), εἶναι ὅμως κατώτερον αὐτοῦ (*ἐνδεεστερώς δὲ ἔχειν*); εἶναι ἀνάγκη τοιουτοτρόπως νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα. Τί λοιπὸν συμβαίνει; παρόμοιον ψυχολογικὸν φαινόμενον ἔχομεν δοκιμάσει (*τοιοῦτον πεπόνθασμεν*) καὶ ἡμεῖς ἢ ὄχι καὶ ὡς πρὸς τὰ ἴσα καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος; Καθ' ὀλοκληρίαν βέβαια (*παντάπασί γε*) ἔτσι εἶναι. εἶναι ἀναγκαῖον ἐπομένως (*ἄρα*) νὰ γνωρίζωμεν πρωτύτερα (*προειδέναι*) τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (*τὸ ἴσον*) πρὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὅτε κατὰ πρῶτον μόλις εἶδομεν τὰ ἴσα πράγματα ἐνοήσαμεν, ὅτι ἐπιθυμοῦν μὲν ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι, ὅπως ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (*τὸ ἴσον*), ἀλλ' εἶναι κατώτερα (*ἀλλ' ἔχει ἐνδεεστερώς*). Ἔτσι εἶναι. Ἄλλὰ προσέτι καὶ τὸ ἐξῆς (*καὶ τόδε*) παραδεχόμεθα (*ὁμολογοῦμεν*), ὅτι ἔχο-

μεν αὐτὰ ἐννοήσει καὶ εἶναι δυνατόν νὰ τὰ ἐννοήσωμεν οὐχὶ δι' ἄλλης τινὸς πηγῆς (*μὴ ἄλλοθεν*) παρὰ μόνον (*ἀλλὰ ἢ*) ἔκ τῆς ὄψεως ἢ τῆς ἀφῆς ἢ ἀπὸ καμμίαν ἄλλην αἰσθήσιν· τὸ ἴδιον δὲ ἐννοῶ δι' ὅλα αὐτὰ (*δι' ὅλας τὰς αἰσθήσεις*). Τὸ ἴδιον βεβαίως (*γὰρ*) εἶναι, ὃ Σωκράτη, ἐν σχέσει βέβαια πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον (*πρὸς ὃ γε*) θέλει νὰ φανερώσῃ ὁ λόγος. Ἄλλὰ βεβαίως (*ἀλλὰ μὲν*), ὡς εἶναι προφανὲς (*δὴ*), πρέπει νὰ ἐννοήσῃ τις ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις, ὅτι ὅλα τὰ αἰσθητὰ ἴσα (*τὰς ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν*) καὶ ἐκεῖνο ποθοῦν (*ἐκείνου τε ὀρέγεται*), τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἰσότης, καὶ ἀπ' αὐτὸ εἶναι αὐτὰ κατώτερα (*ἐνδεέστερά εἰσιν*)· ἢ πῶς ἐννοοῦμεν τοῦτο (*πῶς λέγομεν*); Μάλιστα τοιουτοτρόπως. Πρὸ τοῦ ἐπομένως (*ἄρα*) νὰ ἀρχίσωμεν (*ἄρξασθαι*) ἡμεῖς νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ αἰσθανώμεθα τὰ ἄλλα, ἔπρεπε νὰ εἴχομεν λάβει γνῶσιν (*εὐληφότας ἐπιστήμην*) αὐτῆς τῆς ἰδέας τῆς ἰσότητος (*αὐτοῦ τοῦ ἴσου*), τί εἶναι αὐτὸ (*ὅ, τι ἔστιν*), ἐὰν ἐπρόκειτο (*εἰ ἐμέλλομεν*) τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεών μας νὰ τὰ συσχετίσωμεν [νὰ τὰ συγκρίνωμεν] (*ἀνοίσειν*) πρὸς ἐκεῖνο (*τὸ ἴσον*) [καὶ νὰ ἐννοήσωμεν], ὅτι προθυμοποιοῦνται μὲν ὅλα νὰ εἶναι τοιαῦτα, ὅπως εἶναι ἐκεῖνο [ἢ ἰδέα τῆς ἰσότητος], εἶναι ὅμως κατώτερα ἀπὸ αὐτὸ (*φαιλότερα αὐτοῦ*). Εἶναι ἀνάγκη, ὃ Σωκράτη, ἔτσι νὰ εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐξ ὅλων, τὰ ὁποῖα εἶπομεν προηγουμένως (*ἐκ τῶν προειρημένων*). Λοιπὸν ἀμέσως ὡς ἐγεννήθημεν (*γενόμενοι εὐθύς*) καὶ ἐβλέπομεν καὶ ἠκούομεν καὶ εἴχομεν τὰς ἄλλας αἰσθήσεις; βεβαίως. Ἐπρεπε (*ἔδει*) δὲ βεβαίως, ὡς λέγομεν, νὰ εἴχομεν λάβει πρὸ τούτων [τὰ ὁποῖα ἀπεκτήσαμεν διὰ τῶν αἰσθήσεων] τὴν γνῶσιν τῆς ἰδέας τῆς ἰσότητος (*τὴν τοῦ ἴσου ἐπιστήμην*); Ναι. Πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἐπομένως (*ἄρα*) εἶναι ἀνάγκη, ὡς φαίνεται, νὰ εἴχομεν λάβει τὴν γνῶσιν αὐτήν; Φαίνεται.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τὴν ἀνάμνησιν εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου συμβαίνει. Προσπάθειν ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι. ἐννοεῖν ὁμοίως ὑποκείμεν. τοῦ αὐτοῦ ἀπροσώπου καὶ εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ τότε προσπάθειν. ἐκείνου ἀντικ. τοῦ ἐλλείπει. ἀνάγκη ἐστὶ ἐνν. τὸ ὑποκείμεν. ἐννοεῖν. εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει πλαγία ἐρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ σκοπέει. ξύλω, λίθω ἀντικείμενα τοῦ ἴσον. φῶμεν ἀπορηματ. ὑποτακτ. τοῦ ῥήμ. φημί. πόθεν λαβόντες χρον. μετοχή, ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα ἐπιστάμεθα. ἕτερον δ' εἶναι μετοχή ἐναντιωματικὴ. καὶ τῆδε τροπικὸς προσδιορισμός. ταυτὰ ὄντα ἐναντιωματικὴ μετ. οὐ ταῦτόν κατηγορ. τοῦ ταυτὰ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον. ἐτέρων ὄντων καὶ αὐτὴ ἐναντιωματ. μετ. ὁμοίου ὄντος μετοχὴ ἐναντιωματικὴ. ἕως ἂν ἐννοήσῃς ἀναφορικὴ ὑποθετ. πρότασις. ἀνάμνησιν γεγονέναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. ἀναγκαῖόν ἐστι.

περὶ τὰ ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς προσδιορισμός τῆς ἀναφορᾶς. φαίνεται ἡμῖν ἀττ. σύνταξις. ἐκείνου ἀντικείμε. τοῦ ἐνδεῆ. τὸ τοιοῦτον εἶναι προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. ἢ οὐδὲν ἐνν. τὸ ῥῆμα ἐλλείπει. ὅτι βούλεται... ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: *ὅτι βούλεται εἶναι τοιοῦτον οἷόν ἐστιν ἄλλο τι τῶν ὄντων. τυχεῖν προσιδόντα τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀναγκαῖόν ἐστι, τὸ δὲ προσιδόντα (τοῦ ῥῆμ. πρόσιδα) εἶναι κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ τυχεῖν. φ᾿ ἀντικ. τοῦ προσσεικέναι. ἐνδεεστέρως δὲ ἔχειν ἐνν. β' ὄρος συγκρίσεως τὸ αὐτοῦ. περὶ τε τὰ ἴσα... προσδιορισμός ἀναφορᾶς. προσιδέναι (τοῦ πρόσιδα) ὑποκείμε. τοῦ ἀναγκαῖόν ἐστι. ὀρέγεται, ἔχει, ἀττ. σύνταξις μετὸ ὑποκείμε. πάντα ταῦτα. μὴ ἄλλοθεν ἐννενοηκέναι μηδὲ δυνατόν εἶναι... ἀντικείμε. εἰδικὰ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ ὁμολογοῦμεν, τὸ δὲ ἐννοῆσαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου μηδὲ δυνατόν εἶναι. πρὸς δὲ προσδιορισμός τῆς ἀναφορᾶς. ἐννοῆσαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπρος. δεῖ. τοῦ δ' ἔστιν ἴσον ἐπεξηγήσις τοῦ ἐκείνου. ἔδει τυχεῖν εἰληφότας που τὸ τυχεῖν εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπρος. ἔδει, τὸ δὲ εἰληφότας κατηγορημ. μετοχὴ ἐκ τοῦ τυχεῖν. ὅ,τι ἔστιν πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ εἰληφότας ἐπιστήμην. ἀνοίσειν ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ῥ. ἀναφέρω, ἐτέθη δὲ κατὰ χρόνον μέλλοντα, διότι ἐξορτάται ἐκ τοῦ ῥῆμ. μέλλω. αὐτοῦ β' ὄρ. συγκρίσ. τοῦ φαυλότερα. ἀνάγκη ἐστὶν ἐκ τῶν προειρημένων ἐνν. εἶναι φαυλότερα. πρὶν γενέσθαι χρόν. πρότ., ἐκφέρεται μετὸ πρὶν καὶ ἀπαρέμφ. ἐπειδὴ ἡ κυρία πρότ. (ἀνάγκη ἡμῖν...) εἶναι καταφατικὴ. εἰληφέναι ὑποκ. τοῦ ἀπρος. ἀνάγκη ἐστὶ.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XX.—Ἔρμηνεία

Λοιπόν, ἐὰν μὲν, ἀφ' οὗ ἐλάβομεν αὐτὴν τὴν γνῶσιν (τὴν ἐπιστήμην) ἐγεννήθημεν, ἐγνωρίζομεν (ἠπιστάμεθα) καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν καὶ ἀμέσως ἀφ' οὗ ἐγεννήθημεν ὄχι μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ ἄνισον (τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον) ἀλλὰ καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ παρόμοια; Διότι δὲν κάμνομεν τώρα λόγον περισσότερον περὶ τοῦ ἴσου παρὰ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὀσίου, καὶ γενικῶς περὶ ὅλων ἐν γένει, εἰς τὰ ὁποῖα ἀποδίδομεν τὸ ὄνομα τοῦτο (οἷς ἐπισφραγιζόμεθα) τοῦ ὄντος [τῆς ἰδέας] (τοῦτο δ' ἔστι), καὶ ὁσάκις ἐρωτῶμεν καὶ ὁσάκις ἀπαντῶμεν κατὰ τὰς ἀπαντήσεις μας. Ὡστε εἶναι ἀναγκαῖον εἰς ἡμᾶς νὰ εἴχομεν λάβει (εἰληφέναι) τὰς γνώσεις ὅλων αὐτῶν πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν. Ἔτσι εἶναι αὐτό. Καὶ ἐὰν μὲν βεβαίως, ἀφ' οὗ ἐλάβομεν, δὲν ἔχωμεν λησμονήσει τὰς γνώσεις αὐτάς (μὴ ἐπιλελήσμεθα) ἕκαστος κατὰ τὴν γέννησίν του (ἐκάστοτε) [εἶναι ἀναγκαῖον] νὰ γεννώμεθα (γίγνεσθαι) γνωρίζοντες πάντοτε (εἰδότας ἀεὶ) καὶ νὰ γνωρίζωμεν (καὶ εἰδέναι) κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου μας (διὰ βίου). Διότι τὸ νὰ γνωρίζῃ κανεὶς (τὸ γὰρ εἰδέναι) εἶναι τοῦτο, ἀφ' οὗ δηλ. λάβῃ γνῶσιν πράγματός τινος (λαβόντα του [= τινός] ἐπι-

στήμην) νὰ διατηρῆ (*ἔχειν*) αὐτὴν καὶ νὰ μὴ τὴν ξεχάσῃ (*ἀπολωλεκέναι*). ἢ δὲν ὀνομάζομεν ὦ Σιμμία, τοῦτο λήθην, δηλ. τὸ νὰ χάσωμεν γνῶσιν (*ἀποβολὴν ἐπιστήμης*); Ἐξάπαντος (*πάντως*), βεβαίως, ὡς νομίζω (*δήπου*), ὦ Σωκράτη, εἶπεν.—Ἐὰν δὲ βεβαίως, ὡς νομίζω (*οἶμαι*), ἀφ' οὗ ἐλάβομεν αὐτὴν πρὶν γεννηθῶμεν, ἐχάσαμεν (*ἀπωλέσαμεν*) αὐτὴν κατὰ τὴν γέννησίν μας (*γιγνόμενοι*), βραδύτερον δὲ χρῆσιμοποιούντες (*χρῶμενοι*) τὰς αἰσθήσεις μας περὶ αὐτὰ τὰ αἰσθητά, λαμβάνομεν πάλιν (*ἀνακτιῶμεν*) τὰς σχετικὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας κάποτε καὶ πρωτύτερα εἶχομεν, ἄρᾳ γε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὀνομάζομεν μανθάνειν δὲν ἠθέλεν εἶναι (*οὐκ ἂν εἶη*) τὸ νὰ ἀποκτᾶ κανεὶς πάλιν (*ἀναλαμβάνειν*) ἰδικὴν του (*οἰκείαν*) γνῶσιν; Τοῦτο ἐὰν ἠθέλομεν ὀνομάσει ἀνάμνησιν, ὀρθῶς ἠθέλομεν ὀνομάσει αὐτό; Βεβαιότατα.—Δυνατὸν λοιπὸν προφανῶς ἐφάνη τοῦτο, ὅτι ἀντιληφθεὶς κανεὶς κάτι τι (*αἰσθόμενόν τι*) ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας ἢ λαβῶν ἄλλην τινα ἰδέαν, τὴν ὁποίαν εἶχε λησμονήσει (*δ' ἐπελέληστο*), καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν (*ᾧ*) τοῦτο ἐπλησίασεν, ὃν ἀνόμοιον πρὸς αὐτὸ ἢ ὃν ὅμοιον.—Ὡστε αὐτὸ ποῦ ἐννοῶ (*δπερ λέγω*), ἐν ἐκ τῶν δύο (*δυοῖν θάτερον*) συμβαίνει, ἢ βεβαίως (*ἦτοι γε*) ἔχομεν γεννηθῆ (*γεγόναμεν*) γνωρίζοντες (*ἐπιστάμενοι*) αὐτὰ καὶ τὰ γνωρίζομεν ὅλοι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μας (*διὰ βίου*) ἢ βραδύτερον, ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους λέγομεν ὅτι μανθάνουν, τίποτε ἄλλο δὲν κάμνουν (*οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν*) οὗτοι παρὰ ἐνθυμοῦνται (*ἀλλ' ἢ ἀναμιμνήσκονται*), καὶ ἡ μάθησις τοιουτοτρόπως ἠθέλεν εἶναι ἀνάμνησις. Καὶ παρὰ πολὺ μάλιστα (*καὶ μάλα δὴ*) ἔτσι ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ λαβόντες... ἐγεγόμεθα — ἢ *ἐπιστάμεθα* ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. *λαβόντες* χρονικὴ μετοχή. ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ κτλ. β' ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὗ μᾶλλον τι. *οἷς ἐπισφραγίζόμεθα* ἀναφορ. πρὸτ., τὸ δὲ *οἷς* εἶναι ἀντικείμεν. τοῦ ῥήμ. *ἐπισφραγίζόμεθα*. *ἐρωτῶντες, ἀποκρινόμενοι* χρον. μετοχαί. *εἰληφέναι* ὑποκείμεν. τοῦ ἄπρσ. *ἀναγκαῖόν ἐστι*. *εἰ μὲν λαβόντες μὴ ἐπιτελήσαμεθα* — [ἀναγκαῖόν ἐστι] *γίγνεσθαι καὶ εἰδέναί* ὑποθετ. λόγος α' εἶδους: τὰ ἀπαρέμφατα *γίγνεσθαι* καὶ *εἰδέναί* ὑποκείμενα τοῦ ἄπρσ. ἀναγκαῖόν ἐστι. *διὰ βίου* ἐμπρόθετος διορισμὸς τοῦ χρόνου, σημαίνων τὴν διάρκειαν. *τοῦτ' ἐστιν* τὸ τοῦτο εἶναι κατηγορούμ. τοῦ τὸ *εἰδέναί*. *λαβόντα...* *ἔχειν καὶ μὴ ἀπολωλεκέναι* ἐπεξηγήσις τοῦ τοῦτο. *του* = τινός, γενικὴ ἀντικείμεν. τοῦ *ἐπιστήμην*. *ἀποβολὴν ἐπιστήμης* ἐπεξηγήσις τοῦ τοῦτο *λήθην*, τὸ δὲ *ἐπιστήμης* εἶναι γενικὴ ἀντικείμεν. τοῦ *ἀποβολὴν*. *εἰ δὲ γε...* *ἀπωλέσαμεν*, ὕστερον δὲ *ἀναλαμβάνομεν...* — ἄρ' οὐκ ἂν εἶη... ὑποθετ. λόγος α'

είδους. ταῖς αἰσθήσεσιν ἀντικμ. τοῦ χρώμενοι. λέγοντες ὑποθετ. μετοχή = εἰ λέγομεν, μετὰ δὲ τοῦ ἂν λέγομεν ἀποτελοῦν ὑποθετ. λόγον γ' εἰδους. *Δυνατὸν γὰρ... ἐφάνη* εἶναι ἀπρόσωπος ἔκφρασις καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐνοῆσαι εἶναι ὑποκείμενον αὐτῆς. *αἰσθόμενον ἢ ἰδόντα ἢ ἀκούσαντα* ὑποθετικάι μετοχαί. *ἐπελέληστο* γ' ἔνικ. πρόσ. ὀριστικῆς ὑπερουντελ. τοῦ ὁ. ἐπιλανθάνομαι. *δυοῖν* γενική διαιρετ. εἰς τὸ *θάτερον* = τὸ ἔτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧΧΙ.—Ἐρμηνεία

Ποῖον ἐκ τῶν δύο (*πότερον*) λοιπὸν προτιμᾶς (*αἰρεῖ*), ὃ Σιμμία; ὅτι ἡμεῖς ἐγεννήθημεν γνωρίζοντες (*ἐπισταμένους*) ἢ ὅτι ἐπαναφέρομεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν βραδύτερον (*ἢ ἀναμιμνήσκεσθαι ὕστερον*) ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων πρωτέρα εἶχομεν λάβει γνώσιν (*ὧν ἐπιστήμην πρότερον εἰληφότες ἦμεν*);

—Δὲν δύναμαι, ὃ Σωκράτη, ἐν τῷ παρόντι νὰ προτιμήσω (*ἐλέσθαι*). Ἄλλὰ τί; τὸ ἐξῆς δύνασαι (*ἔχεις*) νὰ ἐκλέξης καὶ ποῖαν γνώμην ἔχεις (*καὶ πῆ σοι δοκεῖ*) περὶ αὐτοῦ; ἂν ἓνας ἄνθρωπος γνωρίζῃ (*ἀνὴρ ἐπιστάμενος*) [μερικὰ πράγματα] ἤθελε δυναθῆ (*ἔχει ἄν*) ἢ ὄχι νὰ δικαιολογήσῃ (*δοῦναι λόγον*) ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἔχει τὰς γνώσεις; Πολλὴ ἀνάγκη εἶναι, ὃ Σωκράτη, νὰ δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὰς γνώσεις του, εἶπεν. Ἄρά γε (*ἦ*) καὶ φρονεῖς, ὅτι ὅλοι (*δοκοῦσί σοι πάντες*) δύνανται νὰ δίδουν λόγον [νὰ δικαιολογήσουν] ἐκεῖνα, περὶ τῶν ὁποίων τώρα πρὸ δλίγου (*ὧν νῦν δὴ*) ὠμιλοῦσαμεν; Θὰ ἤθελον βεβαίως (*βουλοίμην μέντοι ἄν*) νὰ ἔχη οὕτω τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ τοῦναντίον (*πολὺ μᾶλλον*) ἔχω τὸν φόβον, μήπως αὔριον κατ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ὥραν (*τηνικάδε*) δὲν ὑπάρχη πλέον (*οὐκέτι ἦ*) κανεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων νὰ εἶναι ἱκανὸς (*οἶός τε εἶναι*) νὰ πράξῃ τοῦτο ἐπαξίως. Φρονεῖς ἐπομένως (*ἄρα*) εἶπεν, ὃ Σιμμία, ὅτι ὅλοι (*δοκοῦσί σοι πάντες*) δὲν γνωρίζουν (*οὐκ ἐπίστασθαι*) αὐτά; Οὐδὲλως. Ἐνθυμοῦνται συνεπῶς (*ἄρα*), ὅσα πρωτέρα κάποτε ἔμαθαν; εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐνθυμοῦνται. Τὰ ἐνθυμοῦνται, ἀφ' οὗ πότε αἱ ψυχαὶ μας ἔλαβον γνώσιν (*ἐπιστήμην*) αὐτῶν; διότι προφανῶς (*δὴ*) δὲν ἔλαβον γνώσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν (*ἀφ' οὗ*) ἐγεννήθημεν. Ὅχι βέβαια (*οὐ δῆτα*). Ἐπομένως (*ἄρα*) πρωτέρα; Ναί. Ὑπῆρχον κατ' ἀκολουθίαν (*ἄρα*), ὃ Σιμμία, αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ πρωτέρα, πρὸ τοῦ νὰ λάβουν τὴν μορφήν τοῦ ἀνθρώπου (*πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἶδει*), ἄνευ σωμάτων, καὶ εἶχον καθαράν διανοητικὴν ἐνέργειαν (*φρόνησιν*). Ἐκτὸς ἂν ἴσως (*ἄρα*) λαμβάνομεν ταύτας τὰς γνώσεις κατὰ τὴν γέννησίν μας· διότι αὐτὸς ὁ χρόνος ὑπολείπεται ἀκόμη. Ἔστω, ὃ φίλε· ἐχάνομεν δὲ

(ἀπόλλυμεν δὲ) αὐτὰς κατὰ ποῖον ἄλλον χρόνον [ἐκτός τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεώς μας]; διότι προφανῶς (δη) δὲν γεννώμεθα ἔχοντες βεβαίως αὐτάς, [ὄντες κάτοχοι αὐτῶν], ὅπως παρεδέχθημεν πρὸ δλίγου (ὡς ἄρτι ὠμολογήσαμεν). "Ἡ τὰς χάνομεν κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον (ἐν ᾧ περ) καὶ λαμβάνομεν αὐτάς; ἢ δύνασαι ν' ἀναφέρῃς (ἔχεις εἰπεῖν) κανένα ἄλλον χρόνον; οὐδόλως ἔχω ν' ἀναφέρω ἄλλον χρόνον, ὃ Σωκράτη, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω (ἔλαθον ἐμαυτὸν) δὲν εἶπον τίποτε (εἰπὼν οὐδέν).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Αἰρεῖ β' ἐνίκ. πρόσ. ὀριστικῆς ἐνεστώτος τοῦ ῥήμ. αἰρέομαι—οὔμαι. ἐπι-σταμένους γεγονέναι ἢ ἀναμνησθεσθαι ἐπεξηγήσις τοῦ πότερον, εἶναι δὲ τὰ ἀπαρέμφατα τελικά, ἀντικείμενα τοῦ *αἰρεῖ*. ὧν=ἐκείνων (ἀντικ. τοῦ ἀναμνησθεσθαι) ἢ ἀντικ. τοῦ *εἰληφότες ἦμεν*. ἐλέσθαι ἀπαρέμφ. ἀορ. β' τοῦ αἰρέομαι—οὔμαι. *περὶ ὧν ἐπίσταται*=περὶ ἐκείνων ἢ ἐπίσταται. *πολλὴ ἀνάγκη ἐστὶν* ἐννοεῖται τὸ ὑποκείμ. *ἔχειν ἂν δοῦναι λόγον*. *βουλοίμην μεντᾶν* (μέντοι ἂν) τὸ πλήρες θά ἦτο: *βουλοίμην μέντοι ἂν ἔχειν πάντας διδόναι λόγον περὶ τούτων κ.τ.λ. μὴ οὐκέτι ἢ* πλαγία ἐνδοιαστικὴ πρότ. ἐκ τοῦ φοβοῦμαι. *ἀπόλλυμεν* α' πληθ. πρόσ. ὀριστ. ἐνεστώτος τοῦ ῥήμ. ἀπόλλυμι. *ἔλαθον οὐδέν εἰπὼν* ἢ μετοχὴ εἶναι κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ *ἔλαθον*, ὅπερ ἐξηγεῖται μὲ ἐπίρρημα=λεληθότως, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, ἢ δὲ μετοχὴ μὲ ῥήμα = εἶπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXII.—Ἑρμηνεία

* Ἀρὰ γε λοιπόν, εἶπεν, τοιουτοτρόπως ἔχει εἰς ἡμᾶς τὸ πρᾶγμα, ὃ Σιμμία; ἐὰν μὲν ὑπάρχουν, ὅσα συνήθως ἐπαναλαμβάνομεν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ μας (*θρυσουμέν*), δηλαδὴ καὶ κάποιο ὄραϊον καὶ ἀγαθὸν καὶ ὅλη ἢ τοιαύτη ἰδέα τῶν ὄντων (*ἡ οὐσία*) καὶ μὲ αὐτὴν συσχετίζομεν (*καὶ ἐπὶ ταύτην ἀναφέρομεν*) ὅλα τὰ αἰσθητὰ ὄντα (*πάντα τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων*), ἀνευρίσκοντες αὐτήν, ὑπάρχουσαν πρωτύτερα, ὡς ἰδικὴν μας, καὶ παρομοιάζομεν [συγκρίνομεν] (*ἀπεικάζομεν*) αὐτὰ [τὰ αἰσθητὰ] μὲ ἐκείνην, εἶναι ἀναγκαῖον τοιουτοτρόπως, ὅπως καὶ αὐτὰ εἶναι, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ εἶναι καὶ ἡ ἰδικὴ μας ψυχὴ, καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς· ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχουν αὐτὰ [τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων] ματαίως (*ἄλλως*) ὁ λόγος ἦθελεν ἔχει λεχθῆ; * Ἀρὰ γε τοιουτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ εἶναι ἐξ ἴσου ἀνάγκη καὶ [αὐτὰ δηλαδὴ αἱ ἰδέαι] νὰ ὑπάρχουν καὶ αἱ ψυχαὶ μας πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς (*πρὶν ἡμᾶς γεγονέναι*), καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχουν αὐτὰ (*δηλ. αἱ ἰδέαι τῶν ὄντων*) οὔτε καὶ αὐτὰ ἐδῶ (*δηλ. ἡ προ-*

ὑπαρξίς τῆς ψυχῆς ἡμῶν); ὑπερβολικὰ (ὑπερφυῶς), ὃ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Σιμμίας, μοῦ φαίνεται, ὅτι ἡ ἰδία ἀνάγκη εἶναι καὶ εἰς ὥραϊον συμπέρασμα βεβαίως (εἰς καλὸν γε) καταλήγει ἢ συζήτησίς μας (ὁ λόγος), δηλαδή εἰς τὸ ὅτι καθ' ὅμοιον τρόπον ὑπάρχει ἡ ψυχὴ μας, πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς, καὶ ἡ ἰδέα (ἡ οὐσία) τὴν ὁποίαν σὺ τώρα ἀναφέρεις.—Διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἔχω τίποτε τόσον ὀλοφάνερον (οὕτως ἐναργές), ὅπως εἶναι τοῦτο, τὸ ὅτι δηλαδή καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα ὑπάρχουν καθ' ὀλοκληρίαν [ἐν τῇ πλήρει σημασίᾳ τῆς λέξεως] (ὡς οἴόντιε μάλιστα), δηλαδή καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) σὺ ἔλεγες· καὶ καθὼς τοῦλάχιστον φρονῶ (καὶ ἔμοιγε δοκεῖ) ἀρκετὰ (ικανῶς) ἔχει ἀποδειχθῆ τὸ πρᾶγμα. Τί ὅμως λοιπὸν φρονεῖ ὁ Κέβητος (τί δὲ δὴ Κέβητι δοκεῖ); εἶπεν ὁ Σωκράτης· διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ πείθωμεν τὸν Κέβητα.—Ἄρκετὰ ἔχει ἀποδειχθῆ, εἶπεν ὁ Σιμμίας, καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω (ὡς ἔγωγε οἶμαι)· καίτοι εἶναι ἰσχυρογνωμονέστατος ἄνθρωπος εἰς τὸ νὰ δυσπιστῆ (ἀπιστεῖν) εἰς τοὺς λόγους. Ἄλλὰ νομίζω, ὅτι ἀρκούντως (οὐκ ἐνδεῶς) ἔχει τοῦτο πείσει (πεπεισθαι) αὐτόν, ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ψυχὴ μας, πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ μὲν ἔστιν ... ἀναγκαῖόν ἐστιν ... ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. καλὸν τέ τι καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία ἐπεξήγησις τοῦ ἄ θρυλουμένου. ἡμετέραν οὖσαν ἢ μετοχὴ εἶναι κατηγορηματ. ἐκ τοῦ ἀνευρίσκοντες. ἐκείνη ἀντικ. τοῦ ἀπεικάζομεν. καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσ. ἀναγκαῖόν ἐστιν. εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν εἴη εἰρημένος ὁ λόγος οὗτος; ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. ταῦτά τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχάς, ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ἀνάγκη ἐστὶ. ὑπερφυῶς ποσοτικός προσδιορισμὸς τοῦ δοκεῖ, ὅπερ ἐδῶ εἶναι προσωπικόν, ἔχει ὡς ὑποκ. τὸ ἢ αὐτῇ ἀνάγκη. εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι... εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ εἰς καλὸν καταφεύγει ὁ λόγος. τὰ πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι ἐπεξήγ. τοῦ τοῦτο, ὅπως καὶ τὰ καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τᾶλλα πάντα εἶναι ἐπεξήγ. τοῦ πάντα τὰ τοιαῦτα. τί δὲ δὴ Κέβητι; ἐνν. δοκεῖ. πείθειν ὑποκ. τοῦ δεῖ. πρὸς τὸ ἀπιστεῖν προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. τοῖς λόγοις ἀντικ. αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXIII.—Ἑρμηνεία

Ἐὰν ὅμως (μέντοι) καὶ ὅταν ἀποθάνωμεν, θὰ ὑπάρχη ἀκόμη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, οὔτε καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν φαίνεται, ὃ Σωκράτη, ὅτι ἔχει ἀποδειχθῆ (ἀποδεδειχθαι)· ἀλλ' ἀκόμη ἐναντιώνεται (ἐνέστηκεν) ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἔλεγεν ὁ Κέβητος, δηλαδή

ἐκείνο τὸ ἐπιχείρημα πού προβάλλουν οἱ πολλοὶ (τὸ τῶν πολλῶν), μήπως δηλαδή (ὅπως μὴ) ὅταν ἀποθνήσκη ὁ ἄνθρωπος διασκορπίζεται [ἐξαφανίζεται] (διασκοεδάννυται) ἡ ψυχὴ καὶ μήπως τοῦτο [ὁ διασκορπισμὸς] εἶναι (ἦ) τὸ τέλος τῆς ὑπάρξεώς της (τέλος τοῦ εἶναι). Διότι τί ἐμποδίζει (τί γὰρ κωλύει) νὰ γενῶνται μὲν αὕτη καὶ νὰ συνίσταται ἀπὸ διαφορετικὰ τινα στοιχεῖα (ἄλλοθεν ποθεν) [ἄφ' ὅσα εἶναι τὸ σῶμα], πρὸ τοῦ νὰ εισέλθῃ αὕτη εἰς ἀνθρώπινον σῶμα, ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς αὐτὸ καὶ ἀποχωρίζεται (ἀπαλλάττηται) ἀπ' αὐτό, τότε καὶ αὕτη ν' ἀποθνήσκη καὶ νὰ χάνεται; Καλὰ (εὖ) τὰ λέγεις, εἶπεν ὁ Κέβης, ὁ Σιμμία. Διότι φαίνεται νὰ ἔχῃ ἀποδειχθῆ τρόπον τινα (ὄσπερ) τὸ ἦμισυ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀποδειχθῆ, ὅτι δηλαδή πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς ὑπῆρχεν ἡ ψυχὴ μας· εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἀποδείξωμεν ἀκόμη (προσαποδείξαι), ὅτι καὶ ὅταν ἀποθάνωμεν θὰ ὑπάρχῃ ἐξ ἴσου (οὐδὲν ἦτιον ἔσται) ὅπως καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν (ἢ πρὶν γενέσθαι), ἐὰν πρόκειται (εἰ μέλλοι) νὰ εἶναι τελεία (τέλος ἔχειν) ἡ ἀπόδειξις. Ἔχει μὲν ἀποδειχθῆ, ὁ Σιμμία καὶ Κέβης, εἶπεν ὁ Σωκράτης, καὶ τώρα, ἐὰν θέλετε νὰ συνεσώσητε (συνθεῖναι εἰς ταῦτόν) καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν ἀπόδειξιν (τοῦτόν τε τὸν λόγον) καὶ ἐκείνον τὸν ὁποῖον πρὸ αὐτοῦ παρεδέχθημεν (ὡμολογήσαμεν), τὸ ὅτι δηλαδή γίνεται πᾶν τὸ ἔχον ζωὴν (τὸ ζῶν) ἐκ τοῦ ἀποθανόντος. Διότι ἐὰν μὲν ὑπάρχῃ ἡ ψυχὴ καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν (καὶ πρότερον), εἶναι δὲ ἀναγκαῖον εἰς αὐτὴν ἐρχομένην εἰς τὴν ζωὴν (λουσῆ εἰς τὸ ζῆν) καὶ γεννωμένην νὰ μὴ γενῶνται ἀπὸ οὐδεμίαν ἄλλην πηγὴν (μηδαμόθεν ἄλλοθεν) παρὰ ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ ἀπὸ τὴν θνησιμότητα, πῶς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ αὕτη, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ, ἄφ' οὐ βέβαια (ἐπειδὴ γε) πρέπει νὰ εισέλθῃ αὕτη πάλιν εἰς τὴν ζωὴν; Ἔχει ἀποδειχθῆ μὲν λοιπὸν καὶ τώρα, ὅπως ἀκριβῶς ἔχει λεχθῆ ἀπὸ ἡμᾶς προηγουμένως (ὄπερ λέγεται).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ δέ μοι ἔσται—οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ ἀποδεδείχθαι ὑποθετ. λόγος α' εἶδους· ἀποδεδείχθαι ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. δοκεῖ. ἐνέστηκεν παρακείμε. τοῦ ὁ. ἐνίσταμαι. τὸ τῶν πολλῶν ἐπεξήγησις τοῦ δ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε. ὅπως μὴ διασκοεδάννυται ἡ ψυχὴ πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ἐνέστηκεν, ὁμοίως καὶ ἡ ἐπομένη μὴ καὶ τοῦτο ἦ τέλος τοῦ εἶναι. τέλος εἶναι κατηγορ. τοῦ τοῦτο. Τί γὰρ κωλύει... εὐθεία ἐρωτημ. πρότ. ξυνίστασθαι καὶ εἶναι καὶ τὰ κατωτέρω τελευτᾶν καὶ διαφθεῖρεσθαι εἶναι τελικὰ ἀπαρέμφ. ἐξαφρώμενα ἐκ τοῦ τί κωλύει. πρὶν ἀφικέσθαι χρον. πρότ., ἐτέθη δὲ τὸ πρὶν μετ' ἀπαρέμφ., ἐπειδὴ προηγείται καταφατικὴ κυρία ποῦτασις. τί κωλύει... ἀποδεδείχθαι ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. φαίνεται. οὐ γενικὴ διαίρειτικὴ. προσαποδείξαι,

ἐπίσης ὑποκμ. τοῦ δεῖ. ἢ πρὶν γενέσθαι β' ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὐδὲν ἦντον. συνθεῖναι ἀπαρέμφ. ἐνεργ. ἀορ. β' τοῦ ῥήματος συντίθημι. Τὸ γίνεσθαι... ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτόν τε τὸν λόγον καὶ ὃν πρὸ τούτου ὠμολογήσαμεν. εἰ γὰρ ἔστι μὲν ἡ ψυχὴ... πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν... ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. ἰούση δοτ. ἐνικ. -θηλ. γένους τῆς μετοχῆς τοῦ ἔρχομαι. ἰὼν — ἰούσα — ἰόν. ἰούση καὶ γιγνομένη ὑποθετικαὶ μετοχαί. γίνεσθαι μηδαμόθεν ἄλλοθεν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσ. ἀνάγκη ἐστὶ. πῶς οὐκ ἀνάγκη ἐστὶν αὐτὴν εἶναι εὐθεία ἐρωτημ. πρότ., τὸ εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἀνάγκη ἐστὶ, ἐπίσης τὸ γίνεσθαι ὑποκ. τοῦ δεῖ. ὅπερ λέγεται ἐτέθη ὁ ἐνεστώσ ἀντὶ τοῦ παρακείμε. εἴρηται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXIV. — Ἑρμηνεία

Ἐν τούτοις ὅμως νομίζω, ὅτι καὶ σὺ καὶ ὁ Σιμμίας εὐχαρίστως ἠθέλατε ἐξετάσει [ἠθέλατε βασανίσει] ἀκόμη περισσότερον [ἀπὸ ὅσον μέχρι τοῦδε ἠρηνύσαμεν] (*διαπραγματεῦσασθαι ἔτι μᾶλλον*) τὸν λόγον καὶ ὅτι φοβεῖσθε (*δεδιέναι*) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φοβοῦνται τὰ παιδιὰ, μήπως ἐν τῇ πραγματικότητι (*ὡς ἀληθῶς*) ὁ ἄνεμος μόλις βγαίνει αὐτὴ [ἢ ψυχὴ] ἀπὸ τὸ σῶμα (*ἐκβαίνουσαν*) τὴν φυσᾶ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις καὶ τὴν διασκορπίζῃ (*καὶ διασκεδάννυσιν*), καὶ μάλιστα (*ἄλλωστε*) ὅταν κατὰ τύχην (*τύχη*) κανεὶς ἀποθνήσκῃ οὐχὶ μὲ ἔλλειψιν ἀνέμου (*ἐν νηνεμῖα*) ἀλλὰ μὲ πολὺ μέγαλον (*μεγάλῳ τινι*) ἄνεμον. Καὶ ὁ Κέβης ἀφ' οὗ ἐγέλιπεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ (*ἐπιγελάσας*) προσπάθησον (*πειρῶ*), ὃ Σωκράτη, νὰ μεταπέιθης (*ἀναπέιθειν*) ἡμᾶς, ὡς φοβούμενους (*ὡς δεδιότων*)· ἢ καλύτερον (*μᾶλλον δὲ*) ὄχι, διότι ἡμεῖς φοβούμεθα, ἀλλ' ἴσως ἐνυπάρχει (*ἐνυ—ἐνεστι*) καὶ μεταξύ μας (*ἐν ἡμῖν*) κάποιος, ὁ ὁποῖος ἔχει τοὺς τοιοῦτους φόβους· αὐτὸν λοιπὸν προσπάθει (*πειρῶ*) νὰ μεταπέιθης διὰ νὰ μὴ φοβῆται (*μὴ δεδιέναι*) τὸν θάνατον, καθὼς ἀκριβῶς τὰ φόβητρα [τὰ σκιαχτρα] (*τὰ μορμολύκεια*). Ἐπει (*χρηή*), εἶπεν ὁ Σωκράτης, νὰ ψάλλωμεν χάριν αὐτοῦ ἐπρωδᾶς [μαγικὰ ἄσματα πρὸς θεραπείαν νόσων, ἐδῶ δὲ ἐννοεῖ τοὺς φιλοσοφικούς λόγους πρὸς θεραπείαν πασχούσης ψυχῆς] (*ἐπάδειν*) καθ' ἑκάστην ἡμέραν, μέχρις ὅτου θέλετε θεραπεύσει αὐτὸν διὰ τῶν ἐπρωδῶν (*ἕως ἂν ἐξεπάσηε*). Ἐπει ἀπὸ τοῦ, ὃ Σωκράτη, εἶπεν, θὰ λάβωμεν (*ληψόμεθα*) ἱκανὸν θεραπευτὴν διὰ τῶν τοιούτων ἐπρωδῶν ἀφ' οὗ σύ, εἶπεν, ἐγκαταλείπεις ἡμᾶς (*ἀπολείπεις ἡμᾶς*); εἶναι μὲν μεγάλη ἡ Ἑλλάς, εἶπεν, ὃ Κέβης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐνυπάρχουν ἱκανοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ εἶναι καὶ τὰ γένη τῶν βαρβάρων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων

δλων πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν ἐπιμελῶς (*χρῆ διερευνᾶσθαι*), ἀναζητοῦντες νὰ εὕρωμεν τοιοῦτον ἰατροφιλόσοφον (*ἐπφρόν*), χωρὶς μῆτε χρήματα νὰ λυπούμεθα (*μῆτε φειδομένους*) μῆτε κόπους, διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι εἰς τὸ ὁποῖον ἠθέλετε δαπανᾶ (*ἀναλίσκοιτ' ἄν*) καταλληλότερον (*εὐκαιρότερον*) χρήματα. Πρέπει δὲ νὰ προβαίνετε εἰς τὴν ζήτησιν αὐτῶν ἀναμεταξύ σας (*μετ' ἀλλήλων*)· διότι ἴσως οὐδὲ εὐκόλως ἠθέλετε εὕρει (*εὕροιτ' ἄν*) ἄλλους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἠδύναντο νὰ κάμνουν τὸ ἔργον τοῦτο καλύτερον ἀπὸ σᾶς. Ἄλλ' αὐτὰ μὲν θὰ γίνουσι (*ὑπάρξει*), εἶπεν ὁ Κέβης· ἐκεῖ δὲ ὅπου (*ὄθεν*) διεκόψαμεν τὸν λόγον μας (*ἀπελίπομεν*), ἃς ἐπανέλθωμεν, ἐὰν σὲ εὐχαριστῆ [ἐπιδοκιμάζῃς] τοῦτο (*εἰ σοὶ ἔστιν ἡδομένῳ*). Ἄλλ' ὅμως θὰ μοῦ εἶναι βεβαίως εὐχάριστον τοῦτο (*ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ μοι ἔσται*)· διότι πῶς ὄχι (*πῶς γὰρ οὐ μέλλει*) ; Καλὰ εἶπε, τὰ λέγεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἂν διαπραγματεύσασθαι καὶ *δεδιέναι* εἰδικὰ ἀπαρέμματα ἐκ τοῦ δοκεῖς. *μὴ ὡς ἀληθῶς*.. *διαφροσῆ* καὶ *διασκεδάννουσι* πλάγια (ἐνδοιαστικά) ἐρωτήματα. προτάσεις ἐξαφρώμεναι ἐκ τοῦ φόβου σημασι. ῥήματος *δεδιέναι*. *ἀποθνήσκων* κατηγορημ. μετοχή ἐκ τοῦ *τύχη τις*· *πειρώ*, β' ἐνικ. πρόσ. προστακτ. ἐνεστῶτος τοῦ ῥ. *πειράσμαι*—ῶμαι. *ὡς δεδιότων* ἀντὶ τῆς ἀπολύτου κατὰ γενικὴν μετοχῆς αὐτῆς. ἔπρεπε νὰ εἶναι *ὡς δεδιότας* διὰ τὴν συμφωνίαν μὲ τὸ ἀντικειμ. τοῦ *ἀναπαίθειν*, τὸ *ἡμᾶς*.—*ἐνι*=ἐνεσι. *τὸν θάνατον* καὶ τὰ *μορμολύκεια* ἀντικείμενα τοῦ *μὴ δεδιέναι*. *ἐπάδειν* ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. *χρῆ*. *ἕως ἂν ἐξαπέσῃτε* χρον. ὑποθ. πρότ. *ἐνεῖσι* γ' πληθ. προσ. ὄριστ. ἐνεστ. τοῦ ἐνεμι. *διερευνᾶσθαι* ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. *χρῆ*. *μῆτε φειδομένους* τροπ. μετοχή. *εἰς ὅ,τι ἂν ἀναλίσκοιτο* ὑποθετ. ἀναφορ. πρότ. *ὑμῶν* β' ὄρος τῆς συγκρίσεως ἐκ τοῦ *μᾶλλον*. *ὄθεν ἀπελίπομεν* ἀναφορ. πρότ. *ἐπανέλθωμεν* προτροπετ. ὑποτακτικῆ. *εἰ σοὶ ἡδομένῳ ἔστιν*—*ἐπανέλθωμεν*, ὑποθετ. πρότ. α' εἰδους. *ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ μοι ἔνν.* τὸ ῥ. *ἔσται*. *πῶς οὐ γὰρ οὐ μέλλει ἔνν. ἡδομένῳ μοι εἶναι*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXV.—Ἑρμηνεία

Λοιπὸν κάτι τοιοῦτον, εἶπεν οὗτος ὁ Σωκράτης, πρέπει ἡμεῖς νὰ ἐρωτήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς (*ἑαυτούς*), εἰς ποῖον ἄρά γε πρᾶγμα (*τῷ ποίῳ τινὶ*) ἀρμόζει (*προσῆκει*) νὰ πάσχη αὐτὸ τὸ πάθημα, δηλαδὴ τὸ νὰ διασκορπίζεται (*τὸ διασκεδάννυσθαι*) καὶ διὰ ποῖον ἄρά γε ἀρμόζει νὰ φοβούμεθα (*δεδιέναι*), μήπως πάθη αὐτὸ τὸ πάθημα καὶ εἰς ποῖον ὄχι· καὶ ὕστερον ἀπ' αὐτὸ πρέπει πάλιν νὰ ἐξετάσωμεν (*ἐπισκέψασθαι*), εἰς ποῖαν ἐκ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν (*πότερον*) ἀνήκει ἡ ψυχὴ [δηλ. εἰς ἐκεῖνα πού διασκορπίζονται ἢ εἰς ἐκεῖνα

πού δὲν διασκορπίζονται], καὶ ἂπ' αὐτὰ [πού θά ἐξετάσωμεν] νὰ ἔχω-
 μεν θάρρος (*θαρρεῖν*) ἢ νὰ ἔχωμεν φόβους διὰ τὴν ψυχὴν μας; Ἐπι-
 θῆ, εἶπε, λέγεις. Ἐγὼ γὰρ λοιπὸν εἰς μὲν τὸ συντεθεὲν ἐκ πολλῶν στοι-
 χείων καὶ ὄν σύνθετον ἐκ φύσεως ἀρμόζει νὰ πάσχη τὸ πάθημα τοῦτο,
 νὰ διαιρεθῆ δηλαδὴ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον (*ταύτη*), κατὰ τὸν ὁποῖον
 συντετέθη, ἐὰν δέ τι κατὰ τύχην εἶναι ἀσύνθετον, εἰς αὐτὸ μόνον ἀρμό-
 ζει (*προσῆκει*) ὑπὲρ πᾶν ἄλλο (*εἴπερ τῷ ἄλλῳ*) νὰ μὴ πάσχη τὸ
 πάθημα αὐτό; Νομίζω ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ Κέ-
 βης. Λοιπὸν, ὅσα ἀκριβῶς εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια καὶ κατὰ τὸν ἴδιον
 τρόπον [ἀναλλοίωτα] (*κατὰ ταῦτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει*), ταῦτα πρὸ
 πάντων (*μάλιστα*) σοῦ φαίνεται (*δοκεῖ σοι*) ὅτι εἶναι φυσικὸν (*εἰκὸς*
εἶναι) νὰ εἶναι τὰ ἀσύνθετα, ἐκεῖνα δὲ [τοῦναντίον] τὰ ὅποια ἄλλοτε
 κατ' ἄλλον τρόπον (*ἄλλως*) ἔχουν καὶ οὐδέποτε εἶναι τὰ ἴδια (*κατὰ*
ταῦτά), ὅτι ταῦτα εἶναι τὰ σύνθετα; Ἐγὼ τοῦλάχιστον τοιοῦτοτρό-
 πως φρονῶ (*ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως*). Ἐπεὶ ἐπανέλθωμεν λοιπὸν (*ἴωμεν*
δή), εἶπεν, εἰς τὴν ἐξέτασιν τούτων, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὁποίων (*ἐφ'*
ἅπερ) προέβημεν (*ἐνν. ἤλθομεν*) κατὰ τὴν προηγουμένην συζητήσιν
 ἡμῶν (*ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ*). Αὐτὴ ἡ ἰδέα (*ἡ οὐσία*), διὰ τὴν
 ὑπαρξίν τῆς ὁποίας (*ἧς*) ὡς ὄρισμὸν δίδομεν τὸν τοῦ εἶναι κατὰ τὰς
 διαλογικὰς ἡμῶν συζητήσεις (*καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἐρωτῶμενοι*),
 ποῖον ἐκ τῶν δύο (*πότερον*) πάντοτε εἶναι ἡ ἰδία (*ὡσαύτως δεῖ*
ἔχει κατὰ ταῦτὰ) ἢ εἰς ἄλλας περιπτώσεις (*ἄλλοτε*) ἔχει ἄλλως;
 Αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (*αὐτὸ τὸ ἴσον*), αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ ὠραίου
 (*αὐτὸ τὸ καλόν*), ἐν γένει ἐκάστη ἐκ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν (*αὐτὸ ἕκα-*
στον δ ἔστιν), τὸ ὄν μήπως ἄρᾳ γὰρ (*μήποτε*) ἐπιδέχεται (*ἐνδέχεται*)
 καμμίαν μεταβολήν, ἔστω καὶ τὴν ἐλάχιστην (*καὶ ἡντινοῦν*); ἢ πάν-
 τοτε ἐκάστη ἰδέα ἐξ αὐτῶν (*ἕκαστον αὐτῶν, δ ἔστιν*), ἐπειδὴ εἶναι
 ἀπλῆ [ὄχι σύνθετος] (*μονοειδὲς δν*) αὐτὴ κατ' ἑαυτήν, εἶναι πάντοτε
 ἡ ἰδία καὶ οὐδέποτε κατ' οὐδένα τρόπον (*οὐδαμῆ*) οὐδόπως ἐπιδέχεται
 μεταβολήν (*ἀλλοίωσιν*); κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (*ὡσαύτως*), εἶπεν
 ὁ Κέβης, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι ἡ ἰδία (*κατὰ ταῦτὰ ἔχειν*), ὃ Σω-
 κράτη. Τί δὲ φρονεῖς διὰ τὸ πλῆθος τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων (*τί*
οἶε τῶν πολλῶν), παραδείγματος χάριν (*οἶον*) τῶν ἀνθρώπων
 ἢ τῶν ἵππων ἢ ἐνδυμάτων ἢ ἄλλων τοιούτων οἰωνδήποτε (*ὠντι-*
νωνοῦν) δηλαδὴ ἢ τῶν ἴσων ἢ τῶν ὠραίων ἢ ὄλων, πού ἔχουν τὸ
 ἴδιον ὄνομα τῆς ἰδέας (*τῶν ὁμωνύμων*); Ἐγὼ γὰρ τὰ ἴδια εἶναι
 (*κατὰ ταῦτὰ ἔχει*), ἢ ὅπως ἀντιθέτως (*ἢ πᾶν τοῦναντίον*) πρὸς
 ἐκεῖνα [τὰς ἰδέας] οὔτε αὐτὰ μὲ τὸν ἑαυτὸν των οὔτε καμμίαν φορὰν
 μεταξύ των (*ἀλλήλοισ*), διὰ νὰ εἴπω συντόμως, οὐδόπως εἶναι τὰ

ἴδια (οὐδὲ μὴ κατὰ ταῦτά); Ἔτσι πάλιν ἔχει τὸ πρῶγμα, εἶπεν ὁ Κέβης· οὐδέποτε εἶναι τὰ ἴδια. Λοιπὸν αὐτὰ μὲν τὰ αἰσθητὰ δύνασαι νὰ τὰ πιάσης καὶ διὰ τῆς ἀφῆς (κἂν ἄψαιο) καὶ δύνασαι νὰ τὰ ἴδῃς (κἂν ἴδοις) καὶ διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων δύνασαι ν' ἀντιληφθῆς (κἂν ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσιν αἰσθοιο ἄν), ἐνῶ τὰ ἄλλα τὰ τὰ ὅποια εἶναι τὰ ἴδια (τῶν κατὰ ταῦτὰ ἐχόντων) δὲν εἶναι δυνατόν (οὐκ ἔστιν) νὰ τὰ συλλάβῃς [νὰ νὰ ἀντιληφθῆς] δι' ἄλλου μέσου παρὰ μόνον διὰ τῆς καθαρᾶς διανοητικῆς ἐνεργείας (τῷ λογισμῷ τῆς διανοίας), ἀλλ' εἶναι τὰ τοιαῦτα ἄμορφα καὶ ὄχι ὄρατά; Καθ' ὄλοκληρίαν, εἶπε, λέγεις ἀληθῆ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἐρέσθαι ἀπαρέμφ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ ῥήμ. ἐρωτῶ. τὸ διασκεδάννυσθαι ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν. ἐρέσθαι καὶ δεδιέναι ὑποκείμενα τοῦ ἄπροσ. δεῖ. μὴ πάθη πλαγία (ἐνδοιαστική) ἐρωτημ. πρότ., ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ φόβου σημαντικῶ ῥήμ. δεδιέναι. οὐ = οὐ δεῖ δεδιέναι. ἐπισκίεσθαι καὶ αὐτὸ εἶναι ὑποκείμ. τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω ἄπροσ. ῥήμ. δεῖ, ὁμοίως καὶ τὰ ἀπαρέμφ. θαρρεῖν καὶ δεδιέναι. πάσχειν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου προσήκει. διαιρεθῆναι ἐπεξήγ. τοῦ τοῦτο πάσχειν. ταύτη, ἥπερ τροπ. προσδιορισμοί. ὄν κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει. μὴ πάσχειν καὶ αὐτὸ ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου προσήκει. εἶπερ τῶ (= τινί) ἄλλω ἐνν. προσήκει καὶ σημαίνει = ὑπὲρ πᾶν ἄλλο. οὕτως ἔχειν ὑποκ. τοῦ δοκεῖ. εἶναι τὰ ἀξύνθετα ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. εἰκός ἐστι. ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως ἐνν. ἔχειν. ἴωμεν προτρεπ. ὑποτακτ. ἐφ' ἄπερ ἐνν. τὸ ῥήμα ἤλθομεν. μονοειδὲς ὄν ἢ μετοχὴ ὄν εἶναι αἰτιολογική. οὐδαμῆ οὐδαμῶς τροπικοί προσδιορισμοί, τεθέντες ἀμφότεροι πλεοναστικῶς, κατὰ ταῦτὰ ἔχειν ὑποκ. τοῦ ἀνάγκη ἐστὶ. τί δὲ τῶν πολλῶν = τί δὲ οἶε ἢ δοκεῖ σοι περὶ τῶν πολλῶν. ἐκείνοις ἀντικείμ. τοῦ πᾶν τοῦναντίον. ἄψαιο β' ἐνικ. πρόσ. ἄορ. τοῦ ἄπτομαι. ὅτῳ ἄλλω δοτ. ὄργανική. ἐπιλάβοιο β' ἐνικ. πρόσ. ἄορ. β' τοῦ ἐπιλαμβάνομαι. τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ ὁμοίως δοτ. ὄργανική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVI.—Ἑρμηνεία

Θέλεις (βούλει) λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν (θῶμεν) δύο εἶδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν ἐν ὄρατόν, τὸ δὲ ἄλλο ἀόρατον (ἀειδέες)· ἄς παραδεχθῶμεν (θῶμεν), εἶπε. Καὶ τὸ μὲν ἀόρατον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι πάντοτε εἶναι τὸ ἴδιον (κατὰ ταῦτὰ ἔχον) τὸ δὲ ὄρατόν οὐδέποτε τὸ ἴδιον; Καὶ τοῦτο, εἶπεν, ἄς παραδεχθῶμεν. Ἔλα λοιπὸν, εἶπεν αὐτός, δὲν εἶναι ἀληθὲς (ἄλλο τί ἐστίν), ὅτι ἐκ τῶν συστατικῶν ἡμῶν (ἡμῶν αὐτῶν) τὸ μὲν ἐν εἶναι τὸ σῶμα, τὸ δὲ ἄλλο ἢ ψυχὴ;

οὐδὲν ἄλλο, εἶπεν. Πρὸς ποῖον ἐκ τῶν δύο (*ποτέρῳ*) λοιπὸν εἶδος ἠθέλομεν παραδεχθῆ (*φαῖμεν ἄν*), ὅτι συγγενέστερον εἶναι τὸ σῶμα; Εἰς πάντα εἶναι βεβαίως (*γε*) τοῦτο φανερόν, ὅτι εἶναι περισσότερον ὁμοιον καὶ συγγενέστερον πρὸς τὸ ὄρατόν. Τί δὲ εἶναι ἡ ψυχὴ; εἶναι ὄρατόν ἢ ἀόρατον; δὲν εἶναι τοῦλάχιστον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὄρατόν, εἶπεν, ὃ Σωκράτη. Ἄλλ' ἡμεῖς βεβαίως καὶ τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα ὀνομάζομεν ὡς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν [ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν] ἢ φαντάζεσθαι (*ἢ οὔει*), ὅτι ἐκάμνομεν τὴν διάκρισιν αὐτὴν ὡς πρὸς ἄλλην φύσιν [ἀποβλέποντες εἰς ἄλλην φύσιν]; βεβαίως ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων. Τί δὲ λέγομεν περὶ τῆς ψυχῆς; ὅτι αὕτη εἶναι ὄρατόν ἢ ἀόρατον; οὐχὶ ὄρατόν. Ἐπομένως (*ἄρα*) εἶναι ἀόρατον; Ναί. Ὡστε ὁμοιότερον πρᾶγμα ἀπὸ τὸ σῶμα πρὸς τὸ ἀόρατόν εἶναι ἢ ψυχὴ, τὸ σῶμα ὁμοιότερον πρὸς τὸ ὄρατόν· εἶναι πᾶσα ἀνάγκη τοιουτοτρόπως νὰ ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὃ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Θῶμεν ὑποτακτ. ἐνεργ. ἀορ. β' τοῦ ῥ. τίθημι, εἶναι ἀπορηματικὴ ὑποτακτ., προηγείται δὲ αὐτῆς συνήθως τὸ βούλει, βούλεσθε, θέλεις κ.τ.λ. ἡμῶν αὐτῶν γεν. διαίρετ. εἰς τὸ σῶμα καὶ ψυχὴ. οὐκ ὑπ' ἀνθρώπων ποιητ. αἰτίον εἰς τὸ ὄρατόν. τῆ τῶν ἀνθρώπων φύσει προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. σώματος β' ὄρος συγκρίσεως εἰς τὸ ὁμοιότερον. πᾶσα ἀνάγκη ἔνν. ὑποκ. ὁμοιότερον εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVII.—Ἑρμηνεία

Λοιπὸν καὶ τὸ ἐξῆς πρωτύτερα (*πάλαι*) ἐλέγομεν, ὅτι δηλαδὴ ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν χρησιμοποιοῖ προσέτι (*προσχερῆται*) τὸ σῶμα εἰς τὸ νὰ ἐξετάζη (*εἰς τὸ σκοπεῖν*) τι ἢ διὰ τῆς ὁράσεως ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως—διότι τοῦτο σημαίνει (*ἐστὶ*) τὸ νὰ ἐξετάζη κανεῖς (*τὸ σκοπεῖν*) διὰ τοῦ σώματος, τὸ νὰ ἐξετάζη δηλ. τι διὰ τῆς αἰσθήσεως—τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε εἶναι τὰ ἴδια (*εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ ταῦτα ἔχοντα*), καὶ ἡ ἴδια πλανᾶται καὶ ταράσσεται καὶ ζαλίζεται (*καὶ ἰλιγγιᾷ*), σὰν μεθυσμένη, ἐπειδὴ ὄντως (*ἄτε*) ἔρχεται εἰς συνάφειαν (*ἐφαπτομένη*) μὲ τοιαῦτα πλανῶντα καὶ ταράσσοντα αὐτήν; Βεβαίωτατα. Ὅταν ὅμως βέβαια μόνῃ (*αὐτὴ καθ' ἑαυτήν*) ἐξετάζη τὰ πράγματα, ἀπέχεται ἐκεῖ καὶ εἰς τὸ καθαρὸν καὶ πάντοτε ὑπάρχον καὶ ἀθάνατον καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε κατάστασιν διατελοῦν (*καὶ ὡσαύτως ἔχον*), καὶ σὰν συγγενῆς ποῦ εἶναι αὐτοῦ πάντοτε μετ' ἐκείνου ὑπάρχει, ὅταν βεβαίως

ὑπάρξει μόνη (*γένηται αὐτὴ καθ' ἑαυτήν*) καὶ εἶναι δυνατόν εἰς αὐτήν (*καὶ ἐξῆ αὐτῆ*) καὶ ἔχει παύσει ἀπὸ τὴν περιπλάνησιν (*τοῦ πλά-νου*) καὶ ἔχει σχέσιν πάντοτε μὲ ἐκεῖνα τὰ ἴδια ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει ὄντα [τὰς ἰδέας] (*κατὰ ταῦτὰ ὡσαύτως*), ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι εἰς συνάφειαν μὲ τοιαῦτα (*ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη*); καὶ τοῦτο τὸ πάθημα αὐτῆς ἔχει ἀποκληθῆ καθαρὰ διανοητικὴ ἐνέργεια (*φρόνησις*); Καθ' ὀλοκληρίαν (*παντάπασιν*), εἶπε, καλὰ καὶ ἀληθινὰ τὰ λέγεις, ὦ Σωκράτη. Πρὸς ποῖον λοιπὸν εἶδος ἐκ τῶν δύο (*ποιτέρῳ οὖν εἶδει*) προνεῖς (*δοκεῖ σοι*) καὶ ἐκ τῶν πρωτύτερα καὶ ἐκ τῶν τώρα λεγομένων, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ὁμοιότερον καὶ συγγενέστερον; Μοῦ φαίνεται (*δοκεῖ μοι*), ὦ Σωκράτη, ὅτι πᾶς καὶ ὁ δυσκόλως μανθάνων [ὁ βραδύειαν ἀντίληψιν ἔχων] (*ὁ δυσμαθέστερος*) ἤθελε συμφωνήσει (*συγχωρῆσαι ἂν*) ἀπ' αὐτὴν τὴν μέθοδον, ποῦ ἠκολουθήσαμεν (*ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου*), ὅτι καὶ ἐν τῷ συνόλῳ (*ὄλω*) καὶ καθ' ἕκαστον μέρος (*καὶ παντὶ*) ἡ ψυχὴ εἶναι ὁμοιότερον πρὸς τὸ εὗρισκόμενον ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε καταστάσει [εἰς τὸ ἀμετάβλητον], δηλ. πρὸς τὴν ἰδέαν (*τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι*) μᾶλλον παρὰ πρὸς τὸ μὴ διατελοῦν εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε κατάστασιν (*ἢ τῷ μὴ ὡσαύτως ἔχοντι*). Μὲ ποῖον δὲ εἶναι ὁμοιότερον τὸ σῶμα; Μὲ τὸ ἄλλο (*τῷ ἐτέρῳ*) [ἐννοεῖ τὸ αἰσθητὸν καὶ πάντοτε μεταβαλλόμενον].

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τῷ σώματι ἄντικ. τοῦ προσχρῆται. εἰς τὸ σκοπεῖν τελ. αἴτιον. διὰ τοῦ δραῖν, διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἄλλης αἰσθήσεως προσδιορισμοὶ τοῦ ὄργανου. ἅτε ἐφαπτομένη αἰτιολογ. μετ., τὸ ἅτε δηλοῖ τὴν πραγματικὴν αἰτιολογίαν. εἰς τὸ καθαρὸν τε . . . ἐπεξηγήσις τοῦ ἐκείσε. ὡς συγγενῆς οὖσα αἰτιολογ. μετ. ἐξῆ γ' ἐνικ. πρόσ. ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ ῥ. ἀπρος. ἔξεστι. ποτέρῳ . . . δοκεῖ, ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικὸν καὶ ὑποκειμένον του εἶναι τὸ ἢ ψυχῆ. ὁμοιότερον καὶ συγγενέστερον εἶναι κατηγορούμενα αὐτῆς. Πᾶς μοι δοκεῖ καὶ ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν, ὑποκειμ. αὐτοῦ εἶναι τὸ πᾶς' καὶ κατωτέρω δ' *δυσμαθέστερος*. ὄλω καὶ παντὶ προσδιορισμοὶ τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι ἄντικ. τοῦ ὁμοιότερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVIII.—Ἑρμηνεία

Πρόσεχε λοιπὸν (*δρα δὴ*) καὶ εἰς τὸ ἐξῆς (*καὶ τῆδε*), ὅτι, ὅταν συνυπάρχουν (*ἐν τῷ αὐτῷ ὄσιν*) ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, εἰς μὲν τὸ πρῶτον [τὸ σῶμα] ἡ φύσις παραγγέλλει νὰ ὑπηρετῆ καὶ νὰ ἐξουσιάζεται ὑπὸ ἄλλου (*δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι*), εἰς δὲ τὴν ψυχὴν νὰ ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ εἶναι κυρία (*τῆ δὲ ἀρχειν καὶ δεσπόζειν*)· καὶ σύμφωνα

μέ αὐτὰ (κατὰ ταῦτὰ) πάλιν, ποῖον ἐκ τῶν δύο σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ θεῖον καὶ ποῖον ἐκ τῶν δύο πρὸς τὸ θνητόν; ἢ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι τὸ μὲν θεῖον εἶναι τοιοῦτον ἐκ φύσεως (πεφυκέναι), ὥστε (οἶον) νὰ ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ εἶναι κύριον (καὶ ἡγεμονεύειν), τὸ δὲ θνητόν καὶ νὰ ἐξουσιάζεται καὶ νὰ ὑπηρετῇ; Ἐγὼ τοῦλάχιστον συμφωνῶ (ἐμοιγε δοκεῖ). Πρὸς ποῖον λοιπὸν ἐκ τῶν δύο ὁμοιάζει ἡ ψυχὴ; Εἶναι φανερόν, ὃ Σωκράτη, ὅτι ὁμοιάζει πρὸς τὸ θνητόν. Κύτταξε (ἐξέταξε) λοιπὸν, εἶπεν ὁ Κέβης, ἐὰν ἐξ ὄλων ἐν γένει τῶν λεχθέντων ἐξάγεται εἰς ἡμᾶς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα (τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει), δηλαδή ὅτι μὲ τὸ θεῖον μὲν καὶ ἀθάνατον καὶ νοητικὸν καὶ ἀπλοῦν (μονοειδεῖ) καὶ ἀδιάλυτον καὶ διατελοῦν πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν (καὶ ἀεὶ ὡσαύτως κατὰ ταῦτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ) εἶναι ὁμοιώτατον ἢ ψυχῇ; ἀφ' ἐτέρου δὲ (αὖ) ὅτι μὲ τὸ ἀνθρώπινον καὶ θνητόν καὶ σύνθετον (καὶ πολυειδεῖ) καὶ μὴ νοοῦν (καὶ ἀνοήτω) καὶ διαλυτὸν καὶ οὐδέποτε ὄν τὸ ἴδιον (καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ) εἶναι ὁμοιώτατον τὸ σῶμα. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν διαφορητικόν τι ἀπὸ αὐτὰ (ἔχομεν λέγειν ἄλλο τι παρὰ ταῦτα), ὃ φίλε Κέβης, δηλαδή, πῶς δὲν ἔχει τοιοῦτοτρόπως τὸ πρᾶγμα; Δὲν δυνάμεθα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τῆδε τροπικὸς προσδιορισμός. *ὅτι ἐπειδὴν* κ.τ.λ. εἶναι ἐπεξήγ. τοῦ *τῆδε*. *τῷ μὲν* = τῷ σώματι. *τῇ δὲ* = τῇ ψυχῇ. *τῷ θεῷ* καὶ *τῷ θνητῷ* ἀντικείμενα τοῦ ὁμοίου. *ὁμοίον εἶναι καὶ πεφυκέναι* ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου *δοκεῖ*. *εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει* πλαγία ἔρωτ. πρὸτ. ἐκ τοῦ *σκόπει*. *ὁμοιώτατον εἶναι* ὑποκειμ. τοῦ *ξυμβαίνει*. *ἔχομεν ἄλλο λέγειν* τὸ *ἔχω μετ' ἀπαρεμφ.* σημαίνει δύναμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧΧΙΧ.—Ἐρμηνεία

Τί λοιπὸν; ἀφ' οὗ αὐτὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως, ἄρα γὰρ δὲν ἀρμόζει (οὐ προσήκει) εἰς μὲν τὸ σῶμα νὰ διαλύεται συντόμως, εἰς δὲ τὴν ψυχὴν πάλιν νὰ εἶναι ἐντελῶς (τὸ παρὰπαν) ἀδιάλυτος ἢ σχεδὸν ἀδιάλυτος (ἢ ἐγγύς τι τούτου); Ἐννοεῖς λοιπὸν, εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἀνθρώπος, τὸ μὲν ὄρατὸν μέρος αὐτοῦ, δηλαδή τὸ σῶμα, καὶ εἰς ὄρατὸν εὐρισκόμενον τόπον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν ὡς γνωστὸν (δὴ) νεκρὸν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀρμόζει νὰ διαλύεται καὶ διαλυόμενον νὰ διαρρέῃ (διαπίπτειν) καὶ νὰ ἐξαφανίζεται σὰν καπνός (καὶ διαπνεῖσθαι), δὲν παθαίνει ἀμέσως τίποτε ἐκ τούτων, ποῦ ἀναφέραμεν ἀνωτέρω, ἀλλ' ἐπ' ἀρκετὸν (συχρόν) χρονικὸν διάστημα παραμένει εἰσέτι

[διατηρεῖται] (*ἐπιμένει*), ἐὰν βέβαια (*μὲν*) ἔχων τις χαριτωμένον (*χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα*) ἀποθάνῃ καὶ μὲ καλλονὴν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του (*καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ*) καὶ πολὺ μάλιστα (*καὶ πάννυ μάλα*) διατηρεῖται ὥραϊον· διότι ὅταν συμμαζευθῇ [συρρικνωθῇ] (*συμπεσόν*) τὸ σῶμα καὶ ταριχευθῇ, καθὼς ἀκριβῶς ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ταριχευθῆ εἰς τὴν Αἴγυπτον, σχεδὸν (*ὀλίγου δεῖν*) ὀλόκληρον (*ὄλον*) παραμένει ἐπὶ ἀμέτρητον (*ἀμήχανον ὄσον*) χρονικὸν διάστημα· μερικὰ (*ἔνια*) δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἂν σαποῦν, δηλαδὴ καὶ τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ νεῦρα καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα, εἶναι σχεδὸν (*ὡς ἔπος εἰπεῖν*) ἀθάνατα· ἢ ὄχι; Ναί. Ἡ δὲ ψυχὴ ἐπομένως, τὸ ἀόρατον (*τὸ ἀειδές*), τὸ ἀπερχόμενον (*τὸ οἰχόμενον*) εἰς ἄλλον τόπον ἀνάλογον πρὸς τὴν φύσιν αὐτῆς (*τοιούτων*) [δηλαδὴ εἰς ἄλλον, ὅπως εἶναι καὶ αὐτῇ], εἰς ἐξαιρετον (*γενναῖον*) καὶ καθαρόν καὶ ἀόρατον (*καὶ ἀειδῆ*), εἰς τὸν πραγματικὸν (*ὡς ἀληθῶς*) Ἄδην, πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, ἐκεῖ ὅπου (*οἷ*) ἂν θελήσῃ ὁ θεός, καὶ ἡ ἰδική μου ψυχὴ πρέπει νὰ ὑπάγῃ (*ἰτέον ἐστὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ*), αὕτη δὲ δὴ ἡ ψυχὴ μας, ἡ ὁποία εἶναι τοιαύτη καὶ ἔχει τοιαύτην φυσικὴν σύστασιν (*οὕτω πεφυκυῖα*), ὅταν ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα ἀμέσως διαφυσᾶται καὶ χάνεται, καθὼς παραδέχονται οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι; πολὺ ἀπέχει βέβαια ἀπὸ τοῦ νῦ ἀληθεύῃ τοῦτο [ἀπὸ τοῦ νὰ πάθῃ τοιοῦτόν τι] (*πολλοῦ γε καὶ δεῖ*), ὃ φίλε Κέβης καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἔχει ὡς ἐξῆς τὸ πρᾶγμα (*ὥδε ἔχει*)· ἐὰν μὲν δηλαδὴ ἀποχωρίζεται καθαρὰ ἀπὸ τὸ σῶμα, χωρὶς νὰ παίρῃ μαζὺ της τίποτε ἀπὸ τὸ σῶμα (*μηδὲν τοῦ σώματος ξυνεφέλκουσα*), ἐπειδὴ βεβαίως (*ἄτε*) οὐδόλως ἤρχετο εἰς ἐπικοινωνίαν μετ' αὐτοῦ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου μὲ τὴν θέλησίν της (*ἐκοῦσα εἶναι*), ἀλλ' ἀποφεύγουσα αὐτὸ καὶ συγκεντρωμένη μόνῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν της, ἐπειδὴ τοῦτο πάντοτε ἐμελέτα (*ἄτε τοῦτο ἀεὶ μελετῶσα*) [τὸ νῦ ἀποφεύγῃ δηλαδὴ τὸ σῶμα καὶ νὰ συγκεντρώνεται μόνῃ], τοῦτο δὲ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ γνησίως φιλοσοφοῦσα καὶ πραγματικῶς (*τῷ ὄντι*) ἔχουσα ὡς ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς της (*μελετῶσα*) νὰ ἀποθάνῃ εὐχαρίστως (*χαδίως*)· ἢ δὲν ἤθελεν εἶναι τοῦτο σπουδὴ τοῦ θανάτου; Καθ' ὀλοκληρίαν βέβαια (*πανιάπασί γε*). Λοιπὸν ἐν τοιαύτῃ μὲν καταστάσει διατελοῦσα (*οὕτω μὲν ἔχουσα*) [ὅταν δηλαδὴ καθαρὰ ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα κ.τ.λ.] ἀπέρχεται εἰς τὸ ὅμοιόν της, τὸ ἀόρατον (*τὸ ἀειδές*), καὶ εἰς τὸ θεῖον δηλαδὴ καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, ὅπου ὅταν φθάσῃ εἶναι δυνατόν [ὑπάρχει] εἰς αὐτὴν [ἔχει ὄλον τὸν τρόπον αὐτῇ] νὰ εἶναι εὐτυχής, ἀπηλλαγμένη ἀπὸ πλάνην καὶ ἄνοιαν καὶ ἀπὸ φόβους καὶ ἀπὸ παρὰ φύσιν ἔρωτας (*ἀγρίων*) καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἀν-

θρωπίλους κακίας, καθὼς δὲ ἀκριβῶς λέγεται περὶ τῶν μεμνημένων, διάγουσα τὸν ὑπόλοιπον χρόνον αὐτῆς πραγματικῶς μετὰ τῶν θεῶν· αὐτὸ νὰ παραδεχθῶμεν (*φῶμεν*), ὃ Κέβης, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον; Κατ' αὐτὸν μὰ τὸν Δία τρόπον, εἶπεν ὁ Κέβης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

διαλύεσθαι ὑποκ. τοῦ προσήκει. ἀδιαλύτω κατηγορ. τοῦ τῆ ψυχῆ. διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι εἶναι ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσ. προσήκει. καὶ πάνυ μάλα ἐνν. ἐπιμένει ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ. ὀλίγον ἐνν. δεῖν, συνάπτεται πρὸς τὸ ὄλον. τοῦ σώματος γεν. διαιρετική εἰς τὸ ἕνια μέρος. ἂν σαπῆ Ἄτι. σύνταξις. ὡς ἀληθῶς προσδιορίζει ἐπιτεῖνον τὴν ἐννοίαν τοῦ Ἄδου. οἱ ἂν θεὸς ἐθέλῃ ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ. τὸ οἱ τοπ. προσδιορ. = ἐκείσε ὅπου. ἔτεον ῥηματικὸν τοῦ εἶμι = πορεύομαι. πεφνκυῖα μετοχὴ παρακ. τοῦ ῥ. φύω. διαπεφύσεται γ' ἐν. πρόσ. παθητ. παρακ. τοῦ ῥ. διαφυσῶ. ἀπόλωλεν γ' ἐν. πρόσ. ενεργητ., ἀλλὰ μὲ παθητικὴν σημασίαν, παρακειμ. τοῦ ῥήμ. ἀπόλλυμι. πολλοῦ γε καὶ δεῖ ἐνν. τοῦ πεπονθέναι τοιοῦτόν τι εἶναι φράσις ἑλλειπτική σημαίνουσα = καθόλου, δὲν εἶναι δυνατόν τοῦτο. ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττεται . . . ἐπέξῃ. τοῦ φῶδε. μηδὲν ξυμφέλουσα τροπικὴ μετοχή. ἄτε οὐδὲν κοινονοῦσα αἰτιολ. μετ. ἐκοῦσα εἶναι τὸ εἶναι ἡδύνατο νὰ παραλειφθῆ. ἄτε μελετώσα αἰτιολογ. μετ. ἐκοῦσα εἶναι τὸ εἶναι ἡδύνατο νὰ παραλειφθῆ. ὅπως εἶναι καὶ τὰ τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον. οἱ . . . ὑπάρχει ἀναφορ. πρότ. εὐδαίμονι κατηγορ. τοῦ αὐτῆ. πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβου καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ἀντικείμενα τοῦ ἀπῆλλαμένη. κατὰ τῶν μεμνημένων προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. φῶμεν ἀπορηματ. ὑποτακτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXX.—Ἐρμηνεῖα

Ἐὰν δὲ τοῦναντίον, ὡς νομίζω (*οἶμαι*), μεμολυσμένη καὶ ἀκάθαρτος ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐπειδὴ ἦτο στενωῶς προσκεκολλημένη πάντοτε μὲ τὸ σῶμα (*αἶτε ἀεὶ ξυνοῦσα τῷ σώματι*) καὶ τοῦτο περιποιουμένη (*θεραπεύουσα*) καὶ ἀγαπῶσα καὶ καταμαγευμένη (*γεγονητευμένη*) ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας του καὶ ἀπὸ τὰς εὐχαριστήσεις του, ὥστε νὰ νομίζῃ αὐτὴ (*ὥστε δοκεῖν αὐτῆ*), ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι ἀληθές, παρὰ μόνον τὸ σωματοειδές [τὸ ὑλικόν], πρὸς τὸ ὁποῖον ἠθέλεν ἔλθει εἰς ἐπαφήν (*ἄψαιτο ἂν*) καὶ ἠθέλεν ἴδει αὐτὸ καὶ δι' αὐτοῦ ἠθέλε φάγει καὶ πίνει (*φάγοι ἂν καὶ πίοι*) καὶ ἠθέλε χρησιμοποιήσῃ αὐτὸ διὰ τὰ ἀφροδίσια, ἐνῶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ζοφερόν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας καὶ ἀόρατον (*καὶ ἀειδές*), νοητικὸν δὲ καὶ ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας καταληπτὸν (*αἰρετόν*), τοῦτο δὲ ἐὰν εἶναι συνηθισμένη καὶ νὰ τὸ μισῇ καὶ νὰ τρέμῃ καὶ νὰ τὸ ἀποφεύ-

γη. ἔχεις τὴν ἰδέαν (οἶει) ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτὴ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας διατελοῦσα (οὕτως ἔχουσαν) θὰ κατορθώσῃ ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα (ἀπαλλάξεσθαι) ἐν ὅλῃ τῇ καθαρότητι αὐτῆς (εἰλικρινεῖ); Κατ' οὐδένα τρόπον, εἶπε. Ἄλλ' ὡς νομίζω, εἶναι πιασμένη βεβαίως αὐτὴ σφιγκτὰ (διειλημμένην γε) ἀπὸ τὸ σωματικόν [τὸ ὕλικόν], τὸ ὁποῖον ἢ συναναστροφὴ (ἢ δμιλία) καὶ ἢ στενὴ προσκόλλησις [ἢ ἀχώριστος συμβίωσις] (καὶ συνουσία) τοῦ σώματος συνεχώνευσε (ἐνεποίησε ξύμφυτον) μὲ αὐτὴν, λόγφ τῆς διαρκοῦς συναναστροφῆς μὲ αὐτὸ (διὰ τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι) καὶ τῆς πολλῆς ἀπασχολήσεώς της [τῆς μεγάλης σπουδῆς της] μὲ αὐτό; Βεβαιότατα (πάνυ γε). Βαρύνον δὲ βέβαια πρὸς τὰ κάτω (ἐμβριθές γε) πρόπει (χρῆ), ὃ φίλε, νὰ θεωροῦμεν αὐτὸ ὅτι εἶναι (οἶεσθαι εἶναι) καὶ βαρὺ καὶ γῆινον ὑπόστασιν ἔχον (καὶ γεῶδες) καὶ ὄρατόν' αὐτὴν δὲ προφανῶς (ὁ δὴ) τὴν ἰδιότητα ἔχουσα ἢ τοιαύτη ψυχὴ βαρύνεται καὶ προσελκύεται πάλιν εἰς τὸν ὄρατόν τόπον [εἰς τὴν γῆν], ἐπειδὴ φοβεῖται τὸ ἀόρατον καὶ τὸν Ἄδην, καθὼς λέγουσιν, καὶ ἀνὰ νὰ μνήματα καὶ ἀνὰ τοὺς τάφους περιφερομένη (κυλινδουμένη), πέριξ τῶν ὁποίων καὶ παρετηρήθησαν (καὶ ὥφθη) καὶ μερικὰ (ἄττα) σκιοειδῆ φαντάσματα ψυχῶν, ὁποῖα ὁμοιώματα παρουσιάζουσιν (παρέχονται) αἱ τοιαῦται ψυχαί, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπεχωρίσθησαν τελείως (αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι), ἀλλὰ μετέχουσαι τοῦ ὄρατοῦ, διὸ καὶ βλέπονται. Εἶναι εὐλογον βεβαίως (εἰκός γ' ἐστι) ἔτσι νὰ εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὃ Σωκράτη. Εἶναι βέβαια (μέντοι) εὐλογον, ὃ Κέβης. Καὶ δὲν εἶναι βεβαίως φυσικόν (καὶ οὐκ εἰκός γε) νὰ εἶναι αὐταὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' αἱ ψυχαὶ τῶν φαύλων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰ τοιαῦτα ἀναγκάζονται νὰ πλανῶνται, τιμωρούμεναι (δίκην τίνουσαι) διὰ τὸν προηγούμενον τρόπον τῆς ζωῆς των (τῆς προτέρας τροφῆς), ὃ ὁποῖος ἦτο κακός. Καὶ μέχρι βέβαια ἐκείνου τοῦ χρόνου πλανῶνται, μέχρις ὅτου ἔνεκα τοῦ ὅτι ἐπιθυμοῦν (ἐπιθυμία) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ μαζί των (ξυνεπακολουθοῦντος), τοῦ σωματοειδοῦς, ἐνσαρκωθῶσι (ἐνδεθῶσι) πάλιν εἰς σῶμα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἐὰν δὲ ἀπαλλάττῃται — οἶει τὴν ψυχὴν ἀπαλλάξεσθαι ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. ἄτε ξυνοῦσα αἰτιολογ. μετοχή, ὡς καὶ ἡ θεραπεύουσα καὶ ἡ ἐρώσα καὶ γεγοητευμένη. τῷ σώματι ἀντικ. τοῦ ξυνοῦσα. ἄψαιτο γ' ἐνικ. πρὸς. ἀορ. τοῦ ῥ. ἄπτομαι. οὐ ἀντικείμεν. αὐτοῦ. εἰλικρινῆ κατηγορ. τοῦ τὴν ψυχὴν. διειλημμένην μετ. παθητ. παρακ. τοῦ διαλαμβάνω. διὰ τὸ ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν μελέτην ἀναγκαστ. αἰτία τοῦ ἐνεποίησε ξύμφυτον. Ἐμβριθές

καὶ βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ δρατὸν κατηγορούμενα τοῦ τοῦτο. τὸ οἶσθαι εἶναι ὑποκ. τοῦ χρῆ, τὸ δὲ εἶναι ἀντικ. τοῦ οἶσθαι. *περὶ δὲ δὴ ὄφθη ἀναφορ.* πρῶτ., Ἄττ. σύνταξις. *καὶ οὐ τί γε ταύτας εἶναι* εἰδικὸν ἀπαρέμφ., ἀντικειμ. τοῦ *χρῆ οἶσθαι*. *τῆς προτέρας τροφῆς* ἀναγκαστ. αἴτιον τοῦ *δίικην τίνουσαι*. *ἕως ἂν ἐνδεθῶσιν* χρόν. ὑποθετ. πρῶτ. *τῇ ἐπιθυμίᾳ* ἀναγκαστ. αἰτ. τοῦ *ξυνεπακολουθοῦντος* γεν. ἀντικειμεν. τοῦ *ἐπιθυμία*. τοῦ *σωματοειδοῦς* ἐπεξήγ. τοῦ *ξυνεπακολουθοῦντος*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXI.—Ἐρμηνεία

Ἐνσαρκώνονται (*ἐνδοῦνται*) δέ, ὅπως εἶναι φυσικόν, εἰς ζῶα χρησιμοποιοῦντα ἀναλόγους ἔξεις (*τοιαῦτα ἦθη*), εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ τύχην (*ἄττ' ἂν τύχῳσιν*) ἠθέλον ἀσχοληθῆ (*μεμελετηκῆνται*) εἰς τὸν βίον των. Ποῖαι δὲ ἀράγε εἶναι αἱ ἔξεις αὐταί, τὰς ὁποίας ἀναφέρεις, ὃ Σωκράτης; Παραδείγματος χάριν (*οἶον*) εὐλογον εἶναι (*εἰκός ἐστιν*) νὰ ἐνσαρκώνονται (*ἐνδύεσθαι*) μὲν εἰς τὰ εἶδη τῶν ὄνων καὶ τῶν παρομοίων θηρίων ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐπεδόθησαν (*τοῦς μεμελετηκότας*) εἰς τὰς πολυφαγίας (*γαστριμαργίας*) καὶ εἰς τὴν ἀσέλγειαν (*καὶ ὕβρεις*) καὶ εἰς τὰς φιλοποσίας καὶ μὴ ζήσαντες μὲ εὐλάβειαν; ἢ δὲν νομίζεις, ὅτι ἔτσι ἔχει τὸ πρᾶγμα (*ἢ οὐκ οἶει*); παρὰ πολὺ βεβαίως φυσικὸν λέγεις. Ἐκεῖνοι δέ, οἱ ὁποῖοι εἶχον προτιμήσει κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου των τὰς ἀδικίας καὶ τὰς τυραννικὰς ἐξουσίας καὶ τὰς ἀρπαγὰς εἶναι φυσικόν (*ἐνν. εἰκός ἐστιν*) νὰ ἐνσαρκωθοῦν εἰς τὰ εἶδη τῶν λύκων καὶ τῶν ἱεράκων καὶ τῶν ἰκτινῶν [τῶν περδικογεράκων] ἢ εἰς ποῖα ἄλλα εἶδη ζῴων παραδεχόμεθα (*φαμέν*), ὅτι ἠθέλον ἀρμόζει (*ἰέναι ἂν*) αἱ τοιαῦται [ὡς ἀνωτέρω] ἔξεις; Βεβαίως, εἶπεν ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα εἶδη. Λοιπόν, εἶπεν οὗτος (*ἢ δ' ὅς*), αἱ ψυχαὶ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων (*καὶ τὰλλα*) εἶναι προφανῆς (*δηλα δὴ ἐστιν*) ποῦ [εἰς ποῖα εἶδη ζῴων] (*ἢ*) ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἠθέλε μεταβῆ συμφώνως πρὸς τὰς ὁμοιότητας τῆς κλίσεως, ποῦ ἀνέπτυξαν ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν (*κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας τῆς μελέτης*); Εἶναι φανερὸν προφανῶς τοῦτο, εἶπεν, πῶς δὲ ὄχι; Λοιπὸν εὐτυχέστατοι, εἶπεν, καὶ ἀπὸ τούτους καὶ εἰς εὐδαιμονέστατον τόπον μεταβαίνοντες (*ἰόντες*) εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀσκήσει τὴν κοινὴν (*δημοτικὴν*) καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν, ὡς γνωστὸν (*δη*), ὀνομάζουσι φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην, ἢ ὁποία ἀποκτᾶται (*γεγονυῖαν*) ἐκ συνηθείας καὶ δι' ἀσκήσεως (*ἐξ ἡθους τε καὶ μελέτης*) ἄνευ φιλοσοφικῆς μελέτης καὶ διανοητικῆς ἐργασίας (*ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ*; Πῶς (*πῆ*) λοιπὸν οὗτοι εἶναι εὐτυ-

χέστατοι; διότι εἶναι φυσικὸν (*εἰκὸς ἐστίν*) νὰ πηγαίνουν εἰς τοιοῦτον πάλιν κοινωνικὸν καὶ ἡμερον εἶδος ἢ ὡς νομίζω (*που*) εἰς τὸ εἶδος τῶν μελισσῶν ἢ τῶν σφηκῶν ἢ μυρμηκῶν ἢ εἰς τὸ ἴδιον πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ νὰ γίνωνται ἐξ αὐτῶν ἄνδρες χρηστοὶ (*μετρούς*). Εἶναι φυσικὸν τοῦτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἐνδοῦνται γ' πληθ. πρόσ. ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. ἐνδέομαι — οὔμαι. ὅποια ἄτ' ἂν τύχωσιν ἀναφορ. ὑποθετ. πρῶτ. μεμελετηκυῖαι κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ τύχωσιν. τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις; τὸ πλήρες θὰ ἦτο: ποῖα δὴ ταῦτά ἐστιν ἃ λέγεις; τοὺς μὲν γαστριμαργίας κ.τ.λ. ἢ κανονικὴ πλοκὴ ὡς εἰκὸς ἐστὶν ἐνδύεσθαι τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας μεμελετηκότας καὶ μὴ διευλαβημένους εἰς τὰ γένη τῶν ὄνων καὶ τῶν τοιοῦτων θηρίων. ἐνδύεσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου εἰκὸς ἐστίν. ὑποκείμενα δὲ τοῦ ἐνδύεσθαι εἶναι τὰ τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις κ.τ.λ. μεμελετηκότας. ἢ οὐκ οὔει; ἐνν. εἰκὸς εἶναι ἐνδύεσθαι κ.τ.λ. τοὺς δὲ γε ἀδικίας κτλ. ἢ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: εἰκὸς δ' ἐστὶν ἐνδύεσθαι εἰς τὰ τῶν λύκων καὶ ἰεράκων καὶ ἰκτινῶν γένη τοὺς προτετιμηκότας γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς. τὸ ἐνδύεσθαι εἶναι ὑποκ. τοῦ εἰκὸς ἐστίν. ἢ ἂν ἕκαστα ῥοι... πλαγία ἐρωτημ. πρότασις ἐκ τοῦ δήλα δὴ ἐστίν. ἄτ. σύνταξις. πῆ τροπικὸς χρῶσδιορισμὸς. ἀφικνεῖσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. εἰκὸς ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXII.—Ἐρμηνεῖα

Εἰς δὲ τοὺς θεοὺς δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον (*οὐ θέμις ἐστίν*) νὰ ὑπάγῃ κανεῖς (*ἀφικνεῖσθαι τινα*) ἐὰν δὲν φιλοσοφήσῃ καὶ ἐὰν δὲν ὑπάγῃ ἐκεῖ μὴ καθαρὸς ἐντελῶς, παρὰ μόνον εἰς τὸν φιλόσοφον (*ἀλλ' ἢ φιλομαθεῖ*). Ἄλλ' ἐξ αἰτίας αὐτῶν, ὧ φίλε (*ὦ εταῖρε*) Σιμμία καὶ Κέβης, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι (*οἱ δρθῶς φιλοσοφοῦντες*) ἀπομακρύνονται ὅλων ἐν γένει τῶν σωματικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἀντέχουν εἰς τὰς στερήσεις (*καρτεροῦσι*) καὶ δὲν παραδίδονται εἰς αὐτάς, χωρὶς νὰ φοβοῦνται καθόλου φθορὰν τῆς οικιακῆς των περιουσίας καὶ τὴν πτωχείαν, καθὼς ἀκριβῶς οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ φιλοχρήματοι, οὔτε καὶ πάλιν φοβούμενοι (*δεδιότες*) ἔλλειψιν τιμῶν (*ἀτιμίαν*) καὶ τὴν ταπεινὴν των κοινωνικὴν θέσιν (*καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας*), καθὼς καὶ οἱ φίλαρχοι καὶ οἱ φιλόδοξοι, ἔπειτα ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτάς. Διότι δὲν ἠθέλεν εἶναι πρέπον (*οὐ γὰρ ἂν πρέποι*), εἶπεν ὁ Κέβης, ὦ Σωκράτη. Ὁχι βέβαια (*οὐ μέντοι*) μὰ τὸν Δία, εἶπεν αὐτός. Διὰ τοῦτο λοιπὸν (*τοιγάρτοι*) πρὸς τούτους μὲν ὅλους ἐν γένει, ὦ Κέβης, ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔχουν κάποιον ἐνδια-

φέρων (*οἷς μέλλει τι*) διὰ τὴν ψυχὴν των, ἀλλὰ ζοῦν χωρὶς νὰ προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν καλὰ σώματα (*μὴ πλάττοντες σώματα*) ἄφ' οὗ εἶπουν εἰς αὐτοὺς νὰ χαίρουν [ἄφ' οὗ ἀδιαφορήσουν δι' αὐτοὺς] (*χαίρειν εἰπόντες*) δὲν ἀκολουθοῦν τὰ βήματα αὐτῶν (*οὐ κατὰ ταῦτὰ πορεύονται αὐτοῖς*), ἐπειδὴ δὲν γνωρίζουν (*ὡς οὐκ εἰδόσιν*) ποῦ βαδίζουν (*ὅπη ἔρχονται*). ἐνῶ αὐτοὶ ἐπειδὴ νομίζουν (*ἡγούμενοι*), ὅτι δὲν πρέπει (*οὐ δεῖν*) νὰ ἐνεργοῦν ἀντίθετα πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν (*λύσει τε*) καὶ τὸν καθαροὺν ἐκείνης, λαμβάνουν προφανῶς (*δὴ*) αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν (*ταύτη τρέπονται*) ἀκολουθοῦντες ἐκείνην τὴν γραμμὴν (*ἐπόμενοι ἐκείνη*), τὴν ὁποίαν (*ἧ*) ὑποδεικνύει (*ὑφηγεῖται*) ἐκείνη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

**Ἀφικνεῖσθαι* ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως *οὐ θέμις ἐστί. μὴ φιλοσοφῆσαντι καὶ ἀπιόντι*, ὑποθετικαὶ μετοχαί. *οὐ φοβούμενοι* τροπικ. μετοχή. ὡσπερ ἔνν. *φοβοῦνται*. *οὐ γὰρ ἂν πρέποι* ἔννοεῖται ὑποκειμ. τῆς ἀπροσώπου αὐτῆς ἐκφράσεως τὸ *παραδιδόναί* αὐταῖς *εαυτοὺς*. *τούτοις μὲν ἅπασιν* ἄντικ. τοῦ *εἰπόντες*. *οἷς μέλει τι* τῆς *εαυτῶν ψυχῆς* τὸ *μέλει* συντάσσεται μετὰ δοτ. προσώπου *οἷς* καὶ γεν. πράγματος *τῆς εαυτῶν ψυχῆς* αὐτοῖς ἄντικ. τοῦ *οὐ κατὰ ταῦτὰ . . . καὶ οὐκ εἰδόσιν* αἰτιολ. μετ. *ὅπη ἔρχονται* πλαγία ἔρωτημ. πρὸτ. *ἡγούμενοι* αἰτιολογ. μετ. *οὐ δεῖν* εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἄντικ. τοῦ *ἡγούμενοι*. *πράττειν* ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. *δεῖν*. *ἐκείνη* ἄντικ. τοῦ *ἐπόμενοι*. *ταύτη*—*ἧ* τροπικοὶ προσδιορισμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXIII.—Ἑρμηνεία

Κατὰ τίνα τρόπον, ὃ Σωκράτης; Ἐγὼ θὰ ἀναπτύξω (*ἐρῶ*), εἶπεν. Διότι γνωρίζουν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι ἄφ' οὗ παραλάβη ἡ φιλοσοφία τὴν ψυχὴν σφικτὰ προσδεδεμένην (*ἀτεχνῶς δεδεμένην*) καὶ προσκεκολλημένην εἰς τὸ σῶμα, ἀναγκαζομένην δὲ νὰ ἐξετάζη (*σκοπεῖσθαι*) τὰς ἰδέας (*τὰ ὄντα*) ὡσάν διὰ φυλακῆς (*ὡσπερ εἰργμοῦ*) καὶ οὐχὶ αὐτὴ μόνη τῆς (*καθ' αὐτήν*) καὶ κυλιομένην εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀμαθείας καὶ ἄφ' οὗ εἶδε καλῶς [κατενόησε] (*κατιδοῦσα*) τὴν δεινότητα τῆς φυλακῆς, ὅτι αὕτη εἶναι ἔργον ἐπιθυμίας (*δτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν*), ὥστε κυρίως (*ὡς μάλιστα*) αὐτὴ ἡ δεδεμένη ψυχὴ (*αὐτὸς δ δεδεμένος*) νὰ εἶναι συμβοηθὸς (*ξυλλήπτωρ*) αὐτῆς τῆς δεσμεύσεως (*τοῦ δεδέσθαι*) — ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὁποῖον εἶπον ἄνωτέρω (*ὅπερ οὖν λέγω*) — γνωρίζουν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι ἄφ' οὗ παραλάβη ἡ φιλοσοφία τοιοῦτοτρόπως ἔχουσιν τὴν ψυχὴν των, ἥρεμα τὴν ἐνθαρρύνει διὰ παρηγορητικῶν λόγων (*παραμυθεῖται*) καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν

ἐλευθερώσῃ, καταδεικνύουσα, ὅτι ἡ διὰ τῆς ὁράσεως (*διὰ τῶν ὀμμάτων*) ἔρευνα (*σκέψις*) εἶναι μὲν πλήρης ἀπάτης, ὅποιας ἀπάτης ἡ διὰ τῶν ὠτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων γινομένη ἔρευνα, πείθουσα δὲ αὐτὴν ἀπ' αὐτὰς μὲν ν' ἀποσύρεται (*ἀναχωρεῖν*), ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιεῖ αὐτὰ (*χρησθῆναι αὐτοῖς*), αὐτὴν δὲ προτρέπουσα (*παρακелеυομένη*) νὰ συγκεντρώνεται (*συλλέγεσθαι*) εἰς τὸν ἑαυτὸν της (*εἰς αὐτήν*) καὶ νὰ συναθροίζεται, εἰς τίποτε δὲ ἄλλο νὰ μὴ ἔχη ἐμπιστοσύνην (*μηδενὶ δὲ ἄλλῳ πιστεύειν*) παρὰ μόνον ἡ ἰδίᾳ εἰς τὸν ἑαυτὸν της εἰς ὅ,τιδήποτε ἠθελε νοήσει αὐτὴ μόνῃ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ἰδέαν (*αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τῶν ὄντων*)· ἐνῶ ὅ,τι ἠθελεν ἐξετάζει (*ὅ,τι ἂν σκοπῇ*) δι' ἄλλων μέσων [δηλαδὴ διὰ τῶν αἰσθήσεων], τὸ ὅποῖον εἰς διάφορα πρόσωπα (*ἐν ἄλλοις*) φαίνεται ὅτι εἶναι διαφορετικὸν (*ἄλλο ὄν*), [προτρέπουσα] νὰ μὴ τὸ νομίσῃ καθόλου (*μηδὲν ἠγεῖσθαι*) ἀληθές· ὅτι δὲ εἶναι (*εἶναι δὲ*) τὸ μὲν τοιοῦτον [τὸ ἐξεταζόμενον δηλαδὴ διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ διάφορον ὄν εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα] καὶ ἀντιληπτὸν διὰ τῶν αἰσθήσεων (*αἰσθητὸν*) καὶ ὁρατὸν, ἐνῶ ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον αὐτὴ βλέπει εἶναι νοητὸν καὶ ἀόρατον. Πρὸς αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἀπολύτως ἰσχυρὴν (*τῇ λύσει*) νομίζουσα (*ολομένη*) ἡ ψυχὴ τοῦ γνησίου φιλοσόφου, ὅτι δὲν πρέπει (*οὐ δεῖν*) νὰ ἐναντιώνεται, ἀπομακρύνεται (*ἀπέχεται*) ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας (*οὐτως*) ἀπὸ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας καὶ ἀπὸ τὰς λύπας καὶ ἀπὸ τοὺς φόβους, ἐφ' ὅσον τῆς εἶναι νοητὸν [λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῆς ζωῆς] ὑπολογίζουσα (*λογιζομένη*), ὅτι ὁσάκις παρὰ πολὺν (*σφόδρα*) χαρῆ ἢ λυπηθῆ ἢ φοβηθῆ ἢ ἐπιθυμήσῃ τίποτε τόσον μέγα κακὸν συνήθως πάσχει (*ἐπαθεῖν*) ἀπ' αὐτὰς [δηλ. τὰς ἡδονὰς ἢ λύπας ἢ φόβους ἢ ἐπιθυμίας], ἐξ ὅσον ἠθελε φαντασθῆ κανεῖς (*ὧν ἂν τις ολιθθῆ*), παραδειγματος χάριν ἐὰν ἀσθενήσῃ ἢ δαπανήσῃ κάτι τι, λόγῳ τῶν ἐπιθυμιῶν του, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον εἶναι τὸ σημαντικώτατον (*μέγιστον*) καὶ χεῖριστον κακὸν (*καὶ ἔσχατον*) ἀπὸ ὅλα, τοῦτο πάσχει καὶ ὅμως δὲν ἀντιλαμβάνεται (*οὐ λογίζεται*) αὐτό. Ποῖον εἶναι τοῦτο, ὦ Σωκράτη; εἶπεν ὁ Κέβης. Ὅτι δηλαδὴ ἡ ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται συγχρόνως καὶ νὰ εὐχαριστηθῆ (*ἅμα τε ἠσθῆναι*) ἢ νὰ λυπηθῆ παρὰ πολὺν διὰ κάποιαν αἰτίαν (*ἐπὶ τῷ*) καὶ νὰ νομίσῃ (*καὶ ἠγεῖσθαι*), ὅτι τοῦτο εἶναι φανερώτατον (*ἐναργέστατον*) καὶ ἀληθέστατον, τὸ ὅποῖον προκαλεῖ κυρίως τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς χαρᾶς ἢ λύπης (*περὶ δ' ἂν μάλιστα τοῦτο πάσχη*), ἐνῶ δὲν ἔχει οὕτω [δὲν εἶναι ἐναργέστατον] (*οὐχ οὕτως ἔχον*). Ταῦτα δὲ τὰ ὁποῖα προκαλοῦν ἡδονὴν ἢ λύπην εἶναι κυρίως τὰ ὁρατὰ (*τὰ ὄλικα*) ἢ ὄχι; Βεβαιότατα. Λοιπὸν εἰς τοῦτο τὸ πάθημά

της αὐτὸ προσδέεται [καρφώνεται] κυρίως (καταδεῖται μάλιστα) ἢ ψυχὴ ὑπὸ τοῦ σώματος; Πῶς τέλος πάντων ἔχει τὸ πρᾶγμα; καθόσον ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὡσάν νὰ ἔχη ἦλον καθηλώνει (προσηλοῖ) αὐτὴν εἰς τὸ σῶμα καὶ τὴν καρφώνει προσέτι ὡς διὰ περόνης (καὶ προσπεροῖ) καὶ τὴν καθιστᾷ σωματοειδῆ, νομίζουσιν (δοξάζουσιν) ὅτι αὐτὰ εἶναι ἀληθῆ, ὅσα ἀκριβῶς (ἀπερ) καὶ τὸ σῶμα ἠθέληεν εἶπει (ἂν φῆ). Διότι ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν γνώμην (ἐκ τοῦ γὰρ ὁμοδοξεῖν) μὲ τὸ σῶμα ἀναγκάζεται νὰ αἰσθάνεται χαρὰν καὶ μὲ ἰδικὰς του ὕλικὰς ἀπολαύσεις (τοῖς αὐτοῖς) καὶ νὰ ἔχη τὰς ἰδίας ἔξεις [τρόπους] καὶ ν' ἀκολουθῆ τὴν ἰδίαν δίαταν (γίνεσθαι ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος) καὶ νὰ καθίσταται (καὶ γίνεσθαι) τοιαύτη, ὁποία οὐδέποτε νὰ ὑπάγῃ καθαρὰ εἰς τὸν Ἄδην [ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὴν ὕλην] (καθαρῶς ἀφικέσθαι), ἀλλ' ἐκάστοτε (ἀλλ' ἀεὶ) νὰ ἐξέρχεται (ἐξιέναι) ἀπὸ τὸ σῶμα μεμολυσμένη (ἀναπλέα) ἀπ' αὐτό, ὥστε νὰ πίπτῃ πάλιν [βεβαρυμένη ἐκ τῶν ὕλικῶν στοιχείων] εἰς ἄλλο σῶμα καὶ νὰ προσκολλᾶται εἰς αὐτό (καὶ ἐμφύεσθαι) ὡσάν σπειρομένη, καὶ ἐξ αἰτίας τούτων νὰ εἶναι ἀμέτοχος (ἄμοιρος) τῆς ἐπικοινωνίας (τῆς συνουσίας) καὶ μετὰ τοῦ θείου καὶ τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ ἀπλοῦ (τοῦ μονοειδοῦς). Ἀληθέστατα, εἶπεν ὁ Κέβης, λέγεις, ὦ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Δι' εἰργμοῦ, διὰ τούτου προσδιορισμοὶ τοῦ ὄργάνου· ἀλλὰ μὴ δι' αὐτῆς ἔνν. σκοπεῖσθαι· τοῦ δεδέσθαι γενικὴ ἀντικείμεν. τοῦ ξυλλήπτωρ' διὰ τῶν ὁμμάτων, τῶν ὄτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων προσδιορισμοὶ τοῦ ὄργάνου. χρῆσθαι ὑποκείμεν. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ἀνάγκη ἐστί. αὐτοῖς ἀντικείμεν. τοῦ χρῆσθαι. ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεισθαι καὶ πιστεύειν ἀντικείμενα (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ παρακελευομένη. ὅ,τι ἂν νοήσῃ ἀναφορικῆ ὑποθετ. πρότ., ὁμοίως καὶ ἡ ἐπομένη πρότ. ὅτι δ' ἂν σκοπῆ. δεῖν ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οὐκ οἰομένη, τὸ δὲ ἐναντιοῦσθαι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. δεῖν. ἡσθῆ ὑποτακτ. παθητ. ἄορ. τοῦ ῥ. ἦδομαι. ἐπαθεν γνωμικὸς ἀόριστος= συνήθως πάσχει. ἀπ' αὐτῶν ἀναγκ. αἰτιον. ὦν=ἐκείνων ἄ. νοσήσας, ἀναλώσας ὑποθετικαὶ μετοχαί. διὰ τὰς ἐπιθυμίας ἀναγκαστ. αἰτιον. ὅ πάντων μέγιστόν τε κακόν καὶ ἔσχατον προεξαγγελτικῆ παράθεσις τοῦ τοῦτο πάσχει καὶ οὐ λογίζεται. ἐπὶ τῷ=ἐπὶ τινι, ἀναγκ. αἰτιον τοῦ ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι. οὐχ οὕτως ἔχον ἐναντιωματ. μετοχή. προσηλοῖ γ' ἔνικ. πρόσ. ἐνεστώτος τοῦ ῥῆμ. προσηλόω—ᾧ. ἐκ τοῦ ὁμοδοξεῖν ἀναγκ. αἰτιον. τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς ἀντικείμεν. τοῦ ὁμοδοξεῖν. οἶα=τοιαύτη ὥστε. οἶα ἀφικέσθαι καὶ ἐξιέναι συμπερασματικαὶ προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXIV. — Ἐρμηνεία

Ἔνεκα τούτων λοιπόν, ὦ Κέβη, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες (οἱ δι-

καίως φιλομαθεῖς) εἶναι καὶ ἐγκρατεῖς (*κόσμοιό τε*) καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχὶ δι' ὅσους λόγους (*οὐχ ὧν ἔνεκα*) οἱ πολλοὶ [τὸ πλῆθος] λέγουν ἢ σὺ φρονεῖς (*οἶει*) κατ' ἄλλον τρόπον; Δὲν φρονῶ ἐγὼ τοῦλάχιστον τοῦτο (*οὐ δῆτα ἔγωγε*), ὅχι βέβαια (*οὐ γάρ*); ἀλλὰ τοιοῦτοτρόπως ἤθελε σκεφθῆ (*λογίσαιτ' ἄν*) ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου ἀνδρὸς καὶ δὲν ἤθελε θεωρήσει (*καὶ οὐκ ἂν οἰηθείη*), ὅτι ἡ μὲν φιλοσοφία πρέπει ν' ἀπολυτρῶν (*λύειν*) τὸν ἑαυτὸν τῆς [δηλ. τὴν ψυχὴν], ἀφ' οὗ δὲ ἐκείνη τὴν ἀπολυτρώνη (*λυούσης δ' ἐκείνης*) νὰ παραδίδη αὐτὴν εἰς τὰς ἡδονάς, διὰ νὰ τὴν καρφώσουν πάλιν ἐξ ἄλλου εἰς τὰς λύπας καὶ ἀτελείωτον (*ἀνήνυτον*) ἔργον νὰ κάμνουν, μεταχειριζομένη οὕτως εἰπεῖν (*τινὰ*) ἰστὸν [ἀργαλειὸν] κατ' ἀντίστροφον τρόπον (*ἐναντίως*) πρὸς τὴν Πηνελόπην, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀταραξίαν (*γαλήνην*) ἀπὸ τῶν ἡδονῶν τούτων προπαρασκευάζουσα, πειθαρχοῦσα (*πειθομένη*) εἰς τὴν καθαρὰν διανόησιν τῆς ψυχῆς (*τῷ λογισμῷ*) καὶ πάντοτε εἰς τοῦτο ἀσχολουμένη (*καὶ αἰεὶ ἐν τούτῳ οὔσα*), βλέπουσα (*θεωμένη*) τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ μὴ ὑποκείμενον εἰς τὴν ἀτομικὴν δόξαν (*τὸ ἀδόξαστον*) καὶ τρεφομένη ὑπὸ ἐκείνου καὶ νομίζει (*καὶ οἶεται*), ὅτι πρέπει (*δεῖν*) τοιοῦτοτρόπως νὰ ζῆ, ἕως ὅτου ἤθελε ζῆ, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ, ἀφ' οὗ ὑπάγῃ εἰς τὸ συγγενὲς πρὸς αὐτὴν [νομίζει ὅτι πρέπει] νὰ ἔχη ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα κακά. Κατὰ ταῦτα ἐκ τῆς τοιαύτης φροντίδος (*τροφῆς*) τοῦ φιλοσόφου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς του δὲν ὑπάρχει πλέον φόβος, ἀφ' οὗ εἰς αὐτὰ βεβαίως ἀπησχολήθη, ὃ Σιμμία καὶ Κέβη, μήπως κατὰ τὸν ἀποχώρισμόν αὐτῆς (*ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ*) ἀπὸ τὸ σῶμα, φύγῃ ἀφ' οὗ διαφυσθῆ ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ πετάξῃ καὶ οὐδόλως ὑπάρχῃ πλέον πουθενά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τούτων ἔνεκα ἀναγκαστ. αἰτιον. *χεῖναι* ἀντικεῖμ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *οἰηθείη ἄν.* τὸ *λύειν* ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσ. *χεῖναι*, ὁμοίως καὶ τὰ ἀπαρέμφατα *παραδιδόναι*, *ἐγκαταδεῖν* καὶ *πράττειν*. *τῷ λογισμῷ* ἀντικ. τοῦ *ἐπομένη*. *οὕτω δεῖν* ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ *οἶεται*. *ζῆν* ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου *δεῖν*. *μὴ φοβηθῆ* πλάγια (ἐνδοιαστικὴ προτάσις) ἐκ τοῦ *οὐδὲν δεῖνόν ἐστι*. *ὅμως μὴ οἶχεται* καὶ *οὐδαμοῦ ἤ* πλάγια ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἐκ τοῦ *μὴ φοβηθῆ*. *διαπτομένη* καὶ *διαφυσθηεῖσα* μετοχαὶ κατηγορηματικαὶ ἐκ τοῦ *οἶχεται*.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ XXXV · LXIII. — Περίληψις

Ἐνῷ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ Φαίδωνος ἐφάνη, ὅτι ἐπερατώθη ἡ συζήτησις περὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ψυχῆς, ὃ Σιμμίας καὶ ὃ Κέβης ἔφεραν μερικὰς ἀντιρρήσεις, ἀλλ' ὃ Σωκράτης ἀναιρεῖ καταλλήλως τὰς

ἀντιρροήσεις ταύτας και προχωρεῖ και εἰς τετάρτην ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXIII.—Ἐρμηνεῖα

Τὸ νὰ ἰσχυρισθῇ μὲν λοιπὸν κανεῖς (*τὸ μὲν οὖν δισχυρίσασθαι*), ὅτι τὰ τοιαῦτα τοιουτοτρόπως ἔχουν, ὅπως ἐγὼ ἔχω διεξέλθει (*διελέλυθα*), δὲν ἀρμόζει εἰς νουνεχῆ ἄνδρα· ὅτι ὅμως ἢ ταῦτα εἶναι ἢ τοιαῦτά τινα σχετικῶς μὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν και τὰς διαμονὰς αὐτῶν (*τὰς οἰκήσεις*), ἀφ' οὗ βεβαίως (*ἐπεὶπερ*) ἢ ψυχὴ φαίνεται, ὅτι εἶναι ἀθάνατος, τοῦτο μοῦ φαίνεται ὅτι και ἀρμόζει (*πρέπειν*) και ἀξίζει νὰ κινδυνεύσῃ κανεῖς μήπως διαψευσθῇ, νομίζων, ὅτι τοιουτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα· διότι ὁ κίνδυνος οὗτος εἶναι ὄρατος [ὡς παρέχων ὄραίας ἐλπίδας] (*καλὸς*) και πρέπει τὰ τοιαῦτα νὰ ψάλλῃ κανεῖς (*ἐπάδειν*) χάριν τοῦ ἑαυτοῦ του, σὰν ἔν εἶδος ἔξορκισμοῦ· διὰ τοῦτο ἀκριβῶς (*διὸ δὴ*) ἐγὼ βεβαίως και ἀπὸ πολλοῦ ἐπιμηκύνω τὸν μῦθον. Ἄλλ' ἔνεκα τούτων προφανῶς (*δὴ*) πρέπει νὰ ἔχη θάρρος διὰ τὴν ψυχὴν του ἀνὴρ, ὁ ὁποῖος εἰς τὸν βίον του τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς σωματικὰς και τοὺς στολισμοὺς (*τοὺς κόσμους*) περιεφρόνησεν (*εἶασε χαίρειν*), διότι εἶναι ξένοι πρὸς αὐτὴν και μᾶλλον τὸ ἀντίθετον (*πλέον θάτερον*) νομίσας (*ἠγησάμενος*), ὅτι ἐπιφέρουν (*ἀπεργάζεσθαι*), ἀλλ' ἠκολούθησεν (*ἐσπούδασε*) τὰς ἡδονὰς τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν μάθησιν (*περὶ τὸ μανθάνειν*) και ἀφ' οὗ ἐκόσμησε τὴν ψυχὴν του ὄχι μὲ ξένον ἀλλὰ μὲ τὸν ἰδικόν της στολισμόν, δηλαδὴ μὲ σωφροσύνην και μὲ δικαιοσύνην και μὲ ἀνδρείαν και μὲ ἐλευθερίαν και μὲ ἀλήθειαν, περιμένει τοιουτοτρόπως διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ (*ὡς πορευσόμενος*) τὴν πορείαν πρὸς τὸν Ἄδην, ὅταν τὸ πεπρωμένον τὸν καλέσῃ. Σεῖς μὲν λοιπὸν, εἶπεν, ὦ Σιμμία και ὦ Κέβης και οἱ ἄλλοι, ἄλλοτε (*εἰς αὐθις*) εἰς κάποιον χρόνον ἕκαστος ἐξ ὑμῶν θὰ πορευθῇ· ἐμὲ δὲ τώρα πλέον μὲ προσκαλεῖ, ἤθελεν εἶπει εἰς τραγικὸς ἀνὴρ, τὸ πεπρωμένον, και σχεδὸν εἶναι ἢ ὥρα μου διὰ νὰ τραπῶ εἰς τὸ λουτρόν· διὸ νομίζω, ὅτι εἶναι προτιμότερον [καλύτερον] (*βέλτιον*) νὰ πῶ τὸ φάρμακον, ἀφ' οὗ κἀμὼ προηγουμένως τὸ λουτρόν μου και νὰ μὴ ἔνοχλῶ τὰς γυναῖκας, διὰ νὰ λούουν τὸν νεκρόν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τὸ μὲν οὖν δισχυρίσασθαι εἶναι ὑποκείμενον τοῦ οὗ πρέπει. περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. οἰομένῳ συνάπτεται πρὸς τὸ ὑποκείμε-

νόν του μοι. ἐπάδειν ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου χρή' τούτων δὴ ἕνεκα ἀναγκ. αἰτιον. θαρρεῖν ὑποκείμ. τοῦ χρή. περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. εἶπασε ἄορ. τοῦ ἑάω — ὦ. ὡς ὄντας αἰτιολογ. μετ. οὐκ ἄλλοτριῶν, ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ δοικαὶ ὀργανικαί. σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία καὶ ἀληθεία ἐπεξήγησις τοῦ τῷ ἑαυτῆς κόσμῳ. ὡς πορευόμενος τελικὴ μετοχή. τραπέσθαι ὑποκείμ. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ὥρα ἐστί. βέλτιον εἶναι ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσ. δοκεῖ. πιεῖν ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου βέλτιον εἶναι. λουσάμενον χρόν. μετ. καὶ μὴ παρέχειν καὶ αὐτὸ ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. βέλτιον εἶναι. νεκρὸν λούειν ἐπεξήγησις τοῦ πράγματα παρέχειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXIV.—'Ερμηνεῖα

Αὐτὰ δὲ μόλις εἶπεν αὐτός, ὁ Κρίτων εἶπεν· ἔστω, ὦ Σωκράτη· τί δὲ παραγγέλεις εἰς τούτους ἢ εἰς ἐμὲ ἢ διὰ τὰ παιδιὰ σου ἢ δι' ἄλλο τι, τὸ ὅποιον (ὄ,τι) ὅταν ἐκτελώμεν ἡμεῖς πρὸς σέ, ἠθέλομεν σὲ εὐχαριστεῖ πρὸ πάντων, (ἐν χάριτι ἂν σοι ποιοῖμεν); Παραγγέλλω [ἐνν. ἐπιστέλλω] αὐτὰ τὰ ὅποια πάντοτε λέγω, ὦ Κρίτων, καὶ οὐδὲν διάφορον [νέον] (καινότερον) ἔχω νῦν, σᾶς εἶπω· ὅτι δηλαδὴ ὅταν σεῖς φροντίζητε (ἐπιμελούμενοι) διὰ τὴν ψυχὴν σας (ὑμῶν αὐτῶν) καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἰδικούς μου (καὶ τοῖς ἐμοῖς) καὶ τοὺς ἑαυτούς σας θὰ εὐχαριστήσητε (ἐν χάριτι ποιήσετε), μὲ ὅσα ἠθέλετε κάμνει (ἄντ' ἂν ποιῆτε), ἔστω καὶ ἂν τώρα δὲν τὸ παραδεχθῆτε (κἂν μὴ νῦν ὁμολογήσητε)· ἐὰν δὲ ἀντιθέτως παραμελήτε τὴν ψυχὴν σας (ὑμῶν αὐτῶν) καὶ δὲν θέλετε νὰ διάγητε τὸν βίον σας (ζῆν) σύμφωνα καὶ μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀνεπτύχθησαν τώρα (κατὰ τὰ νῦν εἰρημένα) καὶ σύμφωνα μὲ τὰ κατὰ τὸν προηγούμενον χρόνον λεχθέντα, ὡσὰν πρὸς ὑπογραμμὸν [πρὸς ὑπόδειγμα] (ὡσπερ κατ' ἔχνη), οὔτε καὶ (οὐδὲ) κἂν πολλὰ παραδεχθῆτε (ἐὰν πολλὰ ὁμολογήσητε) τώρα καὶ μάλιστα παρὰ πολὺ (καὶ σφόδρα), τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε (οὐδὲν πλέον ποιήσετε). Ταῦτα μὲν λοιπὸν θὰ προθυμοποιηθῶμεν, εἶπε, τοιουτοτρόπως νὰ πράττωμεν· κατὰ ποῖον δὲ τρόπον νὰ σὲ θάπτωμεν; Καθ' οἷονδήποτε τρόπον θέλετε ἐπιθυμήσει, εἶπεν, ἐὰν βέβαια καὶ μὲ πιάσητε καὶ δὲν σᾶς διαφύγω (μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς). Ἄφ' οὗ δὲ ταυτοχρόνως (ἅμα) ἐγέλασεν ἑλαφρῶς καὶ ἀφοῦ ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς ἡμᾶς, εἶπεν· δὲν πρόκειται νὰ πείσω, ἄνθρωποι μου, τὸν Κρίτωνα, ὅτι ἐγὼ ἰδοὺ εἶμαι, ὁ ἴδιος ὁ Σωκράτης, ὁ ὅποιος τώρα δᾶ (νυνὶ) συνδιαλέγομαι καὶ διευθύνω τὰ καθ' ἕκαστα τῶν γινομένων συζητήσεων (διατάτων ἕκαστον τῶν λεγομένων), ἀλλὰ νομίζω, ὅτι εἶμαι ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον θέλει ἴδει (ὄψεται) ὕστερον νεκρὸν, καὶ ἔρωτᾷ δᾶ (δή), πῶς νὰ μὲ θάπτῃ, Ὅτι δὲ ἐγὼ ἀπὸ πολλοῦ πολὺν λό-

γον ἔχω κάμει, ὅτι δηλαδή, ὅταν πῶ τὸ φάρμακον, δὲν θὰ παραμείνω πλέον πλησίον σας, ἀλλὰ θὰ ἀπέλθω, πορευόμενος πλέον εἰς εὐτυχημένους τινὰς τόπους [ἴπου μόνον μάκαρες κατοικοῦν] (*εἰς μακάρων δὴ τινὰς εὐδαιμονίας*), ταῦτα νομίζω ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅτι μάτην τὰ λέγω, προσπαθῶν νὰ παρηγορήσω (*παραμυθούμενος*) ἀφ' ἑνὸς μὲν σᾶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν ἑαυτόν μου. Δώσατε λοιπὸν ἐγγύησιν (*ἐγγυήσασθε οὖν*) εἰς τοὺς δικαστὰς χάριν ἐμοῦ πρὸς τὸν Κρίτωνα, εἶπε, τὴν ἀντίθετον ἐγγύησιν (*τὴν ἐναντίαν ἐγγύην*) ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν οὗτος ἔδιδε πρὸς τοὺς δικαστὰς. Διότι οὗτος μὲν ἔδιδε τὴν ἐγγύησιν, ὅτι ἀληθῶς (*ἢ μὴν*) θὰ παραμείνω· ἐνῶ σεῖς ἐγγυηθῆτε ὅτι ἀληθῶς δὲν θὰ παραμείνω, ὅταν ἀποθάνω, ἀλλ' ὅτι θὰ ἀπέλθω ταχέως (*οἰχήσεσθαι ἀπιόντα*), ἵνα ὁ Κρίτων ὑποφέρει εὐκολώτερον (*ῥᾶον φέρη*) καὶ ἵνα βλέπων τὸ σῶμά μου ἢ νὰ καίεται ἢ νὰ κατορῦσεται εἰς τὴν γῆν μὴ ἀγανακτῆ δι' ἐμέ, διότι τάχα δεινὰ ὑποφέρω, μήτε καὶ νὰ λέγῃ κατὰ τὸν ἐνταφιασμόν ὅτι τάχα ἢ κάμνει τὴν πρόθεσιν τοῦ Σωκράτους πρὸς ἐνταφιασμόν, ἢ κάμνει τὴν κηδεῖαν του ἢ τὸν κατορῦσει εἰς τὴν γῆν. Διότι μάθε καλῶς, εἶπεν οὗτος, ὃ ἄριστε Κρίτων, ὅτι τὸ μὴ ὀρθῶς λέγειν ὄχι μόνον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον εἶναι ἐλαττωματικὸν (*πλημμελες*) ἀλλὰ καὶ κακὰς ἰδέας γεννᾷ εἰς τὰς ψυχάς. Ἄλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν θάρρος καὶ νὰ λέγωμεν, ὅτι θάπτομεν τὸ ἰδικόν μου σῶμα καὶ πρέπει νὰ θάπτομεν αὐτὸ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, καθ' ὃν ἤθελεν εἶναι εἰς σὲ ἀρεστὸν (*φίλον*), καὶ τὸν νομίζεις (*ἡγήθ*) ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ νενομισμένα (*νόμιμον*).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

εἶεν = ἔστω, ἐκ τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τοῦ ῥ. εἰμί. *περὶ ἄλλου του* = τινός. *ἅπερ αἰεὶ λέγω* εἶναι ἀντικ. τοῦ ἐννοουμένου ῥήμ. ἐπιστέλλω. *θμῶν αὐτῶν ἀντικ.* τοῦ ἐπιμελούμενοι· καὶ ἐμοὶ καὶ αἱ λοιπαὶ δοτικαὶ εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἐν χάριτι ποιήσατε. *ἐὰν δὲ ἀμελήτε καὶ μὴ θέλητε—οὐδὲν πλέον ποιήσατε* ὑποθετικὸς λόγος δ' εἰδους. *θάπτομεν δὲ σε τίνα τρόπον;* εὐθεία ἐρωτηματικὴ πρότασις, ἢ ὑποτακτικὴ θάπτομεν εἶναι ἀπορηματικὴ. *ὅπως ἂν βούλησθε* ὑποθετικὴ ἀναφορικὴ πρότασις. *ὄνεται* μέλων τοῦ ὀρῶ. *πῶς μὲ θάπτῃ* πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ἐρωτᾶ. *παραμυθούμενος* ἐνεστώς, ἀποπειρατικός = προσπαθῶν νὰ παραμυθῆσω. *ἢ μὲν παραμεινεῖν* εἰδικὸν ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ ἡγγυᾶτο· ὁμοίως καὶ τὸ κατωτέρω *ἢ μὲν μὴ παραμεινεῖν* ἐκ τοῦ ἐγγυήσασθαι. *ἀπιόντα* κατηγορηματ. μετ. ἐκ τοῦ οἰχήσεσθαι, τῆς μὲν μετοχῆς ἐξηγουμένης διὰ ῥήματος, τοῦ δὲ οἰχήσεσθαι δι' ἐπίρρηματος. *ῥᾶον* ἐπίρρημα συγκριτικοῦ βαθμοῦ, οὐ θετικὸς εἶναι τὸ ῥαδίως καὶ ὑπερθετικὸς τὸ ῥᾶστα. *καίόμενον ἢ κατορευτόμενον* κατηγορηματικαὶ μετοχαὶ ἐκ τοῦ δρῶν. *ὡς δεινὰ πάσχοντος* αἰτιολ. μετοχῆ. *ἴσθαι* β' ἐνικ. πρόσ. προστακτ. ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. οἶδα. *εἰς αὐτὸ τοῦτο* προσδιο-

ρισμός τῆς ἀναφορᾶς. *θαρρεῖν* καὶ *φάναι* ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου *χοή*.
δπως ἂν ἦ φίλον καὶ ἡγῆ ἀναφορικαὶ προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LΧV.—Ἑρμηνεία

Ταῦτα ἄφ' οὗ εἶπεν, ἐκεῖνος μὲν σηκώθεις ἐπορεύετο (*ἀνίστατο*) εἰς κάποιον δωμάτιον μὲ τὸν σκοπὸν νὰ λουσθῆ (*ὡς λουσόμενος*), καὶ ὁ Κρίτων ἠκολούθει αὐτὸν (*εἶπετο αὐτῷ*), ἡμᾶς δὲ προέτρπε νὰ περιμένωμεν. Ἐνεμένωμεν λοιπὸν συνδιαλεγόμενοι μεταξὺ μας περὶ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν (*περὶ τῶν εἰρημένων*) καὶ ἀναθεωροῦντες (*ἀνασκοποῦντες*), ἄλλοτε πάλιν διηγούμενοι (*διεξιόντες*) περὶ τῆς συμφορᾶς μας, πόσον μεγάλη (*δση*) μᾶς εἶχε συμβῆ (*ἡμῖν γεγονυῖα εἴη*), ἐπειδὴ ἐνομίζομεν (*ἠγούμενοι*), ὅτι ἐντελῶς (*ἀτεχνῶς*) ἀπωφανισμένοι ἀπ' αὐτὸν [τὸν Σωκράτην], ὡσὰν ἀπὸ πατέρα μας, θὰ διέλθωμεν τὸν μέλλοντα βίον μας. Ἄφ' οὗ δὲ ἐλούσθη καὶ ὠδηγήθησαν (*καὶ ἠνέχθη*) πρὸς αὐτὸν τὰ παιδιὰ του—διότι δύο παιδιὰ του μικρὰ ἦσαν καὶ ἓν μεγάλο—καὶ προσῆλθον καὶ αἱ συγγενεῖς γυναῖκες, ἄφ' οὗ συνωμίλησε (*συνδιαλεχθεῖς*) μὲ ἐκείνας ἐνώπιον (*ἐναντίον*) τοῦ Κρίτωνος καὶ παρήγγειλεν (*καὶ ἐπιστείλας*) ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἤθελε, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ του διέταξε νὰ φύγουν (*ἀπιέναι*), αὐτὸς δὲ προσῆλθε πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ἐπλησίαζε τῶρα πλέον ἢ δύσις τοῦ ἡλίου· διότι ἐπὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα παρέμεινε ἐντὸς τοῦ δωματίου τοῦ λουτροῦ. Ἄφ' οὗ δὲ ἦλθεν, ἐκάθητο καὶ μετὰ ταῦτα δὲν συνδιελέχθη πλέον ἐπὶ πολὺ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ἦλθεν ὁ ὑπηρέτης τῶν ἔνδεκα ἀρχόντων καὶ σταθεῖς πλησίον του· ὁ Σωκράτης, τοῦ εἶπεν, δὲν θὰ ἀποδώσω εἰς τὴν κατηγορίαν (*οὐ καταγνώσομαι σου*), ποῦ ἀποδίδω εἰς ἄλλους, ὅτι δηλαδὴ ὀργίζονται (*χαλεπαίνουσι*) καὶ μὲ καταρῶνται, ὅσάκις δίδω τὴν παραγγελίαν εἰς αὐτοὺς νὰ πίνουν τὸ φάρμακον κατὰ διαταγὴν τῶν ἀρχόντων. Σὲ δὲ ἐγὼ καὶ ἐξ ἄλλων περιπτώσεων (*καὶ ἄλλως*) σὲ ἔχω γνωρίσει κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ὡς ἀνθρώπον γενναιοτάτον καὶ πρατότατον καὶ ἄριστον ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε (*πῶποτε*) ἐλθόντων ἐδῶ (*δεῦρο*)· καὶ νὰ καὶ τῶρα γνωρίζω καλῶς, ὅτι δὲν ὀργίζεσαι ἐναντίον μου (*οὐ χαλεπαίνεις ἐμοί*)—διότι γνωρίζεις τοὺς αἰτίους τῆς καταδικῆς σου—ἀλλ' ἐναντίον ἐκείνων. Τώρα λοιπὸν, διότι γνωρίζεις (*οἶσθα γὰρ*) ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἦλθα νὰ σοῦ ἀναγγείλω, καὶ ὑγίαινε [καὶ σοῦ ἀπευθύνω τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν] (*χαῖρέ τε*) καὶ προσπάθει (*πειρῶ*) ὅσον τὸ δυνατόν εὐκολώτερον (*ὡς ῥῆστα*) νὰ ὑποφέρῃς τὸ ἀναπόδραστον τῆς μοίρας (*τὰ ἀναγκαῖα*). Καὶ συγχρόνως (*καὶ ἅμα*)

ἀφ' οὗ ἐδάκρυσε κάμων στροφήν (*μεταστρεφόμενος*) ἀπεχόρει (*ἀπήει*). Καὶ ὁ Σωκράτης ἀφ' οὗ ἔρριψε τὰ βλέμματά του πρὸς αὐτόν· καὶ οὐ, εἶπε, ὕψιαινε (*χαῖρε*)· καὶ ἡμεῖς θὰ πράξωμεν τὰ αὐτά. Καὶ συγχρόνως στραφεὶς πρὸς ἡμᾶς· πόσον εὐγενὴς κατὰ τοὺς τρόπους (*ἀσειος*), εἶπεν, εἶναι ὁ ἄνθρωπος· καὶ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα προσήρχετο πρὸς ἐμὲ καὶ ἐνίοτε συνωμίλει καὶ ἦτο ἄριστος ἄνθρωπος καὶ τώρα μὲ πόσῃν εὐγένειαν (*ὡς γενναίως*) θρηνεῖ δι' ἐμὲ (*ἀποδακρῦει με*). Ἄλλ' ἐμπρός, ὦ Κρίτων, ἄς ὑπακούωμεν (*πειθώμεθα*) εἰς αὐτόν, καὶ ἄς φέρῃ κανεὶς (*ἐνεγκάτω τις*) τὸ φάρμακον, ἔαν ἔχη τοῦτο τριφθῆ (*εἰ τέτριπται*)· εἰ δ' ἄλλως, ἄς τὸ τρίψῃ ὁ ἐντεταλμένος ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Κρίτων, ἀλλὰ νομίζω, εἶπεν, ἐγὼ τοῦλάχιστον, ὦ Σωκράτη, ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη ἥλιος ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη καὶ ὅτι δὲν ἔχει ἀκόμη δύσει οὗτος. Καὶ συγχρόνως ἐγὼ γνωρίζω ὅτι καὶ ἄλλοι παρὰ πολὺ ἀργὰ (*πάνυ ὀψέ*) πίνουν τὸ φάρμακον, δόσις δοθῆ παραγγελία πρὸς τοῦτο εἰς αὐτούς, καὶ ἀφ' οὗ πάrouν τὸ δειπνόν των καὶ ἀφ' οὗ πίουn πολὺ καλά... Ἄλλὰ καθόλου νὰ μὴ βιάζεσαι (*ἀλλὰ μὴδὲν ἐπειγού*)· διότι εἶναι δυνατὸν ἀκόμη [ἔχομεν ἀκόμη καιρὸν] (*ἔτι ἐγχωρεῖ*). Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, εὐλόγως (*εὐλόγως*), ὦ Κρίτων, καὶ ἐκεῖνοι πράττουn αὐτὰ καὶ ἐγὼ τοῦλάχιστον εὐλόγως δὲν θὰ τὰ κάμω· διότι νομίζω, ὅτι οὐδὲν ἄλλο κέρδος βέβαια ἔχω ἔαν τὸ πῖω ὀλίγον βραδύτερον παρὰ θὰ γελῶ εἰς βάρος τοῦ ἑαυτοῦ μου (*γέλωτα παρ' ἑμανιῶ ὀφλήσειν*), ἔαν ἐπιθυμῶ ὑπερβολικὰ (*σφόδρα γλιχόμενος*) τὴν ζωὴν μου καὶ λαμβάνω προφυλάξεις, ἐνῶ οὐδὲν πλέον στοιχεῖον αὐτῆς ὑπάρχει (*οὐδενὸς ἔτι ἐνότος*). Ἄλλ' ἔλα, εἶπε, πείσθητι καὶ μὴ κάμνης κατ' ἄλλον τρόπον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἦς λουσομένος τελικὴ μετοχή. αὐτῶ ἀντικείμεν. τοῦ εἶπετο, ὅπερ εἶναι γ' ἐνικὸν πρόσ. ὀριστικῆς παρατατ. τοῦ ἐπομαι. τότε δ' αὐ ἐτέθη τοῦτο ὡς ἔαν προηγείτο *τοτὲ μὲν ἀνασκοποῦντες. διεξιόντες* μετοχὴ ἐνεστώτος τοῦ ρ. διεξέρχομαι. ὅση *γεγονυῖα* εἴη πλαγίᾳ ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ *διεξιόντες. διέξειν* ἀπαρέμφ. μέλλ. τοῦ ῥ. διέχω. *ἠνέχθη* παθητ. ἀόρ. τοῦ φέρω. ἐδῶ μὲ ὑποκείμεν. τὸ *ταῦτα* ἔχομεν Ἀτικὴν σύνταξιν. *ἐπιστείλας* μετοχ. ἀόρ. τοῦ ῥ. ἐπιστέλλω. *δυσμῶν ἡλίου* ἀντικείμεν. ἐκ τοῦ *ἐγγύς. καταγνώσομαι* μέλλον τοῦ καταγιγνώσκω. *σοῦ* ἀντικείμεν. τούτου τοῦ ῥήμ. *ὄντα* κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ *ἔγνωκα*. τὰ δὲ ἐπίθετα *γενναϊότατον, πρῶτότατον* καὶ *ἄριστον* κατηγορ. τοῦ *σέ. τῶν ἀφικομένων* γεν. διαιρετ. εἰς τὸ *ἄνδρα. πειρῶ* β' ἐν. πρόσ. ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. *πειράομαι—ῶμαι. ἔῃστα* ἐπίρρ. ὑπερθετ. βαθμοῦ τοῦ θετικοῦ *ἔαδίσως. ἀπήει* γ'. ἐνικ. πρόσ. παρατατ. τοῦ ῥ. ἀπέρχομαι. *προσῆει* ἐπίσης γ' ἐν. πρόσ. παρατ. τοῦ προσέρχομαι. *λῶστος* ὑπερθετ. τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός. ὡς

ἀποδακρύνει πλαγία ἔμωτ. πρότ. *πειθόμεθα* προτρεπτική ὑποτακτ., προτασσομένου τοῦ προτρεπτικοῦ μορίου ἄγε δὴ. ἐνεγκάτω γ' ἐν. πρόσ. προστακ. ἄορ. α' τοῦ ῥ. φέρω. *πίνοντας* κατηγορημ. μετοχή ἐκ τοῦ *οἶδα*. *δειπνήσαντας* καὶ *πίοντας* χρονικά μετοχαί. *ἐγχωρεῖ* ἐνν. ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τὸ *πίνειν*. *ποιήσαντες* ὑποθετ. μετ. *πιῶν* ἐπίσης ὑποθετ. μετ. *δφλήσειν* ἀπαρ. μέλλ. τοῦ ῥ. ὄφλισκάνω. *δφλισκάνω γέλωτα* σημ. θεωροῦμαι γελοῖος. *ζῆν* ἀντικ. τοῦ *γλιχόμενος* καὶ τοῦ *φειδόμενος* ἄπερ συντάσσονται μετὰ γενικῆς. *ἐνότος* ἐναντιωμ. μετοχή. *πιθοῦ* β' ἐν. πρόσ. προστακτ. μέσ. ἄορ. β' ἐπιθόμην τοῦ ῥ. *πείθομαι*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXVI.—Ἑρμηνεῖα

Καὶ ὁ Κρίτων μόλις τὰ ἤκουσεν ἔκαμε νεῦμα (*ἐνευσεν*) εἰς τὸν πλησίον ἰστάμενον ὑπηρέτην. Καὶ ὁ ὑπηρέτης οὗτος, ἀφ' οὗ ἐξῆλθε καὶ ἔχρονοτριβήσεν ἐπὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα, ἐπανήλθεν (*ἤκεν*) ὀδηγῶν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ παραδώσῃ τὸ φάρμακον τριμμένον ἐντὸς εὐρυχώρου μὲ δύο λαβὰς ποτηρίου. Μόλις δὲ ὁ Σωκράτης εἶδε τὸν ἄνθρωπον ἔστω, εἶπεν, καλέ μου (*ὦ βέλτιστε*), τί πρέπει νὰ κάμνω τώρα, ἀφ' οὗ σὺ εἶσαι γνώστης (*ἐπιστήμων*) αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Τίποτε ἄλλο νὰ μὴ κάμης, εἶπεν, παρὰ ἀφ' οὗ τὸ πῆγς νὰ περιπατῆς γύρω εἰς τὸ δωμάτιον (*περιεῖναι*), μέχρις ὅτου ἐφανισθῇ βάρος εἰς τὰ σκέλη σου, ἔπειτα νὰ κατακλιθῆς· καὶ τοιουτοτρόπως αὐτὸ θὰ κάμῃ τὴν ἐνεργειάν του (*οὕτως αὐτὸ ποιήσει*). Καὶ συγχρόνως ἐνεχείρισεν (*ᾶρεξε*) τὸ ποτήριον εἰς τὸν Σωκράτην. Καὶ οὗτος μόλις τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ μὲ πολλὴν φαιδρότητα (*καὶ μάλα ἴλεως*), ᾧ Ἐχεκράτη, χωρὶς νὰ φοβηθῆ τίποτε (*οὐδὲν τρέσας*) οὔτε καὶ χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ καθόλου (*οὐδὲ διαφθείρας*) οὔτε τὸ χρῶμα του οὔτε τὴν φυσιογνωμίαν του, ἀλλ' ὅπως συνήθηζε, ἀφ' οὗ ἐκύτταξε μὲ ἀτενὲς βλέμμα (*ὄπως εἶναι τὸ βλέμμα τοῦ ταύρου*) πρὸς τὸν ἄνθρωπον· τί λέγεις ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ ποτὸν (*περὶ αὐτοῦ τὸ πόματος*) εἰς τὸ νὰ προσφέρω σπονδὴν πρὸς τιμὴν τινὸς (*τινί;*) εἶναι δυνατόν (*ἔξεσιν*) ἢ ὄχι; τόσον μόνον ποσὸν (*τοσοῦτον*) τριβόμεν ἐξ αὐτοῦ, ὅσον νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀρκετὸν (*μέτριον*) διὰ νὰ πῆ κανεὶς. Ἐννοῶ, εἶπεν αὐτός· ἀλλ' εἶναι δυνατόν βέβαια καὶ πρέπει νὰ κάμω τοῦλάχιστον (*γε*) τὴν προσευχὴν μου εἰς τοὺς θεούς, ὥστε ἡ μετάβασις μου ἀπὸ ἐδῶ (*ἐνθὲνδε*) ἐκεῖ [εἰς τὸν Ἄδην] νὰ ὑπάρξῃ εὐτυχῆς· αὐτὰ δὲ προφανῶς (*δὴ*) καὶ ἐγὼ εὐχομαι καὶ εἶθε νὰ γίνουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (*ταύτη*). Καὶ συγχρόνως, ἐνῶ εἶπε ταῦτα καὶ ἐκράτησεν ἀκίνητον τὸ ποτήριον (*καὶ ἐπισχόμενος*) εἰς τὰ χεῖλη του μὲ παρὰ πολλὴν εὐχέρειαν (*καὶ μάλα εὐχερῶς*) καὶ μὲ ἀταράξιαν (*καὶ εὐκόλως*) τὸ ἔπιεν ὅλον

(ἐξέπιεν). Καὶ ἐξ ἡμῶν οἱ περισσότεροι μέχρι τινὸς μὲν μόλις κατάρθωσαν (ἐπιεικῶς οἰοί τε ἦσαν) νὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ δακρύουν, μόλις ὅμως τὸν εἶδομεν νὰ πίνη τὸ φάρμακον καὶ νὰ τὸ ἔχη πῖει, δὲν κατάρθωναμεν πλέον τοῦτο (οὐκέτι), ἀλλὰ καὶ τὰ ἰδικά μου δάκρυα παρὰ τὴν ἐσωτερικὴν μου ἀντίστασιν (βία) ἐχύνοντο (ἐχώρει) οὐχὶ κατὰ σταγόνας [ἀλλ' ἀφθονα] (ἀστακί), ὥστε καλυφθεὶς διὰ τοῦ ἱματίου μου ἔκλαιον διὰ τὴν τύχην μου (ἐμαυτὸν)· διότι προφανῶς (δὴ) δὲν ἔκλαιον ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὴν τύχην μου, διότι ἐστερουμένην τοιοῦτου ἀγαθοῦ συντρόφου. Ὁ δὲ Κρίτων ἀκόμη πρὸ ἐμοῦ, ἐσηκώθη ἐκ τῆς θέσεώς του, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Ὁ δὲ Ἀπολλόδοφος καὶ κατὰ τὸν προηγουμένον χρόνον οὐδόλως ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ κλαίῃ καὶ μάλιστα (καὶ δὴ) καὶ τότε ἀφ' οὗ ἐξέβαλε γοερὸν βρυχηθμὸν (ἀναβρυχησάμενος), συνέτριψε πάντας τοὺς παρόντας (οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε) ἐκτὸς βεβαίως αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους. Ἐκεῖνος δὲ [δηλ. ὁ Σωκράτης]· τί εἶναι αὐτά, εἶπε, τὰ ὁποῖα κάμνετε, ὧ παράξενοι ἄνθρωποι (ὦ θαυμάσιοι). Ἐγὼ ὅμως πρὸ πάντων (οὐχ ἤκιστα) δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶπον ν' ἀπομακρύνουν (ἀπέπεμψα) τὰς γυναῖκας διὰ νὰ μὴ ὑποπίπτουν εἰς τοιαύτας ἀνοησίας (ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμυλοῖεν)· διότι ὄντως ἔχω ἀκούσει, ὅτι πρέπει ν' ἀποθνήσκῃ κανεὶς ἐν μέσῳ ἀπολύτου θρησκευτικῆς σιωπῆς (ἐν εὐφημίᾳ). Ἄλλ' ἠσυχάζετε καὶ ὑπομένετε. Καὶ ἡμεῖς μόλις ἠκούσαμεν αὐτόν, κατελήφθημεν ἀπὸ ἐντροπῆν (ἠσχύνθημεν) καὶ ἐσταματήσαμεν (ἐπέσχομεν) τὰ δάκρυα. Οὗτος δὲ [δηλ. ὁ Σωκράτης] ἀφ' οὗ περιεπάτησεν, ἐπειδὴ εἶπεν, ὅτι αἰσθάνεται βαρῶν τὰ σκέλη του, κατεκλίθη ὑπτίος—διότι τοιαύτην παραγγελίαν ἔδιδεν ὁ ἐντεταλμένος ἄνθρωπος—καὶ συγχρόνως πιάνων αὐτὸν διὰ τῶν χειρῶν του ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὸ φάρμακον μετὰ παρέλευσιν χρόνου (διαλιπὼν χρόνον) ἐξήτασε τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη αὐτοῦ· καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἐπίεσεν ἰσχυρῶς (σφόδρα) τὸν πόδα, τὸν ἠρώτησε (ἤρειτο), ἐὰν τὸ ἠσθάνετο· αὐτὸς δὲ εἶπεν, ὅτι δὲν ἠσθάνετο (ὁ δὲ οὐκ ἔφη). Καὶ ὕστερον ἀπ' αὐτὸ πάλιν ἐξήταξε (ἐννοεῖται ἐπεσκόπει) τὰς κνήμας καὶ τοιουτοτρόπως προχωρῶν μὲ τὴν χεῖρα του ἐπάνω (ἐπανιών) τοιουτοτρόπως μᾶς δεῖκνυεν, ὅτι ταῦτα κρῶνουν καὶ πηγνύονται. Καὶ αὐτὸς ἔπιανε μὲ τὰς χεῖρας του (ἤπιετο) καὶ εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἡ ψῦξις φθάσῃ πλησίον τῆς καρδίας αὐτοῦ (ἐπειδὴν γένηται πρὸς τῆ καρδία αὐτῷ), τότε θὰ ἀποθάνῃ (οιχήσεται). Καὶ τώρα λοιπὸν πλέον (ἤδη οὖν) ἐκρῶνον τὰ μέρη τῆς βουβωνικῆς του χώρας (τὰ περὶ τὸ ἦτρον αὐτοῦ) καὶ

ἀφ' οὗ μόνος του αὐτὸς ἔξεσκέπασε τὸ πρόσωπόν του (*ἐκκαλυψάμενος*) — διότι εἶχε σκεπασθῆ ὀλόκληρον (*ἐνεκεκάλυπτο γὰρ*) — εἶπεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τελευταίως εἶπεν ὁ Κρίτων, εἶπε, ὀφείλομεν νὰ προσφέρωμεν ὡς ἀνάθημα ἓνα ἀλεκτρούνα· ἀλλ' ἀποδώσατε αὐτὸν καὶ μὴ παραμελήσητε. Ἄλλ' αὐτὰ θὰ γίνουιν, εἶπεν ὁ Κρίτων· ἀλλὰ κύτταξε, μήπως ἔχεις νὰ εἴπῃς ἄλλο τι. Αὐτὰ ἀφ' οὗ ἠρώτησεν αὐτός, οὐδεμίαν πλέον ἔδωσεν ἀπάντησιν, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀφήκε νὰ περάσῃ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα (*ἀλλ' ὀλίγον διαλιπὼν*) κατελήφθη ὑπὸ σπασμοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔξεσκέπασεν αὐτόν. Καὶ οὗτος (*ὁ Σωκράτης*) ἐκράτησεν ἀκίνητα τὰ μάτια του (*ἔστησε τὰ ὄμματα*)· μόλις δὲ τὰ εἶδεν ὁ Κρίτων ἔπιασε συγχρόνως [ἔκλεισε] (*συνέλαβε*) τὰ δύο χεῖλια καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τούτων γενικὴ ἀντικειμεν. τοῦ *ἐπιστήμων. ποιεῖν* ὑποκ. τοῦ *χρή.* οὐδὲν ἄλλο ἐννοεῖται *χρή ποιεῖν σε. πίνοντα* μετοχὴ ἄορ. β' τοῦ ῥ. πίνω. ὠρεξε ἄορ. α' τοῦ ὀρέγω. *τρέσας* καὶ *διαφθείρας* τροπικαὶ μετοχαί. πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαι τελικὸν αἰτιον. ἀποσπεῖσαι ἀπαρέμφ. ἄορ. α' τοῦ ῥ. ἀποσπένδω. *ἔξεστιν ἢ οὐκ ἔξεστιν* ἐννοεῖται ὡς ὑποκείμενον αὐτῶν τὸ ἀποσπεῖσαι. εὐχεσθαι ὑποκείμ. τοῦ *ἔξεστι* καὶ τοῦ *χρή.* *γενέσθαι* τελικὸν ἀπαρέμφ. *ἐπισχόμενος* μετοχὴ μέσ. ἄορ. β' τοῦ ῥ. ἐπέχω. ἡμῶν γενικὴ διαιρετικὴ εἰς τὸ πολλοί. *πίνοντα* καὶ *πεπωκότα* κατηγορηματ. μετοχαί ἐκ τοῦ *εἶδομεν.* οὐκέντι ἐννοεῖται *οἰοί τ'* ἤμεν κατέχειν τὸ μὴ *δακρύειν.* ἐχώρει ὑποκ. του εἶναι *δάκρυα* κατ' Ἄττ. σύνταξιν. *ἐξανέστη* ἄορ. β' τοῦ ἐξανίστημι. *δακρύων* κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ *ἐπαύετο.* τῶν *παρόντων* γενικὴ διαιρετικὴ. *οἷα ποιεῖτε* εἶναι βραχυλογία ἀντί: *οἷα ἐστὶν ἃ ποιεῖτε.* *τελευταῖαν* ὑποκ. τοῦ *χρή.* τοῦ *δακρύειν* ἀντικ. τοῦ *ἐπέσχομεν*· οἱ δοτικὴ ἐνικῆ γ' προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας αὐτός, οἷ, ἐτέθη δὲ ἄνευ τόνου, διότι ἔπαθεν ἔγκλισιν τόνου. *διαλιπὼν* μετοχὴ ἄορ. β' τοῦ ῥ. διαλείπω. ἤρετο μέσ. ἄορ. β' τοῦ ῥ. ἐρωτῶ. *ὁ δ' οὐκ ἔφη* τὸ πλήρες θὰ ἦτο: *ὁ δὲ ἔφη οὐκ αἰσθάνεσθαι.* *ἐπανιών* μετ' ἔνεστ. τοῦ ῥ. ἐπανέρχομαι. *ἤπτετο* παρατατ. τοῦ ἄπτομαι. *οἰχόμενοι* μέλλον τοῦ οἰχομαι. τὰ *περὶ τὸ ἦτρον ψυχόμενα* ἦν Ἄττ. σύνταξις. *εἴ τι ἄλλο λέγεις* πλαγία ἐρωτημ. πρῶτ. ἐκ τοῦ *δρα.* ἐρομένου μετοχὴ μέσ. ἄορ. β' τοῦ ῥ. ἐρωτῶ, εἶναι χρονικὴ μετοχ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXVII.—Ἐρμηνεῖα

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (*ἦδε*) ἔγινεν, ὃ Ἐχεκράτη, ὁ θάνατος τοῦ φίλου ἡμῶν ἀνδρός, καθὼς ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίζωμεν (*φαίμεν ἂν*) ἀρίστου καὶ ἐν γένει (*καὶ ἄλλως*) φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου ἐξ ὄλων, ὄσους ἐκ πείρας ἐδοκιμάσαμεν ἐκ τῶν τότε ὑπαρχάντων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἦδε κατηγορ. τοῦ ἢ *τελευτή.* τῶν τότε γενικαὶ διαιρετ. εἰς τὸ ἀνδρός.